

RHYBUDD O GYFARFOD / NOTICE OF MEETING



Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

*Emyr Williams
Prif Weithredwr
Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Penrhyndeudraeth
Gwynedd LL48 6LF
Ffôn/Phone (01766) 770274
E.bost/E.mail : parc@eryri.llyw.cymru*

Snowdonia National Park Authority

*Emyr Williams
Chief Executive
Snowdonia National Park Authority
Penrhyndeudraeth
Gwynedd LL48 6LF
Ffacs/Fax (01766)771211
Gwefan/Website: : www.eryri.llyw.cymru*

Cyfarfod: *Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri*

Dyddiad: *Dydd Mercher 3 Chwefror 2021*

Amser: *10.00 y.b.*

Anfonir cyfarwyddiadau ymuno at yr Aelodau ar wahân

Meeting: *Snowdonia National Park Authority*

Date: *Wednesday 3 February 2021*

Time: *10.00 a.m.*

Joining instructions will be sent to Members separately

Aelodau wedi'u penodi gan Gyngor Gwynedd

Members appointed by Gwynedd Council

Y Cynghorydd / Councillor :

*Freya Hannah Bentham, Elwyn Edwards, Alwyn Gruffydd,
Annwen Hughes, Judith Mary Humphreys, Edgar Wyn Owen,
Elfed Powell Roberts, John Pughe Roberts, Gethin Glyn Williams;*

Aelodau wedi'u penodi gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Members appointed by Conwy County Borough Council

Y Cynghorydd / Councillor :

Philip Capper, Wyn Ellis-Jones, Ifor Glyn Lloyd;

Aelodau wedi'u penodi gan Llywodraeth Cymru

Members appointed by The Welsh Government

*Mr. Brian Angell, Ms. Tracey Evans, Mrs. Sarah Hattle,
Mr. Tim Jones, Mr. Neil Martinson, Mr. Owain Wyn.*

R H A G L E N

- Ymddiheuriadau am absenoldeb a Datganiadau'r Cadeirydd**
Cael unrhyw ymddiheuriadau am absenoldeb a datganiadau'r Cadeirydd.
- Diweddariad Corfforaethol**
Derbyn diweddariad llafar gan y Prif Weithredwr.
- Hawl i'r Cyhoedd Holi**
Mae'r Awdurdod wedi clustnodi hyd at 20 munud ar ddechrau ei gyfarfod i roi cyfle i aelodau o'r cyhoedd ofyn cwestiynau penodol sy'n ymwneud â gwaith yr Awdurdod (ac eithrio ceisiadau cynllunio) sy'n berthnasol i ddyletswyddau a phwrpasau'r Parc.

Rhaid cyflwyno'r cwestiynau'n ysgrifenedig (trwy'r post neu e-bost) i'r Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Chorfforaethol o leiaf 7 niwrnod cyn y cyfarfod.
- Datgan Diddordeb**
Cael unrhyw ddatganiadau o ddiddordeb gan aelodau neu swyddogion mewn perthynas ag unrhyw eitem fusnes.
- Cofnodion**
Bydd y Cadeirydd yn cynnig y dylid arwyddo cofnodion cyfarfodydd yr Awdurdod a gynhaliwyd ar 18 Tachwedd 2020 a 9 Rhagfyr 2020, fel rhai cywir. (Copïau yma)
- Materion er gwybodaeth sy'n codi o'r cofnodion**
- Taflen Gweithredu**
Cyflwyno'r Daflen Gweithredu er gwybodaeth a phenderfyniad. (Copi yma)
- Archwiliad o Asesiad o Berfformiad 2019-20 Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri**
Cyflwyno adroddiad gan Swyddfa Archwilio Cymru. (Copi yma)
- Cyllideb yr Awdurdod a Lefi ar Awdurdodau Cyfansoddol 2021/2022**
Cyflwyno adroddiad gan y Prif Swyddog Cyllid. (Copi yma)
- Strategaeth Cyfalaf 2021/22**
Cyflwyno adroddiad gan y Prif Swyddog Cyllid. (Copi yma)
- Cynllun Ariannol Tymor Canolig 20120/21 – 2023/24**
Cyflwyno adroddiad ar y cyd gan y Prif Weithredwr a'r Pennaeth Cyllid. (Copi yma)
- Adroddiad Blynyddol Yr Ysgwrn**
Cyflwyno adroddiad gan y Pennaeth Treftadaeth Diwylliannol. (Copi yma)
- Adroddiad y Gweithgor**
Cyflwyno adroddiad y Gweithgor Aelodau a gynhaliwyd ar 2ail Rhagfyr 2020. (Copi yma)
- Cyfarfodydd Sefydliadau Eraill**
Cael adroddiadau llafar gan Aelodau am unrhyw gyfarfodydd sefydliadau eraill y buont ynddynt yn ddiweddar fel cynrychiolwyr yr Awdurdod.
- Cyflwyno'r cofnodion a ganlyn er gwybodaeth:-**
Cofnodion Grwp Ymgynghorol Celyn, Tegid a Thryweryn a gynhaliwyd ar 15fed Hydref 2019. (Copi yma)

**AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI
DYDD MERCHER 18fed TACHWEDD 2020**

Cyng Wyn Ellis Jones (Conwy) (Cadeirydd)

PRESENNOL:

Aelodau wedi'u penodi gan Gyngor Gwynedd

Cyng Elwyn Edwards, Alwyn Gruffydd, Annwen Hughes, Judith Humphreys, Edgar Wyn Owen, John Pughe Roberts, Gethin Glyn Williams;

Aelodau wedi'u penodi gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Cyng Philip Capper, Ifor Glyn Lloyd;

Aelodau wedi'u penodi gan Lywodraeth Cymru

Mr. Brian Angell, Ms. Tracey Evans, Mrs. Sarah Hattle, Mr. Tim Jones, Mr. Neil Martinson, Mr. Owain Wyn;

Swyddogion

Mr. Emyr Williams, Mr. G. Iwan Jones, Mr. Dafydd Edwards, Mr. Emyr Roberts, Mrs. Anwen Gaffey;

Yn bresennol

Matthew Edwards, Archwilio Cymru;

1. **Ymddiheuriadau**

Cyng Freya Bentham, Elfed Powell Roberts.
Mr. Jonathan Cawley, Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir.

2. **Datgan Budd**

Ni wnaed unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol mewn perthynas ag unrhyw eitem.

3. **Datganiad o Gyfrifon 2019/20**

Cyflwynwyd - Adroddiad gan y Prif Swyddog Cyllid i'r Aelodau:-

- i) dderbyn a nodi'r adroddiad "ISA 260" a gyflwynwyd gan Archwilio Cymru
- ii) cymeradwyo'r Datganiad Cyfrifon ôl-archwiliad, ac
- iii) awdurdodi'r Cadeirydd a'r Prif Swyddog Cyllid i ardystio'r Rownd Llythyr Cynrychiolaeth Terfynol.

Yn codi ar hynny, atgoffodd y Cadeirydd yr Aelodau y byddai adroddiad ar yr "Adolygiad o Gronfeydd Wrth Gefn" yn cael ei gyflwyno i gyfarfod nesaf o'r Gweithgor Aelodau neu i gyfarfod yr Awdurdod ym mis Rhagfyr 2020, pan fyddai'r Aelodau'n cael cyfle i ystyried y dyrannu cronfeydd wrth gefn yn fanwl.

Adroddwyd - Cyflwynodd y Prif Swyddog Cyllid yr adroddiad, y Datganiad Cyfrifon a'r Llythyr Cynrychiolaeth Terfynol. Dywedodd fod yr Awdurdod wedi derbyn barn archwilio ddiamod, fel yr amlinellwyd ym mharagraff 10 o'r Adroddiad Archwilio Cyfrifon.

Bu'r aelodau'n ystyried yr adroddiadau a gwnaed yr arsylwadau canlynol:-

- gofynnwyd i swyddogion gywiro gwall argraffyddol yn y Datganiad Cyfrifon (adroddiad Saesneg) ar dudalen 7, paragraff 9, a ddylai ddarllen £8,039K.

- gofynnwyd i swyddogion gadarnhau, o dan bara. 17 o'r Adroddiad Archwilio Cyfrifon, sy'n rhestru meysydd i'w gwella, pa gamau oedd yn cael eu rhoi ar waith i fynd i'r afael â'r materion hyn ar gyfer y dyfodol a'r amserlen arfaethedig. Mewn ymateb, cytunodd y Pennaeth Cyllid fod heriau pandemig Covid-19 wedi effeithio ar arferion gwaith, ochr yn ochr â chymhlethdod ychwanegol newidiadau staff diweddar ac argaeledd cyfyngedig o gefnogaeth i wirio'r datganiadau ariannol cyn eu rhyddhau i Archwilio Cymru. Dywedodd y Pennaeth Cyllid ei fod yn hyderus y byddai'r sefyllfa'n gwella dros y 12 mis nesaf, gan ychwanegu bod mwy o amser na'r arfer wedi'i dreulio yn mynd i'r afael â materion ym Mhlas Tan y Bwlch. Gan fod y model busnes ar gyfer Plas bellach wedi'i symleiddio, ni fyddai hyn yn wir yn y dyfodol. Dywedodd hefyd ei fod yn hapus i barhau â dwy gofrestr asedau sefydlog, a oedd, ar sail ymarferol, yn teimlo eu bod wedi gweithio'n ddigonol.

Ymddiheurodd Mr. Matthew Edwards, Archwilio Cymru, am yr oedi cyn ymuno â'r cyfarfod oherwydd problemau cysylltedd. Aeth ymlaen i gyflwyno'r adroddiad Archwilio Cyfrifon a chynghori ar faterion allweddol. Cadarnhaodd y byddai'r Archwilydd Cyffredinol yn cyflwyno adroddiad archwilio diamod i'r Awdurdod a diolchodd i dîm cyllid yr Awdurdod am eu cymorth a'u cydweithrediad o dan amgylchiadau anodd iawn eleni oherwydd Covid-19 a'r angen am bellhau cymdeithasol. Tynnodd sylw'r Aelodau at Nodyn 36 o'r datganiadau ariannol, a gyfeiriodd at effeithiau Covid-19 ar brisiadau cronfa pensiwn eiddo cyfun yr Awdurdod, a chynghorodd nad oedd addasiadau wedi'u gwneud mewn perthynas â hyn yn y cyfrifon terfynol, er iddo amau y byddai'r effaith yn sylweddol. Cadarnhaodd Mr. Edwards hefyd y byddai Archwilio Cymru yn gweithio gyda'r Pennaeth Cyllid dros y misoedd nesaf i ddatblygu papurau gwaith cliriach ac egluro gofynion archwilio wrth symud ymlaen.

Diolchodd y Prif Swyddog Cyllid i Mr Edwards am ei adroddiad ac am gymorth Archwilio Cymru yn ystod yr archwiliad. O ran prisiad y gronfa pensiwn eiddo cyfun, dywedodd fod gan bron pob cronfa bensiwn fuddsoddiadau mewn eiddo ac ers i'r masnachu aildechrau ym mis Medi, roedd gwerth y cronfeydd yn ôl i'r man lle'r oeddent ym mis Mawrth 2020.

Mewn ymateb i gwestiwn ar arwyddocâd peidio ag uno'r ddwy Gofrestr Asedau Sefydlog, cadarnhaodd Mr Edwards fod y mater hwn wedi'i gynnwys yn adroddiad archwilio'r llynedd, ac er nad oedd yn cyflwyno risg ynddo'i hun, yn ei farn ef, yn cynnal dwy roedd cofrestrau asedau ar wahân yn anarferol ac er mwyn gyrru effeithlonrwydd dylid mynd i'r afael â hyn.

Yn codi ar hynny, cytunodd yr Aelodau yn dilyn cynnig Archwilio Cymru i weithio gyda'r Awdurdod / Pennaeth Cyllid i ddatblygu papurau gwaith cliriach ac egluro gofynion archwilio, y dylid cyflwyno adroddiad i'r Awdurdod, neu i'r Is-grŵp Asedau, i roi'r cyfle i'r Aelodau fonitro cynnydd.

Diolchodd y Cadeirydd i Matthew Edwards am ddod i'r cyfarfod i gyflwyno'r adroddiad.

PENDERFYNWYD

- 1. derbyn a nodi'r adroddiad "ISA260" a gyflwynwyd gan Archwilio Cymru.**
- 2. cymeradwyo Datganiad Cyfrifon ôl-archwiliad yr Awdurdod ar gyfer 2019/20.**

- 3. awdurdodi'r Cadeirydd a'r Prif Swyddog Cyllid, i ardystio'r Llythyr Cynrychiolaeth.**
- 4. y dylai swyddogion weithio gydag Archwilio Cymru i ddatblygu papurau gwaith cliriach ac egluro gofynion archwilio ac y dylai'r Prif Swyddog Cyllid / Pennaeth Cyllid gyflwyno adroddiad i gyfarfod yn y dyfodol i'r Aelodau fonitro cynnydd.**

Daeth y cyfarfod i ben am 9.40

**AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI
DYDD MERCHER 9fed RHAGFYR 2020**

Cyng Wyn Ellis Jones (Conwy) (Cadeirydd)

PRESENNOL:

Aelodau wedi'u penodi gan Gyngor Gwynedd

Cyng Freya Bentham, Elwyn Edwards, Alwyn Gruffydd, Annwen Hughes, Judith Humphreys, Edgar Wyn Owen, Elfed Powell Roberts, John Pughe Roberts, Gethin Glyn Williams;

Aelod wedi'i benodi gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Cyng Philip Capper;

Aelodau wedi'u penodi gan Lywodraeth Cymru

Mr. Brian Angell, Ms. Tracey Evans, Mrs. Sarah Hattle, Mr. Tim Jones, Mr. Neil Martinson, Mr. Owain Wyn;

Swyddogion

Mr. E. Williams, Mr. G.I. Jones, Mr. J. Cawley, Mr. D. Edwards, Mr. E. Roberts, Mrs. Eilw Owen, Mrs. A. Gaffey.

Ymddiheuriad

Cyng Ifor Glyn Lloyd.

1. Cyhoeddiadau'r Cadeirydd

- (1) Dywedodd y Cadeirydd fod y cyfarfod yn ddarostyngedig i'r Rheoliadau Covid-19 newydd ar sut mae'r Awdurdod yn cynnal ei fusnes, ac:-
 - roedd Rhybudd o'r Cyfarfod wedi'i gyhoeddi ac roedd yr Agenda a'r adroddiadau ar gael ar wefan yr Awdurdod.
 - nid oedd y cyfarfod yn agored i'r cyhoedd.
 - roedd y cyfarfod yn cael ei recordio i gynorthwyo gyda chadarnhau'r cofnodion.
- (2) Gwnaeth y Cadeirydd sylwadau ar lansiad llwyddiannus Cynllun Eryri a diolchodd i bawb a gymerodd ran am eu gwaith. Cynghorodd hefyd ar lansiad y cynllun llysgennad newydd, gan ddathlu Rhinweddau Arbennig y Parc Cenedlaethol, ac y bydd adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r Aelodau maes o law.
- (3) Adroddodd y Cadeirydd, yn dilyn yr Adolygiad Parcio a Thrafnidiaeth ar gyfer ardaloedd Yr Wyddfa ac Ogwen, bod staff yn parhau i wneud cynnydd da gyda'r gwaith.
- (4) Cynghorodd y Cadeirydd ar gyfarfodydd diweddar a fynychwyd: gyda Chadeiryddion Parciau Cenedlaethol y DU, gyda Julie James MS, y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol, a'r cyfarfod blynyddol gyda'r Gymdeithas Tirfeddianwyr Gwlad.
- (5) Rhoddodd y Prif Weithredwr grynoded byr o'r busnes corfforaethol cyfredol a chadarnhaodd y Cadeirydd y byddai Agenda'r Awdurdod yn y dyfodol yn cynnwys diweddariad llafar gan y Prif Weithredwr ar faterion corfforaethol.

2. Cyfle i'r Cyhoedd Holi Cwestiynau

Hysbyswyd yr aelodau na dderbyniwyd unrhyw gwestiynau cyhoeddus.

3. Datgan Budd

Ni wnaed unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol mewn perthynas ag unrhyw eitem.

4. **Cofnodion**

Derbyniwyd cofnodion cyfarfodydd yr Awdurdod a gynhaliwyd ar 23 Medi a 23 Hydref 2020 a llofnododd y Cadeirydd nhw fel gwir gofnod.

5. **Materion er Gwybodaeth yn codi o'r cofnodion**

Eitem Rhif 3 (2) - Cynadleddau a Seminarau

Dywedodd Mr Tim Jones nad oedd wedi gallu mynychu'r Cynhadledd Europarc (anghysbell) gyfan, oherwydd amgylchiadau annisgwyl.

Eitem Rhif 14 - Adroddiad Blynyddol a Chynllun Gwella 2019-2020

Dywedwyd wrth yr aelodau bod disgrifiadau rôl Aelodau ar gael ar wefan yr Awdurdod.

Yn codi ar hynny, cytunodd swyddogion i ddarganfod a oedd y penderfyniad a wnaed gan y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar 18fed Tachwedd 2020, wedi penderfynu gwahodd yr holl Aelodau i fynychu'r Grŵp Tasg a Gorffen Rheoli Traffig. Dywedodd y Prif Weithredwr y byddai'r Grŵp Llywodraethu sydd newydd ei sefydlu, a fyddai'n cael ei gynnull yn gynnar yn y flwyddyn newydd, yn ystyried materion fel gweddarlledu byw ac amserlen cyfarfodydd, protocol ar gyfer drafftio cofnodion, aelodaeth pwyllgorau ac ati.

6 (1) **Rhybudd o Gynnig**

Cyflwynwyd - Rhybudd o Gynnig gan Cyng Elwyn Edwards yn argymhell y dylai'r Awdurdod alw ar Lywodraeth Cymru i newid rheolau cynllunio i fynd i'r afael â'r sefyllfa dai hynod niweidiol sy'n bodoli yn y Parc Cenedlaethol a ledled Cymru. Yn codi ar yn sgil hynny, diolchodd Cadeirydd y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad i'r Swyddog Polisi am roi'r wybodaeth iddo am gartrefi gwyliau, a gylchredwyd yn flaenorol i'r Aelodau.

Ystyriodd aelodau a swyddogion y datganiad a thrafod y canlynol yn fanwl: -

- dywedodd y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir y gallai cyfarfodydd sydd ar ddod rhwng CLILC a Llywodraeth Cymru roi cyfle i ddylanwadu ar drafodaethau.
- a fyddai'r cynnig yn gwneud gwahaniaeth ac yn cynorthwyo pobl ifanc i gael morgeisi. Dywedodd aelod fod yr Awdurdod wedi methu â chyrraedd ei darged tai fforddiadwy ei hun a'i fod wedi cymeradwyo un cais yn unig dros y 12 mis diwethaf. Yn ogystal, roedd y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad wedi gwrthod ceisiadau am gartrefi fforddiadwy yn ddiweddar ar sail polisi. Mewn ymateb, dywedodd y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir fod y cais penodol y cyfeiriwyd ato yn Ninas Mawddwy ar gyfer annedd marchnad agored ac nid cartref fforddiadwy.
- dylai'r Awdurdod ddefnyddio'i bwerau i ysgogi cyfleoedd cyflogaeth, y tu allan i'r sector twristiaeth o bosibl.
- gofynnwyd i swyddogion ddarganfod y lefelau cyflog cyfartalog ym Mharc Cenedlaethol Eryri, yr awgrymwyd ei fod yn llai na £20k ym Meirion / Dwyfor, ac roedd yn un o'r isaf yn Ewrop.
- amharodwydd cwmnïau morgeisi i ddarparu benthyciadau i bobl ifanc, gan gynnwys Cymdeithas Adeiladu'r Principality, a oedd wedi'i lleoli yng Nghymru.
- Nododd yr aelodau y gallai pentrefi gwledig elwa o benderfyniad apêl ddiweddar, a oedd wedi gwrthod cais i drosi ysgubor yn llety gwyliau ar y sail bod canran uchel o dai gwyliau yn yr ardal eisoes.
- gofynnodd Aelod a ddylid ystyried caniatáu i bobl a allai fforddio talu swm cymudo i sicrhau cymeradwyaethau yn fater hawliau dynol.

- dylai'r Awdurdod ddysgu o ardaloedd fel Newquay yng Nghernyw, lle'r oedd adeiladau newydd wedi'u cyfyngu i bobl leol, a Pharc Cenedlaethol Exmoor, a oedd yn edrych ar gynigion datblygu economaidd cynaliadwy ar gyfer pobl leol.
- cytunodd y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir fod potensial i'r system gynllunio reoli newid defnydd o annedd i lety gwyliau ond gan nad oedd hyn yn bosibl ar hyn o bryd byddai angen ei newid ar lefel genedlaethol. Dywedodd y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir hefyd nad oedd y Ddeddf Lleoliaeth yn berthnasol yng Nghymru. Er bod cyfleoedd i greu polisïau newydd tebyg i rwymedigaethau cynllunio a ddefnyddiwyd yn y gorffennol - i ganiatáu cartrefi i berson lleol a oedd yn byw neu'n gweithio o fewn radiws penodol i'r datblygiad arfaethedig - byddai hyn eto yn destun newid mewn polisïau cenedlaethol.
- trafodwyd materion treth y cyngor mewn perthynas ag ail gartrefi a chartrefi gwyliau yn fanwl a chytunwyd bod hwn yn faes a allai elwa o well rheolaeth gynllunio.
- gofynnodd Aelod, er ei fod yn gefnogol ar y cyfan, a fyddai'n ddefnyddiol trafod y mater hwn ymhellach a dod i benderfyniad ar sail tystiolaeth gan fod Cyngor Gwynedd yn cyflwyno adroddiad ar y pwnc hwn i'w Bwyllgor Craffu ac i'r Cabinet yn y dyfodol agos iawn.
- Diolchodd yr aelodau i Cyng Elwyn Edwards am y Rhybudd o Gynnig a chefnogwyd ei gynnwys.

PENDERFYNWYD

1. **yn amodol ar gadarnhau'r cyflog blynyddol cyfartalog ym Mharc Cenedlaethol Eryri, i gymeradwyo'r Cynnig, fel y'i cyflwynwyd.**
2. **dwyn y mater i sylw Julie James, MS, y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol.**

6 (2) **Rhybudd o Gynnig**

Cyflwynwyd - Rhybudd o Gynnig gan y Cyng John Pughe Roberts yn cynnig: -
 “Gan fod Egwyddor Sandford yn rhoi Bioamrywiaeth yn gyntaf, o flaen pobl, iaith ac ati, i ofyn i Lywodraeth Cymru newid hyn i roi iaith a phobl frodorol yn gyntaf a bioamrywiaeth yn ail”.

Ystyriodd aelodau a swyddogion y Cynnig yn fanwl a gwneud y sylwadau a ganlyn:-

- rhoddodd y Prif Weithredwr gefndir i'r Aelodau:-
 - fe sefydlwyd Egwyddor Sandford, i osgoi unrhyw wrthdaro rhwng pwrpas cyntaf ac ail bwrpas y Parc Cenedlaethol, lle rhoddir uchafiaeth i'r pwrpas cyntaf.
 - Adroddiad Edwards 1991: “Fit for the Future”
 - ni wnaeth Deddf yr Amgylchedd 1995, a sefydlodd Barciau Cenedlaethol, gyfeirio at Egwyddor Sandford,
 - ni fu gan Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri erioed achos i ddibynnu ar yr egwyddor hon gan fod penderfyniadau cytbwys wedi'u gwneud dros y blynyddoedd pan gododd materion o'r fath,
 - Adroddiad Marsden 2015: “Adolygiad o Dirweddau Dynodedig yng Nghymru”
- nododd yr Aelod a gyflwynodd y cynnig ei fod yn hapus i ‘fioamrywiaeth’ a'r ‘iaith a phobl’ gael statws cyfartal.
- roedd rhai Aelodau o'r farn nad oedd y cynnig yn gwella ar yr hyn a oedd eisoes wedi'u diogelu fel rhan o bwrpasau'r Parc Cenedlaethol ac roeddent yn erbyn rhoi mwy o statws i un dros y llall.
- roedd rhai Aelodau yn anghytuno â'r ymadrodd “pobl frodorol” gan fod y Parciau Cenedlaethol yn perthyn i bawb.
- Trafododd yr aelodau ymhellach a chytunwyd i newid y datganiad fel a ganlyn: -

"Cynnig bod yr Awdurdod yn gofyn i Lywodraeth Cymru ddiwygio pwrpasau'r Parciau Cenedlaethol Cymru i gynnwys argymhellion yr Adolygiad o Dirweddau Dynodedig yng Nghymru (adroddiad Marsden) a chynnwys pwrpasau sy'n hyrwyddo llesiant pobl a ffurfiau cynaliadwy o ddatblygiad economaidd a chymdeithasol ein cymunedau yn ogystal â gwarchod a gwella rhinweddau arbennig ein tirweddau a'n bioamrywiaeth".

PENDERFYNWYD

- 1. cymeradwyo'r datganiad diwygiedig fel yr amlinellwyd.**
- 2. dwyn y mater i sylw Leslie Griffiths, MS, Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig.**

7. Cofnod Gweithredu

Cyflwynwyd - Cofnod o gamau strategol sy'n codi o benderfyniadau a gymerwyd yn ystod cyfarfodydd yr Awdurdod, er gwybodaeth ac i'w gweithredu.

Cyfarfod yr Awdurdod 10.04.19

Eitem Weithredu 12 – Maniffesto Ieuencid Europarc

Gofynnodd Aelod i'r cam hwn gael ei symud ymlaen ar frys.

Cyfarfod yr Awdurdod 22.05.19

Eitem Weithredu 4 – Datganiad Llywodraethu Blynyddol

Roedd y weithred hon bellach wedi'i chwblhau a gellid ei thynnu o'r Cofnod Gweithredu.

Cyfarfod yr Awdurdod 25.09.19

Eitem Weithredu 8 – Diweddariad o'r Gyllideb (Adran Eiddo)

Dywedodd swyddogion fod cyfarfod o'r Is-Grŵp Asedau yn cael ei gynnal ddechrau mis Ionawr 2021.

Eitem Weithredu 10 – Adroddiadau Gweithgorau (Pecyn Cymorth Rheoli Prosiectau)

Roedd y weithred hon bellach wedi'i chwblhau a gellid ei thynnu o'r Cofnod Gweithredu.

Cyfarfod yr Awdurdod 11.12.19

Eitem Weithredu 14 – Cyfarfodydd Sefydliadau eraill

Roedd y weithred hon bellach wedi'i chwblhau a gellid ei thynnu o'r Cofnod Gweithredu.

Cyfarfod yr Awdurdod 23.09.20

Eitem Weithredu 8 (2) – Rhybudd o Gynnig gan y Cyng John Pughe Roberts

Roedd y weithred hon bellach wedi'i chwblhau a gellid ei thynnu o'r Cofnod Gweithredu.

Eitem Weithredu 11 – Penodi Aelodau i wasanaethu ar Bwyllgorau, Paneli, Gweithgorau a Chynrychiolaeth Allanol

Roedd y weithred hon bellach wedi'i chwblhau a gellid ei thynnu o'r Cofnod Gweithredu.

Eitem Weithredu 19 – Diweddariad ar Blas Tan y Bwlch

Roedd y weithred hon bellach wedi'i chwblhau a gellid ei thynnu o'r Cofnod Gweithredu.

Cyfarfod yr Awdurdod 23.10.20

Eitem Weithredu 6 – Achos Busnes dros barhau â llety math Gwely a Brecwast ym Mhlas Tan y Bwlch

Roedd y weithred hon bellach wedi'i chwblhau a gellid ei thynnu o'r Cofnod Gweithredu.

PENDERFYNWYD nodi'r Cofnod Gweithredu a chael gwared ar y camau gweithredu fel yr amlinellwyd.

8. Swyddi Gwag ar Bwyllgorau

Cyflwynwyd - Adroddiad gan y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol i benodi Aelodau i swyddi gwag pellach ar Bwyllgorau, Paneli a Gweithgorau'r Awdurdod ar gyfer y flwyddyn sydd i ddod.

Adroddwyd - Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol yr adroddiad a'r cefndir.

PENDERFYNWYD penodi Aelodau i'r swyddi gwag fel a ganlyn:

(i) Pwyllgor Safonau - Sarah Hattle

(ii) Cyd-weithgor Lleol - Sarah Hattle

(iii) Grwpiau Tasg a Gorffen

(a) Strategaeth Ddysgu - Sarah Hattle

(b) Cyfathrebu - Tim Jones

9. Rheoli'r Trysorlys - Adroddiad Dros Dro 2020/21

Cyflwynwyd - Adroddiad llafar gan y Prif Swyddog Cyllid, er gwybodaeth.

Adroddwyd - Cyflwynodd y Prif Swyddog Cyllid adroddiad llafar ar Reoli'r Trysorlys a dywedodd nad oedd unrhyw newidiadau mawr i'w adrodd ers y diweddariad diwethaf. Cadarnhaodd fod cronfeydd a buddsoddiadau'r Awdurdod yn parhau i fod yn ddiogel ac na fu unrhyw ddiffygion gan unrhyw wrthbarti (banc) lle'r oedd yr Awdurdod wedi adneuo arian parod, a bod statws credyd y gwrthbartïon hynny yn parhau i fod yn iach ar hyn o bryd. Dywedodd ymhellach fod y cyfraddau llog isel parhaus yn golygu na fyddai'r Awdurdod yn cyflawni ei darged o £23k yn 2020/21 ac y byddai'r llog a enillir yn agosach at £13k. Cadarnhaodd y byddai'r Strategaeth Rheoli Trysorlys ar gyfer 2021/22 yn cael ei chyflwyno i gyfarfod yr Awdurdod ym mis Chwefror 2021.

Yn codi ar hynny, gofynnodd Aelod i swyddogion ystyried a ddylai'r Awdurdod fenthyca at ei bwrpas ei hun yn hytrach na cheisio grantiau i ymateb i ofynion Llywodraeth Cymru. Dywedodd y Prif Swyddog Cyllid y gellid trafod y mater hwn ymhellach yng nghyfarfod yr Awdurdod ym mis Chwefror.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad, er gwybodaeth.

10. Cyllideb Refeniw Sylfaenol 2021/22

Cyflwynwyd - Adroddiad y Prif Swyddog Cyllid i'r Aelodau nodi'r Gyllideb Sylfaen fel yr amcangyfrifwyd ar gyfer 2021/22 a'r sefyllfa ariannu a ragwelir, ac adolygu lefel balansau cyffredinol a chronfeydd wrth gefn penodol yr Awdurdod.

Adroddwyd - Cyflwynodd y Prif Swyddog Cyllid yr adroddiad a'r cefndir a gwnaeth yr Aelodau'r sylwadau a ganlyn: -

- cododd Aelod bryderon mewn perthynas â'r balans o £190k yn y Gronfa Wrth Gefn Adran 106, sy'n cyfrannu at dai fforddiadwy ac a oedd yn destun cyfyngiad amser ar gyfer gwario'r arian. Cytunodd y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau am Wariant Symiau CymudoTai Fforddiadwy.
- yn dilyn cynnig i uno'r Gronfa Risg Benodol, y Gronfa Cydnerthedd Staff, y Gronfa Risg Fasnachol a'r Gronfa Refeniw Gyffredinol. Penderfynodd yr Aelodau i beidio â chefnogi'r cynnig gan fod y fframwaith adrodd hwn wedi'i argymhell gan Aelodau ryw ddwy flynedd ynghynt.
- nododd y Prif Swyddog Cyllid fod y Gweithgor ar 2 Rhagfyr wedi cytuno y byddai'n rhesymol ail ystyried y cronfeydd wrth gefn pan oedd manylion Setliad Llywodraeth Cymru ar gyfer 2021/22 yn hysbys.

PENDERFYNWYD

1. **nodi'r adroddiad a'r gyllideb waelodlin a gynlluniwyd ar gyfer 2021/22 fel yr amlinellwyd.**
2. **cymeradwyo defnyddio'r Gronfa Risgiau Penodol i ariannu'r diffyg amcangyfrifedig ar gyfer 2021/22 fel yr amlinellir ym mharagraff 2.2 yr adroddiad.**
3. **cymeradwyo lefelau cronfeydd wrth gefn yr Awdurdod.**

11. Diweddariad o'r Gyllideb 2020/21

Cyflwynwyd - Adroddiad gan y Pennaeth Cyllid i hysbysu aelodau o'r cyllidebau diwygiedig ar gyfer 2020/21 ac adroddiad ar daliadau sylweddol. Roedd yr adroddiad hefyd yn rhoi diweddariad i'r Aelodau ar y cynnydd yn erbyn cyllidebau refeniw a chyfalaf a'r sefyllfa derfynol a ragwelir ar gyfer y flwyddyn ariannol.

Adroddwyd - Cyflwynodd y Pennaeth Cyllid yr adroddiad, gan grynhoi'r cyllidebau refeniw a chyfalaf diwygiedig ar gyfer saith mis cyntaf y flwyddyn ariannol, a darparu gwybodaeth bellach am y ffigurau manwl.

Yn codi ar hynny, yn dilyn cais gan Aelod, cytunodd y Pennaeth Cyllid i anfon manylion ar ddefnyddio arian a drosglwyddwyd i gyllideb 2020/21 o gronfeydd wrth gefn yr Awdurdod cyn cyflwyno adroddiad i'r Awdurdod ym mis Chwefror 2021.

Diolchodd y Cadeirydd i'r Prif Swyddog Cyllid a'i staff am eu gwaith.

PENDERFYNWYD

1. **nodi cynnwys yr adroddiad.**
2. **cadarnhau'r defnydd o'r gronfa risg benodol i gwrdd â diffyg £228,600, fel yr amlinellwyd ym mharagraff 4.2 o'r adroddiad.**
3. **aros am fanylion yr arian a drosglwyddwyd i gyllideb 2020/21 o gronfeydd wrth gefn yr Awdurdod.**

12. Dogfennau Ymgynghori yn ymwneud â Chyd-bwyllgorau Corfforaethol:

- 1) **Rheoliadau i sefydlu Cyd-bwyllgorau Corfforaethol (CbC)**
- 2) **Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Cynllun Datblygu Strategol) (Cymru) 2021: Rheoliadau sy'n sefydlu'r weithdrefn ar gyfer paratoi Cynlluniau Datblygu Strategol a Materion Cysylltiedig.**

Cyflwynwyd - Adroddiad gan y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir i ganiatáu i Aelodau wneud sylwadau ar yr ymateb drafft a baratowyd gan swyddogion o Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog ar ran tri Awdurdod Parc Cenedlaethol Cymru sy'n ymwneud â dwy ddogfen ymgynghori Llywodraeth Cymru.

Adroddwyd - Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir yr adroddiad a'r cefndir a chyflwynodd Elliw Owen, Prif Swyddog Cynllunio (Polisi) i'r cyfarfod. Dywedwyd wrth yr aelodau y byddai eu harsylwadau yn cael eu hanfon ymlaen at Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog i'w gynnwys yn yr ymateb drafft, a gyflwynir i Lywodraeth Cymru erbyn 4ydd Ionawr 2021.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir bod yr ymgynghoriad cyntaf yn ceisio barn Aelodau ar y rheoliadau drafft, y cyfeirir atynt fel y Rheoliadau Sefydlu ar gyfer y CbCau, a roedd yr ail ymgynghoriad, yn fwy gweithdrefnol ei natur a chynigiwyd y dylid cynhyrchu Cynlluniau Datblygu Strategol gan y CbCau gan ddilyn yr un broses â'r Cynlluniau Datblygu Lleol presennol.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir fod swyddogion yn Aberhonddu yn pryderu na fyddai gan CbCau Gogledd Cymru'r pŵer i weithredu pwrpasau'r Parc Cenedlaethol ac y byddai'n dibynnu ar Adran 62 Deddf yr Amgylchedd 1995 sy'n gosod y ddyletswydd ar gyrff eraill i roi sylw i'r pwrpasau y dynodwyd y Parciau Cenedlaethol ar eu cyfer.

Amlinellodd y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir ei bryderon ynghylch y ail bapur ymgynghori, a oedd yn ychwanegol at y rhai a gynhwyswyd eisoes yn yr ymateb drafft wedi'i baratoi gan y Bannau Brycheiniog :-

- roedd y corff rhanbarthol newydd yn haen arall o lywodraeth yn cael ei sefydlu ar adeg pan yr oedd adnoddau'n gyfyngedig. Gallai hyn hefyd gynnwys argaeledd staff cynllunio, a all gael eu secondio gan Awdurdodau Lleol ac fel yr oedd yr Aelodau'n ymwybodol, mae gan yr Awdurdod faterion capasiti a recriwtio eisoes.
- roedd y Rheoliadau i fod i fod ar waith erbyn dechrau'r haf, gyda chyfarfodydd cyntaf y cyrff rhanbarthol i'w cynnal ym mis Medi. Byddai gwaith ar y Cynllun Strategol ar gyfer Gogledd Cymru hefyd yn dechrau ar yr adeg hon.
- roedd y berthynas rhwng y Cynllun Datblygu Strategol a'r Cynlluniau Datblygu Lleol yn aneglur.
- roedd yr amserlen ar gyfer adolygu'r Cynllun Datblygu Lleol a sefydlu'r Cynllun Datblygu Strategol yn uchelgeisiol iawn.
- nid oedd y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir yn gwrthwynebu sefydlu Cynlluniau Datblygu Rhanbarthol ond roedd yn teimlo y dylai'r Parciau Cenedlaethol gael rhywfaint o ddylanwad ar eu cynnwys.

Ystyriodd yr aelodau ymateb yr ymgynghoriad drafft yn fanwl a gwneud yr arsylwadau canlynol a'r pwyntiau ychwanegol i'w cynnwys:-

- nododd y Cadeirydd, mewn cyfarfod diweddar rhyngddo fo, y Prif Weithredwr a Julie James MS, y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol, fod y Gweinidog wedi cydnabod eu pryderon ac wedi cytuno y dylid diogelu buddiannau'r Parc Cenedlaethol.
- gan fod Llywodraeth Cymru yn benderfynol o fwrw ymlaen â CbC, roedd Aelod yn teimlo y dylai naws yr ymateb fod yn fwy adeiladol. Roedd yr egwyddor eisoes wedi'i sefydlu ac erbyn hyn roedd angen gweithio gyda'n gilydd i ymateb i'r manylion.
- roedd Aelod yn teimlo y dylai Awdurdodau Parciau Cenedlaethol fod yn aelodau o'r Cyd-bwyllgorau Corfforaethol neu y dylid caniatáu iddynt o leiaf gymeradwyo cynnwys Cynlluniau Datblygu Strategol.
- Cwestiwn Ymgynghori 15 - dylai'r paragraff olaf ond un gynnwys y dylai'r Awdurdodau Parciau Cenedlaethol gadw eu swyddogaeth bresennol o baratoi Cynlluniau Datblygu Lleol.

- para. 3.3 o'r ail ymgynghoriad - dylai'r canllaw gynnwys cyfeiriad at hyd y CDS.
- o ran y strategaeth a ffefrir, roedd Aelod yn teimlo y dylid ei gwneud yn glir bod y Cynllun Datblygu Lleol yn cadw'r hawl i benderfynu ar raddfa unrhyw ddatblygiadau.
- dylai'r Parciau Cenedlaethol gael golwg ar y cytundeb cyflawni a grybwyllir ym mharagraff 4.7.
- paragraff 4.13 - dylai'r Cynlluniau Adnau hefyd gynnwys arfarniad cynaliadwyedd ac asesiad effaith iaith fel y cynigir yn y strategaeth a ffefrir.
- tynnwyd sylw at fân wallau argraffyddol.
- nododd Aelod ei bryderon y byddai rôl a phwysigrwydd Parciau Cenedlaethol yn lleihau dros amser ac yn cael eu cynnwys mewn cyd-destun rhanbarthol fel sydd wedi digwydd i AHNE sydd wedi colli eu dylanwad o fewn Awdurdodau Lleol. Awgrymodd yr Aelod y dylid cryfhau'r ddwy ddogfen trwy amlinellu'r sail ddeddfwriaethol dros fodolaeth y Parciau Cenedlaethol yng Nghymru ac yn y Deyrnas Unedig gyfan. Roedd eu prif bwrpas a'r pwyslais cynllunio mewn perygl o gael eu colli yn y ffordd y cafodd y ddogfen ei drafftio ac y dylid amddiffyn pwrpasau'r Parc Cenedlaethol yn gadarn. Dylai'r persbectif a'r ddyletswydd Genedlaethol hefyd gael eu cryfhau yn ymateb yr ymgynghoriad gan fod yr Aelod yn teimlo bod manylion egwyddorion CDS a CDLI yn eilradd.
- roedd Aelod yn teimlo bod y ddogfen bwysicaf hon yn tansilio democratiaeth leol. O ran cydweithredu rhanbarthol, nid oedd unrhyw beth tebyg rhwng Gwynedd a Sir y Fflint ac roedd y drefn newydd hon yn groes i atebolrwydd lleol.
- Cytunodd yr aelodau na ddylid colli Pwrpasau'r Parc Cenedlaethol ac y dylid eu cynnwys yn y ddogfen. Roedd hyn hefyd yn gyfle i edrych ar yr hyn oedd yn digwydd yn yr Alban a gallai fod yn ffordd gadarnhaol i'r Parciau Cenedlaethol edrych tuag at y dyfodol.
- dywedodd y Prif Weithredwr, er bod y Gweinidog wedi dangos cefnogaeth i'r Parciau Cenedlaethol, nad oedd wedi'i gynnwys yma, ac er bod dyletswydd ar y CbC 'i roi sylw' i'r pwrpasau y dynodwyd Parciau Cenedlaethol ar eu cyfer (Adran 62 o'r Amgylchedd Deddf 1995) efallai na fydd hyn yn ddigon cryf. Am y rheswm hwn, dylid atgoffa Llywodraeth Cymru o bwysigrwydd adroddiad Edwards, sy'n amlinellu pwysigrwydd strategol y rôl Gynllunio o fewn Parciau Cenedlaethol Cymru.
- cododd y Prif Swyddog Cyllid gwestiwn ar y persbectif ariannol a chan nad oedd yn glir a fyddai'r tâl a godir ar Awdurdodau cyfansoddol yn cynnwys Awdurdodau Parciau Cenedlaethol, gofynnodd i swyddogion gynnwys bod yr amserlen a'r weithdrefn ariannu arfaethedig yn anymarferol.
- gofynnodd Aelod i'r gair "feto" gael ei dynnu o'r ymateb ymgynghori.

PENDERFYNWYD

1. **nodi'r adroddiad.**
2. **awdurdodi'r Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir i anfon sylwadau Aelodau i'w cynnwys yn yr ymateb drafft sy'n cael ei baratoi gan APC Bannau Brycheiniog.**
3. **y dylid dosbarthu copi o ymateb yr Awdurdod i'r Aelodau, er gwybodaeth / sylwadau.**

13. **Adroddiadau Gweithgorau**

Cyflwynwyd - Adroddiadau cyfarfodydd Gweithgor yr Aelodau a gynhaliwyd ar 2 Medi a 21 Hydref 2020.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiadau.

14. **Cyfarfodydd Sefydliadau eraill**

Cyflwynwyd - Adroddiadau llafar ar gyfarfodydd diweddar sefydliadau, yr oedd yr Aelodau wedi eu mynychu fel cynrychiolwyr yr Awdurdod.

Mr. Owain Wyn – Cyd-gyngor Cymru

- Fforwm lle mae Cyflogwyr Awdurdodau Lleol yng Nghymru a'r Undebau Llafur perthnasol yn cwrdd i drafod materion gweithlu sy'n peri pryder ac o ddiddordeb i'r ddwy ochr.
- roedd 95 o gynrychiolwyr yng nghyfarfod mis Hydref a chanolbwyntiodd y trafodaethau ar: -
 - o Lefelau staff yr Awdurdod Lleol
 - o Ymateb i'r Pandemig Covid-19
 - o Iechyd a Diogelwch
 - o Diweddariad Mesur Llywodraeth Leol
 - o Diweddariad cyllid Llywodraeth Leol
 - o Lefelau cyflog ar gyfer 2021/22
 - o Cyflogaeth foesebol mewn cadwyni cyflenwi - cod ymarfer

Cyng Alwyn Gruffydd – Fforwm Strategol Rhaglen Ynys Ynni

- nid oedd unrhyw beth i'w adrodd ers cyhoeddiad Hitachi ynghylch atal gwaith ar y Prosiect Wylfa Newydd, er bod yr Aelodau a oedd yn cefnogi ynni niwclear yn dal i fod yn obeithiol yn dilyn nod y Canghellor i'r DU ddod yn Niwtral Carbon erbyn 2050. Roedd yr aelodau'n parhau i chwilio am noddwyr.
- disgwylir am y papur gwyn ar ynni o hyd, ynghyd â chyhoeddiad ar bŵer Niwclear, a oedd i fod i ddod ar ddiwrnod olaf y flwyddyn.
- roedd trafodaethau'n parhau ar dyrbinau tanddaearol a thyrbinau gwynt ac roedd y prosiect tyrbinau bach yn Nhrawsfynydd yn dal i aros i'r dechnoleg gael ei datblygu.

PENDERFYNWYD diolch i'r Aelodau, a nodi'r adroddiadau.

15. **Cofnodion**

Cyflwynwyd y cofnodion canlynol er gwybodaeth: -

- (1) Cofnodion Cyfarfod Gweithredol Parciau Cenedlaethol Cymru a gynhaliwyd ar 7 Mai 2020.
- (2) Cofnodion y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau a gynhaliwyd ar 15 Gorffennaf 2020.
- (3) Cofnodion y Pwyllgor Safonau a gynhaliwyd ar 16 Hydref 2020.

16. **Cynhadledd Europarc 2020**

Cyflwynwyd - Adroddiadau llafar ar Gynhadledd Europarc 2020 yn ddiweddar, yr oedd yr Aelodau wedi mynychu (bron) fel cynrychiolwyr yr Awdurdod.

Dywedodd Mr Brian Angell fod dros 200 o gynrychiolwyr yn y Gynhadledd a bod y trefnwyr wedi gallu cyflwyno cynhadledd lwyddiannus iawn er gwaethaf y cyfyngiadau. Roedd y Gynhadledd wedi canolbwyntio ar y cwestiwn "Ein Dyfodol Newydd: Pa mor barod ydyn ni?" gyda thrafodaethau ar strategaethau newydd yr UE ar fioamrywiaeth ac amaethyddiaeth, effeithiau COVID-19 a'r hyn y mae Ardaloedd Gwarchodedig ei angen er mwyn paratoi eu hunain ar gyfer y dyfodol. Rhai o'r uchafbwyntiau oedd twristiaeth gynaliadwy yng nghyd-destun Covid a rôl parciau peri-drefol, sydd â llai o statws nag AHNE, a'r awgrym bod ganddynt rôl i'w

chwarae mewn ymateb i'r awydd am hamdden gwyrdd at ddibenion lles ac a oedd gennym rôl i ddylanwadu ar bobl sy'n ymweld â'r Parciau Cenedlaethol o ardaloedd trefol. Pwnc arall oedd "cyfathrebu" mewn perthynas â thensiynau sy'n bodoli yn y byd ôl-COVID a'r newidiadau sy'n deillio o newid yn yr hinsawdd, yr agenda bioamrywiaeth a'r angen i gyfathrebu'n dda â'n poblogaeth leol i gryfhau buddion cadarnhaol byw mewn Parc Cenedlaethol.

Roedd Mr Tim Jones, a oedd wedi mynychu rhan o'r Gynhadledd, wedi mwynhau sesiwn dan arweiniad Humberto Rosa o'r Eidal a oedd wedi siarad am gysylltu bioamrywiaeth â swyddi a sut roeddent wedi llwyddo i greu cyflogaeth fwy cynaliadwy trwy wneud hyn. Hefyd, lansiodd Ap eNatura 2000, a ddyluniwyd yn arbennig i alluogi defnyddwyr i gysylltu, trafod a dysgu mewn ffordd arloesol, yn y Gynhadledd.

PENDERFYNWYD diolch i'r Aelodau, a nodi'r adroddiadau.

Diolchodd y Cadeirydd i'r staff a'r Aelodau am eu gwaith a dymunodd Nadolig Llawen a Blwyddyn Newydd Dda i bawb.

Daeth y cyfarfod i ben am 13.10



TAFLEN WEITHREDU – ACTION SHEET

CYFARFOD YR AWDURDOD – 25.04.2018

RHIF EITEM A THEITL	PENDERFYNIADAU / ARSYLWADAU	GWEITHREDIADAU	SWYDDOG CYFRIFOL	DIWEDDARIAD neu DYDDIAD CWBLHAU	DILEU O'R DAFLEN WEITHREDU
6 – Adroddiad Gwella Blynyddol 2017/18	PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad a derbyn y cynigion ar gyfer gwelliant.	<p>Meysydd i'w gwella:</p> <ul style="list-style-type: none"> - diweddarau'r Cod Llywodraethu Corfforaethol a Chynllun y Parc i adlewyrchu a phrif ffyrddio egwyddorion WFG; - cryfhau sut mae'r Awdurdod yn dangos ei egwyddorion a'i weithgarwch atal, yn enwedig o ran pam y cymerir camau i ddiogelu bioamrywiaeth, gwaith adfer corsydd mawn ac ecoleg; 	PW	<p>Mabwysiadwyd - Cyfarfod yr Awdurdod 07.02.18</p> <p>Y CYFAN YN CAEL EI WEITHREDU</p> <ul style="list-style-type: none"> - Targedau Gweinidogol ardaloedd mawndiroedd a adferwyd erbyn 2020. <i>(Yn parhau ond yn debygol o gael ei fethu).</i> - cyfrannu at Ddeddf Cenedlaethau'r Dyfodol a Pholisïau Rheoli Adnoddau Naturiol. <i>(Wedi'i weithredu ym mhob prosiect a phenderfyniadau).</i> <p>CWBLHAWYD</p> <ul style="list-style-type: none"> - Partner ym mhrosiect newydd Corsydd LIFE. <ul style="list-style-type: none"> - Derbynydd o gronfa prosiect £200k CNC - galwad agored. <i>(Cwblhawyd 2 x prosiect £100k)</i> <p>CWBLHAWYD</p> <ul style="list-style-type: none"> - Systemau Rheoli Cynaliadwy (SRhC) Mawndiroedd Cymru (£1.2M) yn cael ei arwain gan APCE. <i>(Parhau)</i> - Prosiectau SRhC newydd yn cael eu datblygu gyda chydran fawnog. <i>(Parhau)</i> 	IA



TAFLEN WEITHREDU – ACTION SHEET

RHIF EITEM A THEITL	PENDERFYNIADAU / ARSYLWADAU	GWEITHREDIADAU	SWYDDOG CYFRIFOL	DIWEDDARIAD neu DYDDIAD CWBLHAU	DILEU O'R DAFLEN WEITHREDU
		<p>- gwella'r profiad ar-lein i ymwelwyr a'r cyhoedd, a</p>		<p>Mae prosiectau lluosog wedi'i datblygu a chyflawni targedau ecolegol a bioamrywiaeth. (<i>Parhau ac yn ehangu</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grid Cenedlaethol (x 3) (+2 yn cael eu datblygu) - Life (x 1) (+ 3 ychwanegol, 1 yn uniongyrchol a 3 gyda phartneriaid). - Prosiectau SRhC (x 3 uniongyrchol a 2 x cysylltiedig) <p>Grŵp Tasg a Gorffen wedi'i sefydlu. Grŵp Ffocws wedi cael ei drefnu i gael mewnbwn ar anghenion cwsmer y wefan cyn paratoi'r briff. Aseiad anghenion pellach wedi'i gwblhau. Dogfen dendr yn cael ei pharatoi ar gyfer caffael. Bydd y caffaeliad yn cychwyn yn dilyn cyfarfod y Grŵp Tasg a Gorffen ym mis Chwefror 2020.</p> <p>Mae'r broses dendro wedi'i chwblhau a lluniwyd y rhestr fer. Gwahodddwyd cyflwyniadau at ddibenion penodi ddiwedd mis Ionawr / dechrau mis Chwefror, 2021.</p> <p style="text-align: right;">CWBLHAWYD</p>	<p>IA</p>



TAFLEN WEITHREDU – ACTION SHEET

		<ul style="list-style-type: none">- lleihau anghysonderau a gwendidau mewn mesurau, metrics a gwerthuso - ar hyn o bryd mae'n anodd i'r Awdurdod ddangos yn gyson pa mor effeithiol y mae'n bodloni'r egwyddor datblygu cynaliadwy.		Mesurau a dangosyddion newydd wedi'u mabwysiadu gyda'r Amcanion Lles newydd - a fabwysiadwyd fel rhan o'r Cynllun Corfforaethol ar gyfer 2018/19. CWBLHAWYD	IA
--	--	---	--	---	-----------



TAFLEN WEITHREDU – ACTION SHEET

CYFARFOD YR AWDURDOD – 04.07.2018

RHIF EITEM A THEITL	PENDERFYNIADAU / ARSYLWADAU	GWEITHREDIADAU	SWYDDOG CYFRIFOL	DIWEDDARIAD neu DYDDIAD CWBLHAU	DILEU O'R DAFLEN WEITHREDU
3 – Life + Prosiect Coedwig Law Geltaidd	<p>PENDERFYNWYD</p> <ol style="list-style-type: none"> Nodi'r adroddiad a derbyn yn ffurfiol arian LIFE + ar ran y partneriaid. Cadarnhau'r defnydd o gronfeydd wrth gefn a nodwyd, cyllidebau refeniw a chyfraniadau staff trwy garedigrwydd fel y nodwyd, at ddibenion y prosiect hwn. Darparu hyfforddiant i Aelodau ar y Prosiect a'r Strategaeth Gyfathrebu maes o law, ym mis Ionawr 2019 efallai. 	<p>Derbyn y cyllid ar ran y partneriaid a defnyddio'r cronfeydd wrth gefn, cyllidebau refeniw a chyfraniadau staff mewn caredig fel y nodwyd.</p> <p>Trefnu hyfforddiant i Aelodau ar y Prosiect a'r Strategaeth Gyfathrebu maes o law.</p>	<p>PW / RO</p> <p>RO / JW</p>	<p>Gwaith a wnaed, wedi'i symud ymlaen a'i weithredu</p> <p style="text-align: right;">CWBLHAWYD</p> <p>Dyddiad cadarn wedi'i bennu ar gyfer yr hyfforddiant yng nghyfarfod y Gweithgor Aelodau ar 4 Mawrth 2020.</p> <p>Diweddariad - Nid oedd Uwch Reolwr Prosiect LIFE yn gallu mynychu'r cyfarfod oherwydd amgylchiadau annisgwyl a bydd yr eitem hon nawr yn cael ei chyflwyno i'r Diwrnod Datblygu Aelodau nesaf ar 26.03.21.</p>	NA



TAFLEN WEITHREDU – ACTION SHEET

CYFARFOD YR AWDURDOD – 10.04.2019

RHIF EITEM A THEITL	PENDERFYNIADAU / ARSYLWADAU	GWEITHREDIADAU	SWYDDOG CYFRIFOL	DIWEDDARIAD neu DYDDIAD CWBLHAU	DILEU O'R DAFLEN WEITHREDU
12. Maniffesto leuenctid Europarc	PENDERFYNWYD sefydlu Grŵp Tasg a Gorffen i wneud gwaith pellach ar hyn ac adrodd yn ôl i'r Awdurdod ym mis Rhagfyr.	Swyddogion i alw cyfarfod o'r Grŵp Tasg a Gorffen Maniffesto leuenctid.	HP	<p>Mae'r Grŵp Tasg a Gorffen cychwynnol wedi'i gynnal, gyda Grŵp Tasg a Gorffen pellach ym mis Mawrth 2020.</p> <p>Disgrifiad swydd ar gyfer Swyddog leuenctid yn cael ei baratoi fel rôl ar y cyd rhwng y Pennaeth Wardeiniaid a'r Pennaeth Ymgysylltu. Bydd y swyddog yn arwain ar ddatblygu Maniffesto leuenctid lleol.</p>	NA



TAFLEN WEITHREDU – ACTION SHEET

CYFARFOD YR AWDURDOD – 25.09.2019

RHIF EITEM A THEITL	PENDERFYNIADAU / ARSYLWADAU	GWEITHREDIADAU	SWYDDOG CYFRIFOL	DIWEDDARIAD neu DYDDIAD CWBLHAU	DILEU O'R DAFLEN WEITHREDU
8. Diweddariad o'r gyllideb	<ul style="list-style-type: none"> - adroddiad ar y pwysau cyllidebol a wynebwr gan yr Adran Eiddo i'w gyflwyno i Weithgor y dyfodol. - adroddiad gan Grŵp Prosiect Yr Ysgwrn i'w gyflwyno i'r Aelodau yn y Flwyddyn Newydd. - rhoi copi o ddyfarniad Aberdyfi i'r Aelodau unwaith y bydd ar gael. 	<p>Cyflwyno'r adroddiadau.</p> <p>I e-bostio Aelodau gyda'r dyfarniad.</p>	<p>EJ</p> <p>NJ</p> <p>GIJ</p>	<p>Diweddariad - Cyfarfu'r Is-grŵp Asedau ar 4 Mawrth 2020 ac ystyried adroddiad a oedd yn amlinellu pwysau cyllidebol ac argymhellion i ail-fuddsoddi incwm o safleoedd cynhyrchu incwm mewn cyllidebau cynnal a chadw yn y dyfodol o 2021/22 ymlaen. Adroddiad dilynol i'w baratoi ar gyfer pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau yn yr Hydref. Nodwyd bod Covid 19 yn risg bosibl ac mae wedi arwain at ohirio'r adroddiad oherwydd pwysau ariannol ehangach yn deillio o'r pandemig. Bu i'r Is-grŵp Asedau gyfarfod ar 15fed Ionawr 2021.</p> <p>Diweddariad - Cytuno ar y ffordd ymlaen gyda Bwrdd Yr Ysgwrn yn gyntaf yna cyflwyno adroddiad i Weithgor yr Aelodau ym mis Ionawr / Chwefror 2021. Bydd adroddiad yn cael ei gyflwyno i gyfarfod nesaf yr Awdurdod ym mis Mawrth 2021.</p> <p>Rhodddwyd copi o'r dyfarniad i'r Aelodau ar 28.11.19.</p> <p style="text-align: right;">CWBLHAWYD</p>	<p>NA</p>



TAFLEN WEITHREDU – ACTION SHEET

CYFARFOD YR AWDURDOD – 15.07.2020

RHIF EITEM A THEITL	PENDERFYNIADAU / ARSYLWADAU	GWEITHREDIADAU	SWYDDOG CYFRIFOL	DIWEDDARIAD neu DYDDIAD CWBLHAU	DILEU O'R DAFLEN WEITHREDU
6. Amcanion Strategol a Lles a'r Cynllun Corfforaethol 2021-26	<p>PENDERFYNWYD</p> <ul style="list-style-type: none"> - cymeradwyo'r canlyniadau fel sail ymgynghori anffurfiol â rhanddeiliaid dros gyfnod yr haf. - ceisio barn rhanddeiliaid ynghylch sut olwg sydd ar lwyddiant ar faterion o'r fath. - dirprwyo awdurdod i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau i gytuno ar y blaenoriaethau a'r amcanion yn eu cyfarfod ym mis Tachwedd, cyn ymgynghori'n ffurfiol â rhanddeiliaid. 	I ddechrau'r ymgynghoriad anffurfiol.	PW	<p>Cynhaliwyd ymgynghoriad anffurfiol rhanddeiliaid dros fisoedd yr haf a ddaeth i ben ar 18 Medi 2020. Adroddwyd ar y canlyniadau i'r Aelodau yng nghyfarfod y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ym mis Tachwedd 2020.</p> <p>Yn dilyn hynny, cytunodd y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar flaenoriaethau ac amcanion ar gyfer cynnal ymgynghoriad ffurfiol â rhanddeiliaid.</p> <p>Ymgynghoriad ffurfiol wedi'i gynnal gyda rhanddeiliaid a staff. Bydd yr ymatebion a dderbynnir yn cael eu hadolygu a'u hystyried. Bydd gwaith yn symud ymlaen i ddatblygu amcanion a chanlyniadau ymhellach i'w cyflwyno i'r Gweithgor Aelodau nesaf ar 03.03.21.</p> <p style="text-align: right;">CWBLHAWYD</p>	IA



TAFLEN WEITHREDU – ACTION SHEET

RHIF EITEM A THEITL	PENDERFYNIADAU / ARSYLWADAU	GWEITHREDIADAU	SWYDDOG CYFRIFOL	DIWEDDARIAD neu DYDDIAD CWBLHAU	DILEU O'R DAFLEN WEITHREDU
10. Opsiynau Plas Tan y Bwlch	<p>PENDERFYNWYD</p> <ul style="list-style-type: none"> - o ystyried nifer y staff a allai o bosibl gael eu heffeithio, y dylai'r awdurdod ddechrau'r broses o ymgynghori'n ffurfiol â staff a'r Undebau Llafur ar ddyfodol Plas Tan y Bwlch. - bod Bwrdd Rheoli Plas Tan y Bwlch, ynghyd â Chadeiryddion ac Is-gadeirydd yr Awdurdod, yn ystyried modelau busnes amgen dros y tri mis nesaf (gan gynnwys gweithio gyda sefydliadau eraill), i asesu faint o swyddi y gellir eu harbed. - y dylai'r Awdurdod ystyried y mater ymhellach yn ei gyfarfod ym mis Medi, oni bai bod cyfarfod Awdurdod arbennig yn cael ei alw cyn y dyddiad hwnnw. - yn y cyfamser, y dylid cytuno mewn egwyddor, y dylai'r gwelliannau arfaethedig, a gymeradwywyd yn flaenorol gan yr Awdurdod, fynd yn eu blaenau, er mwyn gosod y ganolfan yn y sefyllfa orau bosibl i barhau â rhyw fath o fodel busnes amgen neu ar gyfer partner gydag eraill. Mae hyn yn destun penderfyniad gan Fwrdd Plas Tan y Bwlch ynghyd â'r Cadeiryddion a'r Is-gadeirydd o ran pa elfennau o'r gwaith ail-ddatblygu ddylai fynd ymlaen. 	Symud ymlaen fel y penderfynwyd.	PW/GIJ	<p>Cwblhawyd proses ymgynghori gydag aelodau staff perthnasol a thrafodwyd y canlyniadau gydag Aelodau'r Awdurdod.</p> <p>Mae model busnes amgen wedi cael ei drafod. Bydd trafodaethau pellach gyda'r Aelodau yn cael eu cynnal yn ystod cyfarfodydd Bwrdd Plas Tan y Bwlch.</p> <p>Diweddariad: Cytunwyd ar fodel busnes amgen ac mae wrthi'n cael ei weithredu.</p> <p style="text-align: right;">CWBLHAWYD</p>	IA



TAFLEN WEITHREDU – ACTION SHEET

CYFARFOD YR AWDURDOD – 09.12.2020

RHIF EITEM A THEITL	PENDERFYNIADAU / ARSYLWADAU	GWEITHREDIADAU	SWYDDOG CYFRIFOL	DIWEDDARIAD neu DYDDIAD CWBLHAU	DILEU O'R DAFLEN WEITHREDU
6 (1) Rhybudd o Gynnig gan y Cynghorydd Elwyn Edwards	PENDERFYNWYD - i gadarnhau cyflog blynyddol cyfartalog ym Mharc Cenedlaethol Eryri, a - i ddod â'r mater i sylw Julie James, AS, Y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol.	Symud ymlaen fel y penderfynwyd.	PW	Cyflog cyfartalog wedi'i gadarnhau. Tynnwyd y mater i sylw Gweinidogion LIC mewn llythyr a anfonwyd ar 21.12.21. i'r Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol gyda chopï er gwybodaeth i Weinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig.. CWBLHAWYD	IA
6 (2) Rhybudd o Gynnig gan y Cynghorydd John Pughe Roberts	PENDERFYNWYD - cymeradwyo'r datganiad a dwyn y mater i sylw Lesley Griffiths, AS, Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig.	Symud ymlaen fel y penderfynwyd.	PW	Llythyr wedi'i anfon at Weinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig. CWBLHAWYD	IA
7 Taflen Gweithredu	Cyfarfod yr Awdurdod 10.04.19 Eitem Weithredu 12 - Maniffesto Ieuencid Europarc	Symud ymlaen gyda'r weithred yma fel mater o frys.	GIJ/HP	Dim cynnydd i'w adrodd.	NA



TAFLEN WEITHREDU – ACTION SHEET

RHIF EITEM A THEITL	PENDERFYNIADAU / ARSYLWADAU	GWEITHREDIADAU	SWYDDOG CYFRIFOL	DIWEDDARIAD neu DYDDIAD CWBLHAU	DILEU O'R DAFLEN WEITHREDU
10. Cyllideb Refeniw Sylfaenol 2021/22	Cytunodd y Cyfarwyddwr Rheoli Tir i roi diweddariad i'r Aelodau am Wariant Symiau Cymudo Tai Fforddiadwy.	Cyflwyno'r adroddiad diweddarau..	JC	I'w adrodd i'r Aelodau yn ystod cyfarfod y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad ym mis Mawrth neu fis Ebrill 2021.	NA
12. Dogfennau Ymgynghori yn ymwneud â Chydbwyllgorau Corfforaethol.	PENDERFYNWYD y dylid dosbarthu copi o ymateb yr Awdurdod i'r aelodau, er gwybodaeth / sylwadau.	Rhoi copi o'r ymateb i'r Aelodau.	JC	Dosbarthwyd ymateb yr awdurdod i'r aelodau. CWBLHAWYD	IA

Cyfeirnod: 2182A2020-21

Dyddiad cyhoeddi: Rhagfyr 2020

Archwiliad o asesiad Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri o berfformiad 2019-20

Tystysgrif

Rwy'n ardystio fy mod wedi archwilio asesiad Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri (yr Awdurdod) o'i berfformiad yn 2019-20, a hynny yn unol ag adran 17 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 (y Mesur) a'm Cod Ymarfer Archwilio.

O ganlyniad i'm harchwiliad, rwyf o'r farn bod yr Awdurdod wedi cyflawni ei ddyletswyddau o dan adran 15(2), (3), (8) a (9) o'r Mesur, ac wedi gweithredu'n ddigonol, yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru, i gyflawni ei ddyletswyddau.

Er bod yr Awdurdod wedi cyflawni ei gyfrifoldebau adrodd ar berfformiad o dan y Mesur, dylai wella'r ffordd y mae'n dangos effeithiolrwydd ei wasanaethau drwy adrodd ymhellach ar sut mae ei berfformiad yn cymharu ag eraill a sut y mae'n perfformio ar draws ystod o flynyddoedd. Bydd hyn yn helpu dinasgyddion a phartneriaid i farnu pa mor dda y mae gwasanaethau'n gweithio.

Priod gyfrifoldebau'r Awdurdod a'r Archwilydd Cyffredinol

Dan y Mesur, mae'n ofynnol i'r Awdurdod gyhoeddi asesiad yn flynyddol sy'n disgrifio ei berfformiad o ran y canlynol:

- cyflawni ei ddyletswydd i wneud trefniadau i sicrhau gwelliant parhaus wrth gyflawni ei swyddogaethau;
- o ran cyflawni'r amcanion gwella y mae wedi'u pennu iddo'i hun;
- drwy gyfeirio at ddangosyddion perfformiad a nodwyd gan Weinidogion Cymru a dangosyddion perfformiad a bennwyd gan yr Awdurdod ei hun; ac
- o ran cyflawni unrhyw safonau perfformiad a nodwyd gan Weinidogion Cymru a safonau perfformiad a bennwyd gan yr Awdurdod ei hun.

Mae'r Mesur yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod gyhoeddi ei asesiad cyn 31 Hydref yn ystod y flwyddyn ariannol yn dilyn y flwyddyn ariannol y mae'r wybodaeth yn ymwneud â hi, neu erbyn unrhyw ddyddiad arall a allai gael ei bennu trwy orchymyn gan Weinidogion Cymru.

Mae'r Mesur yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod ystyried canllawiau a gyhoeddir gan Weinidogion Cymru, wrth gyhoeddi ei asesiad.

Fel archwilydd yr Awdurdod, mae'n ofynnol dan adrannau 17 ac 19 y Mesur i mi gynnal archwiliad er mwyn penderfynu a yw'r Awdurdod wedi cyflawni ei ddyletswydd i gyhoeddi

asesiad o berfformiad, ardystio fy mod i wedi gwneud hynny ac adrodd ynghylch a wyf o'r farn bod yr Awdurdod wedi cyflawni ei ddyletswyddau'n unol â'r gofynion statudol a eglurir yn adran 15 ac mewn canllawiau statudol.

Cwmpas yr archwiliad

At ddibenion fy ngwaith archwilio byddaf yn derbyn, os yw awdurdod yn bodloni ei ofynion statudol, y bydd hefyd wedi cydymffurfio â chanllawiau statudol Llywodraeth Cymru yn ddigonol i gyflawni ei ddyletswyddau.

Ar gyfer yr archwiliad hwn, nid yw'n ofynnol i mi ffurfio barn ynghylch pa mor gyflawn neu gywir yw'r wybodaeth. Mae'n bosibl y bydd gwaith asesu arall y byddaf yn ymgymryd ag ef dan adran 18 y Mesur yn ystyried y materion hynny. Felly, roedd fy archwiliad o asesiad o berfformiad yr Awdurdod yn cynnwys adolygu cyhoeddiad yr Awdurdod er mwyn gweld a oedd yn cynnwys yr elfennau a bennir mewn deddfwriaeth. Euthum ati hefyd i asesu a oedd y trefniadau ar gyfer cyhoeddi'r asesiad yn cydymffurfio â gofynion y ddeddfwriaeth, ac a oedd yr Awdurdod wedi ystyried canllawiau statudol wrth baratoi a chyhoeddi ei asesiad.

Nid yw'r gwaith yr wyf i wedi'i gyflawni er mwyn adrodd a gwneud argymhellion yn unol ag adrannau 17 ac 19 y Mesur yn waith y gellir dibynnu'n gyfan gwbl arno i nodi pob gwendid neu bob cyfle i wella.



Adrian Crompton

Arwchilydd Cyffredinol Cymru

CC: Julie James AS – Y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol
Nick Selwyn – Rheolwr

CYFARFOD	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
DYDDIAD	3 Chwefror 2021
TEITL	CYLLIDEB YR AWDURDOD A'R ARDOLLAU AR AWDURDODAU CYFANSODDOL AM 2021/22
ADRODDIAD GAN	Prif Swyddog Cyllid
PWRPAS	Cymeradwyo'r gyllideb refeniw a chyfalaf 2021/22 a'r ardollau ar awdurdodau cyfansoddol ar sail ffigwr dyraniad grant drafft Llywodraeth Cymru i'r Awdurdod.

1. Crynodeb

- 1.1 Mae'r adroddiad hwn yn rhoi manylion cyllideb refeniw'r Awdurdod ar gyfer 2021/22 yn seiliedig ar y setliad Grant Parc Cenedlaethol drafft ar gyfer 2021/22. Bydd y setliad grant terfynol yn cael ei gadarnhau ym Mawrth 2021, felly mae posibilrwydd o newid yn y cyfamser.
- 1.2 Ceir hefyd yn yr adroddiad hwn fanylion yr ardoll a ddosrennir rhwng y ddau awdurdod cyfansoddol, sef Cyngor Gwynedd a Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy ar sail y ffigwr grant dangosol.
- 1.3 Mae'r cyllidebau a gyflwynir yn yr adroddiad hwn ar sail cyllideb stond. Hynny yw, lefel gwariant anorfod i barhau gyda'r lefel presennol o wasanaethau yn 2021/22, heb unrhyw ychwanegiadau datblygol.

2. Cyllideb Refeniw 2021/22

- 2.1 Daeth gwybodaeth am y setliad drafft i law yn hwyr ar 21 Rhagfyr, yn nodi: "bod cynnydd o 10% yng nghyllideb refeniw graidd Llywodraeth Cymru ar gyfer APCau yn 2021-22. Felly, dyraniad drafft APCE yw £4,119,789 – i fyny o £3,745,263 yn 2020-21." Mae'r newyddion calonogol yma'n golygu'r angen i ddiweddarau'r wybodaeth yn yr adroddiad ar "Gyllideb Refeniw Sylfaenol 2021/22" a gyflwynwyd ger bron cyfarfod yr Awdurdod ar 9 Rhagfyr 2020.
- 2.2 Mae'r setliad drafft yn golygu fod gwarged o £476,251 ar gael i'r Awdurdod ar gyfer 2021/22, ond nid oes sicrwydd y bydd y lefel ariannu yma'n cael ei gynnal yn setliadau 2022/23 a thu hwnt. Felly, dynodir y gwarged o £476,251 yn linell gwariant "un tro" dan ofal y Tîm Rheoli yng nghyllideb 2021/22, gydag opsiynau defnydd i'w trafod ag Aelodau'r Awdurdod yn ngweithgor mis Mawrth 2021.

- 2.3 Derbyniwyd cyllid refeniw (£275,214) a chyfalaf (£314,530) ychwanegol yn 2020/21 i'w ddefnyddio dros y ddwy flynedd 2020/21 a 2021/22. Dyrannwyd yr arian refeniw i wahanol brosiectau eisoes gyda'r mwyafrif o'r arian wedi ei gynnwys yng nghyllideb 2021/22. 'Roedd y cyfalaf heb ei ymrwymo rhag ofn byddai toriad yn y setliad grant. Mae'r swm cyfalaf hefyd yn cael ei gynnwys fel llinell gyfalaf "un tro" o dan ofal y Tîm Rheoli, a'i ddefnydd i'w drafod ymhellach yn y gweithgor Aelodau.
- 2.4 Mae rhai addasiadau wedi'eu gwneud, a cyflwynir yma'n Atodiad 1 fersiwn ddiwygiedig o'r manylion newid yn y gyllideb cyflwynwyd yn Rhagfyr.

3. Dadansoddiad o Gyllideb Refeniw 2021/22

- 3.1 Ar sail y ffigwr grant drafft (cynnydd 10%), mae Atodiadau 2 a 3 yn cynnwys gwybodaeth am gyllideb yr Awdurdod ar gyfer 2021/22, gan ddadansoddi'r gyllideb refeniw net ar lefel maes gwasanaeth allweddol (Atodiad 2) ac ar sail penawdau goddrychol safonol (Atodiad 3).
- 3.2 Mae Atodiad 4 yn cynnwys dadansoddiad mwy manwl o'r gyllideb refeniw ar lefel pob adran unigol ym mhob maes gwasanaeth allweddol. Mae'r dadansoddiad a chostau net y gwasanaethau hefyd yn cynnwys amcangyfrifon ar gyfer costau cyfalaf tybiedig.
- 3.3 Mae cynlluniau grant unigol yn chwyddo gwariant "arian" refeniw gros (£11,006,059) yr Awdurdod o £4,200,718 am 2021/22 gyda chynllun LIFE yn cyfrif am £1,003,440 ohono a chyfalaf yn £1,301,218.

4. Cyllideb Gyfalaf 2021/22

- 4.1 Amcangyfrifir gwariant cyfalaf gros o £1,636,048 wedi'i ariannu o grantiau cyfalaf, ynghyd a chyfraniadau o gyllideb refeniw a chronfeydd yr Awdurdod . (gweler fanylion yn Atodiad 5).

Cyllidir yr £1,636,048 o :

Grantiau cyfalaf Llywodraeth Cymru a dderbyniwyd ymlaen llaw	£1,301,218
Gwaelodlin a chronfeydd yr Awdurdod	<u>£334,830</u>
	<u>£1,636,048</u>

5. Defnydd o Gronfeydd Wrth Gefn

- 5.1 Ar adeg sgwennu'r adroddiad rhagwelir y bydd cyllideb 2021/22 yn cynnwys gwerth £2,164,358 o gyfraniad net o gronfeydd yr Awdurdod. Y ffigwr yma'n cynnwys gwerth £1,722,738 o grantiau Llywodraeth Cymru derbyniwyd ymlaen llaw ac a throsglwyddwyd i gronfa wrth gefn. Mae amlinelliad isod, ac mae'r manylion llawn yn Atodiadau 6 a 7.

Mae'r £2,164,358 uchod yn cynnwys:	£	£
Grantiau Llywodraeth Cymru – refeniw	421,520	
Grantiau eraill – refeniw	107,150	

APCE – refeniw	182,960	711,630 (Atodiad 6)
Grantiau Llywodraeth Cymru – cyfalaf	1,301,218	
APCE – cyfalaf	<u>151,510</u>	<u>1,452,728</u> (Atodiad 7)
	<u>£2,164,358</u>	

6. Lefi ar Awdurdodau Cyfansoddol

- 6.1 Adran 71 o Ddeddf yr Amgylchedd 1995 a Rheoliadau Ardollau Awdurdodau'r Parciau Cenedlaethol (Cymru) (Diwygio) sy'n rhagnodi'r dull gosod ardoll, ac mae'n ofynnol i'r Awdurdod gymeradwyo'r ardollau cyn gellir eu hawlio gan yr awdurdodau cyfansoddol perthnasol.
- 6.2 Dyfarnir yr ardollau ar sail traean o'r Grant Parc Cenedlaethol a dderbynnir gan Llywodraeth Cymru. Rhennir y lefi rhwng yr awdurdodau cyfansoddol yn unol â'r "cyfrannau perthnasol" nodir yn Rheoliad 5 a'r Atodlen i'r Ddeddf uchod.
- 6.3 Mae'r tabl isod yn dangos dosraniad yr ardoll ar sail y ffigwr grant a dderbyniwyd gan Llywodraeth Cymru a'r "cyfrannau perthnasol" o'r Atodlen i'r Ddeddf.

2021/22	(£)	Cyfrannau	(£)
Grant Llywodraeth	4,119,789		
Cyfanswm yr Ardollau	1,373,262		
Cyfanswm Cyllido	5,493,051		
Dosraniad o'r Ardoll :	Cyngor Gwynedd	77.1%	1,058,785
	Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	22.9%	314,477
	Cyfanswm	100%	1,373,262

- 6.4 Crynhoir sut y cyllidir y gyllideb o £7,657,409 (gweler atodiadau 2-4) fel a ganlyn :

Grant Llywodraeth	£4,119,789
Cyfanswm yr Ardollau	£1,373,262
Cyfraniad (net) o Gronfeydd Wrth Gefn	<u>£2,164,358</u>
Cyllideb 2021/22	<u>£7,657,409</u>

7. ARGYMHELLIAD

- 7.1 Cymeradwyo cyllideb refeniw a chyfalaf Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ar gyfer 2021/22, a nodi bwriad i drafod y gwarged refeniw £476,251 ynghyd â'r swm cyfalaf heb ei ymrwymo yng nghyfarfod Geithgor mis Mawrth.
- 7.2 Cymeradwyo'r ardollau ar yr awdurdodau bilio, fel nodir yn rhan 6.3 uchod.

	<u>(£)</u>	<u>(£)</u>
1 Cyllideb Sylfaenol Derfynol 2020/21		5,652,267
2 Costau "un tro"		
- gwrthdroi costau 2020/21		
Llinell prosiectau "un tro" y Tîm Rheoli	-21,000	
Adolygiad Cronfeydd Dŵr (unwaith pob 10 mlynedd)	2,000	
Cynllun Dehongli'r Wyddfa	-8,880	
Pwyntiau gwefru trydan (grant L.I.C.)	-2,500	
- cynnwys costau 2021/22		
Prisiadau eiddo yn 2021/22	25,000	
Glanhau ychwanegol parthed gofynion Cofid-19	20,000	
Glanhau domestig ychwanegol e.e. diheintyddion, parthed gofynion Cofid-19	5,000	
Colled rhent Hafod Eryri oherwydd y bwriad i aros ar gau	55,000	
Adolygiad asbestos	10,000	
Lesu cerbydau i wardeiniaid tymhorol	10,000	
Llinell "un tro" referiw (gweddill o'r cynnydd yn y setliad grant)	476,251	
Llinell "un tro" cyfalaf	<u>314,530</u>	885,401
3 Newid mewn costau staff		
Effaith lleihau'r nifer staff ym Mhlas Tan y Bwlch	-295,280	
Chwyddiant cyflogau (£250 ychwanegol)	12,470	
Darpariaeth chwyddiant cyflog (1%)	38,000	
Cynlluniau grant	165,735	
Symudiadau eraill	<u>22,303</u>	-56,772
4 Newid mewn gwariant		
Cynnydd		
Ysgwrn	16,460	
Diogelwch seiber	3,000	
Cynlluniau cyfalaf	36,560	
Gostyngiad		
Plas Tan y Bwlch	-314,340	
Trosglwyddiad i gyllideb cyflogaeth Cynllunio	-2,000	
Cynlluniau		
Cynlluniau grant cyfalaf	804,178	
Cynllun Treftadaeth Treflun Dolgellau	1,340	
Partneriaeth Tirwedd y Carneddau	28,250	
Cynllun grant Grid Cenedlaethol	-3,260	
Cyfraniad tuag at y cynllun Sherpa	10,000	
Cynllun Maniffesto Ieuencid	-25,000	
Cynllun grant Harlech ac Ardudwy	24,000	
Ysgwrn (cynllun CDL)	<u>-3,365</u>	575,823
5 Newid mewn incwm		
Cynnydd		
Cyfraniad cynllun ERAMMP (gorffen Mawrth 2023)	-17,000	
Gostyngiad		
Awyr Dywyll (incwm a dderbyniwyd ymlaen llaw ac a ddefnyddir yn 2021/22)	25,500	
Llog banc	15,000	
Plas Tan y Bwlch	<u>567,190</u>	590,690
6 Darpariaeth Chwyddiant Cyffredinol		10,000
7 Cyllideb Sylfaenol 2021/22		<u>7,657,409</u>
8 Grant Parc Cenedlaethol ac Ardoll 2021/22		-5,493,051

9 Cyfraniad Net o gronfeydd wrth gefn

Cronfa wrth gefn Grantiau Refeniw (LI. Cymru 20/21) - Swyddog Ymgysylltiad Digidol	-29,670	
Cronfa wrth gefn Grantiau Refeniw (LI. Cymru 20/21) - cynyddu cefnogaeth i wirfoddolwyr	-12,170	
Cronfa wrth gefn Grantiau Refeniw (LI. Cymru 20/21) - wardeiniaid tymhorol	-58,210	
Cronfa wrth gefn Grantiau Refeniw (LI. Cymru) - Ecolegydd	-35,850	
Cronfa wrth gefn Grantiau Refeniw (LI. Cymru £31,810 & Eraill £15,990) - Awyr Dywyll	-47,800	
Cronfa wrth gefn Grantiau Refeniw (LI. Cymru 20/21) - ymestyn cyflogaeth Swyddog Mawndiroedd	-45,190	
Cyfraniad i'r cynllun LIFE	-35,450	
Carneddau - refeniw	-25,000	
Cyfraniad i'r cynllun Carneddau (Data Lidar)	-17,590	
Cyfraniad i'r cynllun Carneddau (Llwybrau)	-32,500	
Cynllun Harlech ac Ardudwy (refeniw)	-61,110	
Cynllun Harlech ac Ardudwy (cyfalaf)	-40,000	
Cynllun Treftadaeth Treflun Dolgellau	-82,910	
Cynllun Dehongli'r Wyddfa	-50,000	
Cynllun Partneriaeth y Wyddfa	-47,780	
Llinell un tro cyfalaf Tîm Rheoli (cronfa grant cyfalaf)	-314,530	
Awyr Dywyll - cyfalaf (grant LI. Cymru)	-25,000	
Gorsafoedd ail-gyflenwi dwr (cynllun grant LI. Cymru)	-12,040	
Pwyntiau Trydan Cerbydau	-13,040	
Hafod Eryri	-226,230	
Canolfan Gwybodaeth Betws Y Coed	-77,780	
Penmaen Brith (cylchdaith)	-25,000	
Cylchdaith Llyn Cynwch, Dolgellau	-30,000	
Cylchdaith y Wyddfa : Bwlch Maesgwn i Brithdir	-50,328	
Cylchdaith y Wyddfa : Brithdir i Pen Ceunant	-40,000	
Gwybodaeth ar gyfer Cerddwyr a grwpiau eraill yn Ogwen	-30,000	
Safle Gorseddau	-50,000	
Man Croesi Nant Gwynant	-45,000	
Llwybrau ucheldir Cadair Idris	-50,000	
Llwybr Llyn Llywelyn, Drws y Coed, Rhyd Ddu	-30,000	
Lon Gwyrfa	-30,000	
Fideos Partneriaeth y Wyddfa	-15,000	
Cwblhau gwaith cynlluniau grant	-8,000	
Swyddog Partneriaeth y Wyddfa	-35,850	
Cyfraniad i'r gwasanaeth Sherpa (grant LI. Cymru 20/21)	-10,000	
Cyfraniad I gynllun Maniffesto Ieuencid	-20,010	
Cyfraniad i gynllun Partneriaeth y Wyddfa	-30,000	
Cyfraniad i gynllun Llwybrau Llesiant	-40,000	
Cyfraniad at gost Safle gwe Newydd	-42,760	
Cyfraniad at gost Swyddog Eiddo (swydd cyfnod penodol)	-34,460	
Cyllido System Gynllunio newydd	-60,000	
Cyfraniad at gynllun grant Grid Cenedlaethol	-91,160	
Cyfraniad tuag at yr Ysgwrn (parthed cyllid ychwanegol i'r £17k sylfaenol)	-31,940	
System Rheoli Dogfennau o Llithriad 19/20	-50,000	
Cyfraniad tuag at gost prisio tir ac adeiladau'r Awdurdod	-25,000	-2,164,358

10 Gweddill

0

**CRYNODEB O'R GYLLIDEB REFENIW 2021/22
REVENUE BUDGET SUMMARY 2021/22**

PRIF FEYSYDD GWASANAETH / KEY SERVICE AREAS

	Cyllideb Net / Net Budget 2021/22	
	£	%
<u>Gwasanaeth / Service :</u>		
Cynllunio a Rheolaeth Tir/ Planning and Land Management	2,728,270	41.2
Corfforaethol / Corporate	3,844,141	58.1
Balansau, Arian Wrth Gefn a Darpariaethau / Balances, Reserves & Provisions	48,000	0.7
Cyllideb Net Gwasanaethau / Net Services Budget	6,620,411	100.0
Llog ar Arian Dros Ben / Interest Earned on Surplus Funds	-8,000	
Cyllido Gwariant Cyfalaf / Financing of Capital Expenditure	1,636,048	
Addasiad Taliadau Cyfalaf / Capital Charges Adjustment	-591,050	
Cyfanswm Cyllideb Cyfrif Refeniw / Total Revenue Account Budget	7,657,409	
<u>Daw'r Arian O / Financed by :-</u>		
Cronfeydd wrth gefn / Reserves (prosiectau/projects)	2,164,358	28.3
Grant y Parc Cenedlaethol / National Park Grant	4,119,789	53.8
Dyranriad Lefi Rhwng Cynghorau Lleol / Levy Allocation between Constituent Authorities :-		
Cyngor Gwynedd Council	1,058,785	13.8
Cyngor Conwy Council	314,477	4.1
	7,657,409	100.0

Atodiad 3 / Appendix 3

**CRYNODEB O'R GYLLIDEB REFENIW 2021/22
REVENUE BUDGET SUMMARY 2021/22**

LEFEL ODDRYCHOL / SUBJECTIVE ANALYSIS

	Cyllideb / Budget 2021/22	
	£	%
Gweithwyr / Employees	4,692,840	47.1
Tir ag Adeiladau / Premises & Grounds	1,791,780	18.0
Cludiant / Transport	169,160	1.7
Cyflenwadau a Gwasanaethau / Supplies & Services	2,668,231	26.8
Taliadau Cyfalaf / Capital Charges	591,050	5.9
Arian Wrth Gefn a Darpariaethau / Reserves & Provisions	48,000	0.5
Cyllideb Gros Gwasanaethau / Gross Services Budget	9,961,061	100.0
Incwm / Income	-3,340,650	
Cyllideb Net Gwasanaethau / Net Services Budget	6,620,411	
Llog ar Arian Dros Ben / Interest Earned on Surplus Funds	-8,000	
Cyllido Gwariant Cyfalaf / Financing of Capital Expenditure	1,636,048	
Addasiad Taliadau Cyfalaf / Capital Charges Adjustment	-591,050	
Cyfanswm Cyllideb Cyfrif Refeniw / Total Revenue Account Budget	7,657,409	

CYLLIDEB REFENIW 2021/22
REVENUE BUDGET 2021/22

	Costau Gweithwyr a Chostau Rhedeg Employee Costs & Running Expenses	Costau Cyfalaf Capital Charges	Cyllideb Gros 2021/22 Gross Budget 2021/22	Gwerthu, Ffioedd ac Incwm Grant Sales Fees & Grant Income	Cyllideb Net 2021/22 Net Budget 2021/22
	£	£	£	£	£
Cynllunio a Rheolaeth Tir / Planning and Land Management					
Archeoleg / Archaeology	60,340	0	60,340	0	60,340
Treftadaeth Diwylliannol / Cultural Heritage	70,480	0	70,480	0	70,480
Cynllun Treftadaeth Treflun Dolgellau / Dolgellau Townscape Heritage scheme	43,290	0	43,290	-20,780	22,510
Harlech ac Ardudwy	61,110	0	61,110	0	61,110
Ysgwrn	109,130	45,250	154,380	-60,190	94,190
Cynllun Partneriaeth Tirwedd Carnedau - Carneddau Landscape Partnership Scheme	496,290		496,290	-471,290	25,000
Cynllunio / Planning	707,830	3,320	711,150	-176,500	534,650
Cadwraeth ac Amaethyddiaeth / Conservation and Agriculture	426,850	10,580	437,430	-19,220	418,210
Cynllun Rheoli Cynaliadwy Mawndiroedd Cymru / Welsh Peatlands Sustainable Management Scheme	45,190	0	45,190	0	45,190
Cynllun Rheoli Cynaliadwy Dalgylch Afon Eden / Eden River Catchment Sustainable Management Scheme	0	0	0	0	0
Cynllun Rheoli Cynaliadwy Uwch Gwyrffai / Uwch Gwyrffai Sustainable Management Scheme	0	0	0	0	0
LIFE-Coedwigoedd Celtaidd / LIFE - Celtic Rainforests	1,003,440	0	1,003,440	-928,580	74,860
RhMMAMG / ERAMMP	347,250	0	347,250	-347,250	0
Awyr Dywyll / Dark Skies	47,800	0	47,800	0	47,800
Cynllun Grid Cenedlaethol (Maentwrog-Dwyrain) / National Grid Scheme (Maentwrog - East)	124,840	0	124,840	-33,680	91,160
Cynllun Grid Cenedlaethol (Maentwrog-Gorllewin) / National Grid Scheme (Maentwrog - West)	0	0	0	0	0
Mynediad i'r Cyhoedd / Public Access	110,820	4,640	115,460	-3,730	111,730
Wardeiniaid, Gweithwyr Stad a Gwirfoddolwyr / Wardens, Estate Workers and Volunteers	1,019,790	62,220	1,082,010	-10,970	1,071,040
	4,674,450	126,010	4,800,460	-2,072,190	2,728,270
Corfforaethol / Corporate					
Gweinyddol / Administration	219,470	0	219,470	-300	219,170
Cyllid / Finance	166,320	1,250	167,570	0	167,570
Technoleg Gwybodaeth / Information Technology	293,800	24,980	318,780	0	318,780
Cyfreithiol / Legal	52,290	0	52,290	0	52,290
Personel / Personnel	108,250	0	108,250	0	108,250
Cyfiethu / Translation	109,350	1,430	110,780	0	110,780
Pencadlys / Headquarters	112,720	121,690	234,410	-12,000	222,410
Cymorth i Aelodau a'r Awdurdod / Members & Authority Support	188,320	0	188,320	0	188,320
Rheoli Corfforaethol / Corporate Management	608,150	0	608,150	-18,000	590,150
Prosiectau "un tro"	476,251	0	476,251	0	476,251
Plas Tan Y Bwlch	299,530	225,540	525,070	-238,620	286,450
Eiddo / Property	259,330	0	259,330	0	259,330
Cyfleusterau Ymwelwyr / Visitor Facilities	229,600	67,280	296,880	-16,160	280,720
Meysydd Parcio / Car Parks	303,350	3,090	306,440	-730,020	-423,580
Llyn Tegid	34,150	2,030	36,180	-56,120	-19,940
Casglu Ysbwriel / Litter Collection	15,000	4,510	19,510	0	19,510
Ymgysylltu / Engagement	453,030	7,300	460,330	-4,130	456,200
Prosiect Safle Gwe / Website project	42,760	0	42,760	0	42,760
Manifffesto Ieuenctid / Young People's Manifesto	20,010	0	20,010	0	20,010
Llwybrau Llesiant / Well Being Routes	40,000	0	40,000	0	40,000
Mynydda Diogel / Mountain Safe	30,000	0	30,000	0	30,000
Cynllun Rheolaeth a Phartneriaethau / Park Management Plan and Partnerships	250,330	0	250,330	0	250,330
Canolfannau Gwybodaeth / Information Centres	330,550	5,940	336,490	-193,110	143,380
Traffic a Thrafnidiaeth / Traffic and Transport	5,000	0	5,000	0	5,000
	4,647,561	465,040	5,112,601	-1,268,460	3,844,141
Balansau, Arian wrth Gefn a Darpariaethau / Balances, Reserves & Provisions					
Darpariaeth Chwyddiant Cyffredinol / General Prises Inflation - Provision	10,000	0	10,000	0	10,000
Darpariaeth Chwyddiant Cyflogau / Payroll Inflation Provision	38,000	0	38,000	0	38,000
	48,000	0	48,000	0	48,000
Cyfanswm Cyllid Gwasanaethau / Total Services Budget					
	9,370,011	591,050	9,961,061	-3,340,650	6,620,411
Llog ar Arian Dros Ben / Interest Earned on Surplus Funds	0	0	0	-8,000	-8,000
Cyllido Gwariant Cyfalaf / Financing of Capital Spend	1,636,048	0	1,636,048	0	1,636,048
Addasiad Taliadau Cyfalaf / Capital Charges Adjustment	0	-591,050	-591,050	0	-591,050
Cyfanswm Cyllid Cyfrif Refeniw / Total Revenue Account Budget	11,006,059	0	11,006,059	3,348,650	7,657,409

Disgrifiad	(£)
Cynlluniau Treftadaeth Diwylliannol	113,080
Cynllun Treftadaeth Treflun Dolgellau	96,810
Mynediad - prosiectau	10,000
Wardeiniaid - cerbydau	14,000
Awyr Dywyll	25,000
System Cynllunio Newydd	60,000
System Rheoli Dogfennau	50,000
Pwyntiau Trydan Cerbydau	13,040
Gorsafoedd Dwr	12,040
Hafod Eryri	226,230
Canolfan Gwybodaeth Betws y Coed	77,780
Cwblhau gwaith cynlluniau grantiau	8,000
Rhaglen Adnewyddu offer Technoleg Gwybodaeth	22,340
Carneddau - Data Lidar	17,590
Carneddau - Llwybrau	32,500
Penmaen Brith (cylchdaith)	25,000
Cylchdaith Llyn Cynwch, Dolgellau	30,000
Cylchdaith y Wyddfa - Bwlch Maesgwn i Brithdir	50,328
Cylchdaith y Wyddfa - Brithdir i Pen Ceunant	40,000
Harlech ac Ardudwy	40,000
Canolfan Ogwen datblygu gwybodaeth ar gyfer cerddwyr a grwpiau eraill	30,000
Safle Gorseddau	50,000
Man Croesi Nant Gwynant	45,000
Cadair Idris - Llwybrau'r Ucheldir	50,000
Llwybr Llyn Llywelyn, Drws y Coed a Rhyd Ddu	30,000
Lôn Gwyrfai	30,000
Fideos Partneriaeth y Wyddfa	15,000
Llinell prosiectau cyfalaf "un tro" tîm rheoli	314,530
Cynllun Dehongli'r Wyddfa	50,000
Cynllun Partneriaeth y Wyddfa	47,780
Prosiect Safle Gwe	10,000
	<u>1,636,048</u>

Defnydd Cronfeydd Wrth Gefn (Refeniw)Atodiad 6

Prosiect	Cronfa	(£)	(£)	(£)
Ysgwrn	Cronfa Arian Cyfatebol	31,940		
Coedwigoedd Celtaidd (LIFE)	Cronfa Arian Cyfatebol	35,450	67,390	67,390
Harlech ac Ardudwy	Cronfa Prosiectau	61,110		
Cynllun Tirwedd y Carneddau	Cronfa Prosiectau	25,000		
Swyddog Eiddo	Cronfa Prosiectau (10% TCLIC)	4,460	90,570	90,570
Prisiad Eiddo	Cronfa Rheolaeth Asedau	25,000	25,000	25,000
Awyr Dywyll	Grantiau Refeniw (Awdurdodau Lleol)	15,990	15,990	
Cynllun Grid Cenedlaethol (Dwyrain Maentwrog)	Grantiau Refeniw (Grid Cenedlaethol)	91,160	91,160	
Ecolegydd	Grantiau Refeniw (Ll. Cymru)	35,850		
Mawndiroedd	Grantiau Refeniw (Ll. Cymru)	45,190		
Awyr Dywyll	Grantiau Refeniw (Ll. Cymru)	31,810		
Wardeiniaid tymhorol	Grantiau Refeniw (Ll. Cymru)	58,210		
Swyddog Eiddo	Grantiau Refeniw (Ll. Cymru)	30,000		
Cyfraniad at gytundeb Sherpa	Grantiau Refeniw (Ll. Cymru)	10,000		
Swyddog Ymgysylltu (gweithdrefn digidol)	Grantiau Refeniw (Ll. Cymru)	29,670		
Cynyddu oriau Cydlynnydd Gwirfoddoli	Grantiau Refeniw (Ll. Cymru)	12,170		
Prosiect Safle Gwe	Grantiau Refeniw (Ll. Cymru)	42,760		
Maniffesto Ieuenctid	Grantiau Refeniw (Ll. Cymru)	20,010		
Llwybrau Llesiant	Grantiau Refeniw (Ll. Cymru)	40,000		
Mynydda Diogel - Partneriaeth y Wyddfa	Grantiau Refeniw (Ll. Cymru)	30,000		
Partneriaeth y Wyddfa	Grantiau Refeniw (Ll. Cymru)	35,850	421,520	528,670
				<u>711,630</u>

Prosiect	Cronfa	(£)	(£)
Cynllun Treftadaeth Treflun Dolgellau	Arian Cyfatebol	82,910	82,910
System Cynllunio	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	41,400	
Safle Gorseddau	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	50,000	
Harlech ac Ardudwy	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	40,000	
Carneddau (Data Lidar)	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	17,590	
Carneddau (Llwybrau)	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	32,500	
Terfynu prosiectau SMS	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	8,000	
Awyr Dywyll	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	25,000	
Cylchdaith y Wyddfa : Bwlch Maesgwn i Brithdir	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	50,328	
Cylchdaith y Wyddfa : Brithdir i Pen Ceunant	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	40,000	
Penmaen Brith (cylchdaith)	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	25,000	
Man Croesi Nant Gwynant	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	45,000	
Llwybr Llyn Llywelyn, Drws y Coed, Rhyd Ddu	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	30,000	
Lôn Gwyrfa	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	30,000	
Cylchdaith Llyn Cynwch, Dolgellau	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	30,000	
Llwybrau ucheldir Cadair Idris	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	50,000	
Dan ofal y Tîm Rheoli	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	314,530	
Pwyntiau Trydan Cerbydau	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	13,040	
Gorsafoedd Ail-gyflenwi Dŵr	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	12,040	
Hafod Eryri	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	226,230	
Gwybodaeth ar gyfer Cerddwyr a grwpiau eraill yn Ogwen	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	30,000	
Cynllun Dehongli'r Wyddfa	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	50,000	
Cynllun Partneriaeth y Wyddfa	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	47,780	
Cynllun Partneriaeth y Wyddfa (Fideos)	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	15,000	
Canolfan Gwybodaeth Betws y Coed	Grantiau Cyfalaf LI. Cymru	77,780	1,301,218
System Cynllunio	Llithriad 18/19	18,600	
System Rheoli Dogfennau	Llithriad 19/20	50,000	68,600
			<u>1,452,728</u>

CYFARFOD	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
DYDDIAD	3 Chwefror, 2021
TEITL	STRATEGAETH CYFALAF 2021/22
ADRODDIAD GAN	Prif Swyddog Cyllid
PWRPAS	Cymeradwyo'r Strategaeth Gyfalaf, yn cynnwys mabwysiadu strategaeth a gwrthbartïon buddsoddi, ar gyfer 2021/22, ynghyd ag argymhellion cysylltiedig â'r Cod Darbodus.

1 CEFNDIR

1.1 Mae adroddiad y Strategaeth Gyfalaf yn rhoi trosolwg lefel uchel o sut mae gwariant cyfalaf, ariannu cyfalaf a gweithgarwch rheolaeth trysorlys yn cyfrannu at ddarparu gwasanaethau'r Parc Cenedlaethol ynghyd â throsolwg o sut y caiff risg cysylltiedig ei reoli a'r goblygiadau ar gyfer cynaladwyedd ariannol yn y dyfodol.

1.2 Mae'r Strategaeth yn cwmpasu:-

- Gwariant Cyfalaf a Chyllido,
- Rheolaeth Trysorlys, gan gynnwys statws diddyled,
- Buddsoddiadau ar gyfer Dibenion Gwasanaeth,
- Gweithgareddau Masnachol,
- Rhwymedigaethau,
- Goblygiadau Cyllideb Refeniw, a
- Gwybodaeth a Sgiliau

2 GWARIANT CYFALAF A CHYLLIDO

2.1 Gwariant cyfalaf yw ble mae'r Awdurdod yn gwario arian ar asedau, megis eiddo neu gerbydau a ddefnyddir ar gyfer mwy na blwyddyn. Ar gyfer Awdurdod y Parc Cenedlaethol mae hyn yn cynnwys gwariant ar asedau sy'n eiddo i gyrff eraill, a grantiau i gyrff eraill sy'n eu galluogi i adnewyddu adeiladau rhestredig. Mae gan yr Awdurdod rywfaint o ddisgresiwn cyfyngedig ar yr hyn sy'n cyfrif fel gwariant cyfalaf, er enghraifft, nid yw asedau sy'n costio llai na £10,000 yn cael eu cyfalafu ac fe'u dangosir yn erbyn refeniw yn ystod y flwyddyn.

2.2 Yn 2021/22, mae'r Awdurdod yn cynllunio gwariant cyfalaf o £1,636k fel y crynhoir isod:

Tabl 1: Dangosydd Darbodus: Amcangyfrifon o Wariant Cyfalaf mewn £ miloedd

	2019/20 gwir (£'000)	2020/21 rhagolwg (£'000)	2021/22 cyllideb (£'000)	2022/23 cyllideb (£'000)	2023/24 cyllideb (£'000)
Cronfa Gyffredinol (Gwasanaethau Corfforaethol)	874	409	793	105	36
Cronfa Gyffredinol (Allanol i'r Awdurdod)	515	314	843	459	202
Buddsoddiadau Cyfalaf	0	0	0	0	0
CYFANSWM	1,389	722	1,636	565	238

2.3 Mae prif brosiectau cyfalaf y gronfa gyffredinol ar gyfer 2021/22 yn cynnwys gwerth £1.3m o gynlluniau cyfalaf a ariennir gan Lywodraeth Cymru (amcan o £743k wedi'i raglennu ar wasanaethau corfforaethol). Mae'r prif gyfraniad unigol gan yr Awdurdod ar gyfer cynlluniau Treftadaeth Ddiwylliannol (£113k) - mae'r cyfraniad hwn yn amrywio rhwng blynyddoedd ariannol unigol oherwydd y cyfraniad angenrheidiol tuag at gynllun CDL Treflun Dolgellau. Bydd y cynllun hwn yn gorffen yn 2022/23 a chyllideb cynlluniau Treftadaeth Ddiwylliannol yn dychwelyd i £149,490.

Disgwylir y bydd oddeutu £1m o arian Tiroedd Cynladwy, Lleoedd Cynladwy (T.C.L.I.C) yn cael ei ddyrannu gan Llywodraeth Cymru i'r Awdurdod yn 2021/22. Nid yw'r manylion prosiectau i law ar adeg sgwennu'r adroddiad, felly ni chynhwysir yn y tablau'n yr adroddiad hwn.

2.4 **Llywodraethu:** Mae'r dyraniad o'r gyllideb refeniw flynyddol yn sefyll, ac yn arfer cael ei ategu gan gyllidebau sydd heb eu gwario a gariwyd drosodd o'r flwyddyn ariannol flaenorol.

2.5 Rhaid ariannu'r holl wariant cyfalaf, naill ai o –

- ffynonellau allanol (grantiau'r llywodraeth a chyfraniadau eraill),
- adnoddau'r Awdurdod ei hun (refeniw, cronfeydd wrth gefn a derbyniadau cyfalaf), neu
- ddyled (benthyca, prydlesu a Menter Cyllid Preifat).

Mae dull cyllido arfaethedig y gwariant uchod fel a ganlyn:

Tabl 2: Arian cyfalaf mewn £ miloedd

	2019/20 gwir (£'000)	2020/21 rhagolwg (£'000)	2021/22 cyllideb (£'000)	2022/23 cyllideb (£'000)	2023/24 cyllideb (£'000)
Ffynonellau allanol	1,129	497	1,301	350	43
Adnoddau'r Awdurdod	260	225	335	215	196
Dyled	0	0	0	0	0
CYFANSWM	1,389	722	1,636	565	238

Mae'r "ffynonellau allanol" a nodir yn y tabl uchod yn cynrychioli grantiau a chyfraniadau. Mae'r Awdurdod yn "ddi-dyled", ac ar hyn o bryd nid oes unrhyw fwriad o fynd i ddyled. Un sefyllfa bosibl lle gallasai fod angen benthyca tymor byr yw yn ystod 3 blynedd ddiwethaf (2023/24 - 2025/26) y prosiect LIFE - Coedwigoedd Glaw Celtaidd, lle bydd llif arian negyddol sylweddol (oherwydd bydd y taliad grant olaf yn cael ei ddal yn ôl hyd nes y caiff y prosiect ei gwblhau a'i archwilio). Mae proffil presennol y cynllun yn dangos llif arian negyddol o £449,814 ar gyfer 2023/24.

- 2.6 Mae gan yr Awdurdod gronfa derbyniadau cyfalaf wrth gefn a rhagwelir bydd balans y gronfa'n £163,790 ar 31/3/2021.
- 2.7 Felly mae gofyniad cyllido cyfalaf yr Awdurdod yn 'sero' a disgwylir i'r Awdurdod barhau yn ddiddyled yn 2021/22.
- 2.8 **Rheoli Asedau:** Er mwyn sicrhau bod asedau cyfalaf yn parhau i fod o ddefnydd hirdymor, mae gan yr Awdurdod gynllun rheoli asedau ar waith ac mae'n cael ei adolygu ar hyn o bryd i bennu lefel yr ymrwymiad ariannol sydd ei angen dros y blynyddoedd i ddod.
- 2.9 **Gwaredu Asedau:** Ni ragwelir y bydd yna waredu tir nac adeiladau ar hyn o bryd. Fel arall, mae'r enillion o waredu cerbydau a pheiriannau trwm wedi'u neilltuo ar gyfer ariannu rhai yn eu lle (i'w hamnewid).

3 RHEOLAETH TRYSORLYS

- 3.1 Mae rheolaeth Trysorlys yn ymwneud â chadw arian digonol, ond nid gormod o arian, ar gael i ddiwallu anghenion gwario'r Awdurdod, wrth reoli'r risgiau dan sylw. Buddsoddir arian parod hyd nes bydd ei angen, ac fe ellir diwallu prinder trwy fenthyca, er mwyn osgoi balansau gormodol neu orddrafftiau yn y cyfrif cyfredol yn y banc.
- 3.2 **Strategaeth fenthyca:** Cytunwyd wrth drafod Polisi'r Awdurdod ar Fenthyca yn y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau (9/11/2016) y dylai unrhyw fenthyca yn y dyfodol fod ar gyfer prosiectau penodol angenrheidiol sydd ag achos busnes cadarn. Mae'r Prif Swyddog Cyllid wedi cadarnhau doethineb a

phriodoldeb hynny sawl tro ers hynny. Yn absenoldeb cynnig i'r Awdurdod ei hun ariannu cynllun cyfalaf penodol, **bydd yr Awdurdod, yn dechrau ar y flwyddyn ariannol 2021/22 heb unrhyw ddyled sy'n ddyledus, ac at ddibenion rheolaeth trysorlys ystyrir fod yr Awdurdod yn ddi-ddyled.**

- 3.3 **Cyfyngiad Benthycia Fforddiadwy:** Mae'n statudol ofynnol i'r Awdurdod osod cyfyngiad ar fenthycia fforddiadwy (a elwir hefyd yn derfyn awdurdodedig ar gyfer dyled allanol) bob blwyddyn. Yn unol â chanllawiau statudol, gosodir "ffin weithredol" is hefyd, fel lefel rhybudd petai'r ddyled yn agosáu at y cyfyngiad / terfyn.

Tabl 3: Dangosydd Darbodus: Cyfyngiad awdurdodedig a ffin weithredol mewn £ miloedd

	<i>Cyfyngiad</i> 2020/21	<i>Cyfyngiad</i> 2021/22	<i>Cyfyngiad</i> 2022/23	<i>Cyfyngiad</i> 2023/24
Cyfyngiad awdurdodedig - benthycia	500	500	500	500
Cyfyngiad awdurdodedig - PFI a phrydlesi	0	0	0	0
Cyfyngiad awdurdodedig - cyfanswm dyled allanol	500	500	500	500
Ffin weithredol - benthycia	100	100	100	100
Ffin weithredol - PFI a phrydlesi	0	0	0	0
Ffin weithredol - cyfanswm dyled allanol	100	100	100	100

Er y gallai'r gwelliant diweddar yn sefyllfa gyllido'r Awdurdod awgrymu llai o angen am y 'cyfyngiad benthycia awdurdodedig' a'r 'ffin weithredol', ni argymhellir unrhyw ostyngiad, er mwyn cadw hyblygrwydd, yng nghyd-destun ansicrwydd gyda Brexit ac ansefydlogrwydd yng nghyllid y Llywodraeth.

- 3.4 Mae buddsoddiadau'r Trysorlys yn codi o dderbyn arian parod cyn iddo gael ei dalu allan eto. Yn gyffredinol, ni ystyrir bod buddsoddiadau a wneir am resymau gwasanaeth yn rhan o reoli'r trysorlys.
- 3.5 Polisi sefydlog yr Awdurdod ar fuddsoddiadau trysorlys yw blaenoriaethu diogelwch a hylifedd dros enillion buddsoddi; hynny yw canolbwyntio ar leihau risg, yn hytrach nac uchafu'r llog a dderbynnir. Caiff arian parod sy'n debygol o gael ei wario yn y tymor byr ei fuddsoddi yn ddiogel, er enghraifft gyda'r llywodraeth, awdurdodau lleol eraill, neu fanciau dethol o ansawdd uchel, i leihau'r perygl o golli'r prifswm. Nid yw'r Awdurdod, ar hyn o bryd, yn dal buddsoddiadau am delerau hirach (byddai'r rhain yn cael eu buddsoddi'n ehangach, gan gynnwys bondiau, cyfranddaliadau ac eiddo, i gydbwysu'r risg o golled yn erbyn y risg o dderbyn enillion is na chwyddiant).
- 3.6 Mae'r contract gyda bancwyr yr Awdurdod, Banc Barclays Ccp., yn caniatáu bancio am ddim cyhyd â bod gan yr Awdurdod falans credyd o £1,250,000 yn y cyfrifon banc. Trosglwyddir yr holl falansau a gliriwyd dros y cyfyngiad o £1,250,000 yn awtomatig ar ddiwedd pob diwrnod gwaith i gyfrif cronfa fusnes y banc (enillion llog), ac mae cynnal cydbwysedd credyd yn ffurfio rhan o'r strategaeth fuddsoddi.

Lle nad yw cangen o fanc Barclays ar gael yn rhwydd, gall sefydliadau dalu arian i mewn yn Santander y DU, drwy gyfrwng y Swyddfa Bost.

3.7 Bydd llif arian dydd i ddydd yr Awdurdod yn cael ei fonitro'n ofalus trwy gydol y flwyddyn. Bydd unrhyw arian dros ben yn cael ei adneuo gydag un neu fwy o'r sefydliadau canlynol:

- Bank of Scotland
- HSBC
- Santander y DU
- Banc Barclays
- Banc Lloyds
- Cymdeithas Adeiladu Nationwide
- Swyddfa Rheoli Dyledion y DU ("DMO")

3.8 Bydd symiau a fuddsoddir yn dibynnu ar y statws credyd cyfredol a'r lleiafswm balansau gofynnol, tra hefyd yn cynnal balansau digonol i fodloni gofynion llif arian yr Awdurdod. Mae'r prif bwyslais ar ddiogelu arian yr Awdurdod, ac i'r perwyl hwn mae swyddogion cyllid yn trefnu bod yna ledaeniad mor ymarferol â phosibl rhwng y sefydliadau cymeradwy (heblaw am Barclays).

Yn sgîl effaith economaidd y pandemig Covid-19, a'r angen i lynu at y prif egwyddor o ddiogelu arian yr Awdurdod, mae'r adneuron tymor wedi eu cyfyngu i fis yn unig. Adolygir y sefyllfa yma'n rheolaidd.

3.9 Ar adeg ysgrifennu, mae gan y banciau a nodir uchod statws credyd priodol (statws credyd tymor byr F1 Fitch neu well am ddal adneuron tymor byr).

3.10 Gall Banc Barclays, yng nghyswllt cyfrif cyfredol yr Awdurdod, fod yn eithriad i'r gofyniad statws credyd, lle (os bydd statws credyd y banc yn disgyn) gall yr Awdurdod barhau i adneuo arian dros ben dros nos.

Caiff taliadau cerdyn credyd neu ddebyd am ffioedd parcio a dderbynnir drwy'r peiriannau talu ac arddangos eu prosesu trwy Allied Irish Bank, sydd â statws credyd is, F2. Mae'r risg yn cael ei liniaru drwy drosglwyddo'r arian yma i Barclays o fewn 3 diwrnod gwaith.

3.11 Yn ogystal mae'r Awdurdod yn adneuo arian mewn cymdeithasau adeiladu heb eu graddio, e.e. Cymdeithas Adeiladu Nationwide, lle mae asesiad credyd annibynnol yn dangos eu bod yn ddigon teilwng o gredyd.

3.12 Petai statws credyd y sefydliadau ariannol cymeradwy yn disgyn yn gyffredinol, bydd yr Awdurdod yn ystyried adneuo arian â Swyddfa Rheoli Dyledion y DU ("DMO"). Byddai hynny'n sicrhau diogelwch, ond dim ond ychydig iawn o log (os o gwbl) fyddai'n dderbyniadwy.

3.13 Mae buddsoddiadau'r Awdurdod ar gyfer dibenion rheolaeth trysorlys yn unig, h.y. nid oes eiddo yn cael ei ddal fel buddsoddiad, a does dim buddsoddiad i gefnogi gwasanaethau.

Tabl 4: Buddsoddiadau rheolaeth Trysorlys mewn £ miloedd

	31.3.2020 gwir (£'000)	31.3.2021 rhagolwg (£'000)	31.3.2022 cyllideb (£'000)	31.3.2023 cyllideb (£'000)	31.3.2024 cyllideb (£'000)
Buddsoddiadau tymor byr	7,000	6,700	5,302	5,087	4,532
Buddsoddiadau tymor hwy	0	0	0	0	0
CYFANSWM	7,000	6,700	5,302	5,087	4,532

Mae'r tabl uchod yn adlewyrchu'r ffaith bod swm sylweddol o grantiau "un-tro" wedi'u talu i'r Awdurdod yn ystod blynyddoedd diweddar, ac yn y broses o gael eu gwario. Heblaw am y grant T.C.L.I.C. a delir ar sail gwariant yn yr un flwyddyn ariannol, nid oes disgwyl am grantiau eraill trwy law Llywodraeth Cymru dros y blynyddoedd nesaf. O ran y cynllun LIFE, mae'r proffil incwm yn uwch na'r gwariant tan 2022/23 ac wedyn ffordd groes tan flwyddyn olaf y cynllun yn 2025/26 (yn ôl y proffil presennol) pryd derbynnir y taliad grant terfynol. Ni fydd cadarnhad ffurfiol o setliad Grant Parc Cenedlaethol 2021/22 tan Mawrth 2021. Nid yw'n wybyddus beth fydd setliadau grant y Parc Cenedlaethol ar gyfer 2022/23 na 2023/24. Nid yw'r tabl uchod yn cynnwys yr arian sydd angen ei ddal ar gyfer cynnal hylifedd dyddiol yr Awdurdod, na'r £1,250,000 sy'n ofynnol gan Barclays.

3.14 **Llywodraethu:** Mae penderfyniadau ar fuddsoddiad rheolaeth trysorlys a benthyca yn cael eu gwneud bob dydd, ac felly'n cael eu dirprwyo i'r Pennaeth Cyllid a'r staff Cyllid, fel y'u cynghorir gan y Prif Swyddog Cyllid, lle bo angen. Rhaid i'r Pennaeth Cyllid a'r staff Cyllid weithredu yn unol â'r Strategaeth Rheolaeth Trysorlys a gymeradwywyd gan yr Awdurdod ym mis Chwefror bob blwyddyn. Cyflwynir adroddiadau ar weithgarwch rheolaeth trysorlys i'r Awdurdod fel a ganlyn:

- Bydd adroddiad dros dro ar weithrediad rheolaeth trysorlys ar gyfer 2021/22 yn cael ei gyflwyno i'r Awdurdod cyn diwedd blwyddyn galendr 2021 (yn ysgrifenedig, neu ar lafar fel y bernir sy'n briodol).
- Bydd yr adroddiad blynyddol ar weithrediad rheolaeth trysorlys ar gyfer 2021/22 yn cael ei gyflwyno yng nghyfarfod Awdurdod Mehefin 2022.

4 **BUDDSODDIADAU AR GYFER DIBENION GWASANAETH**

Nid yw'r Awdurdod yn ymgymryd â buddsoddiadau o'r fath, yn hytrach, mae'n darparu cymorth trwy gyfrwng grantiau e.e. Cronfa Gomisiynu, cronfa grantiau bach, cyllideb adeiladau rhestredig.

5 GWEITHGAREDDAU MASNACHOL

5.1 Ar hyn o bryd nid oes gan yr Awdurdod fuddsoddiadau mewn eiddo er budd ariannol yn unig.

5.2 Mae'r Awdurdod yn cymryd rhan mewn gweithgareddau masnachol eraill, megis gwely a brecwast yng Nghanolfan Plas Tan y Bwlch, gwerthiant yn y tair Canolfan Groeso, ac yn eiddo Yr Ysgwrn. Mae'r enillion yn cyfrannu at gostau rhedeg y gwasanaethau unigol. Fel nodwyd yn Natganiad Cyfrifon 2019/20 – *roedd £2,513k wedi ei gynhyrchu o ffioedd ac incwm gwasanaeth fel arall. Y prif rannau oedd:*

- *Incwm ffioedd y Maes Parcio* £884k
- *Ffioedd cyrsiau'r Ganolfan Astudio* £496k
- *Ffioedd Cynllunio* £185k
- *Gwerthiannau'r Canolfannau Croeso* £159k
- *Rhent* £141k

5.3 Rheolir y risgiau dan sylw trwy gyfrwng bwrdd rheoli Plas Tan y Bwlch, bwrdd rheoli'r Ysgwrn, ac adroddiadau monitro cyllideb i aelodau'r Awdurdod. Mae Plas Tan y Bwlch a'r Ysgwrn hefyd wedi'u cynnwys ar y Gofrestr Risgiau Corfforaethol.

6 ATEBOLRWYDD

6.1 Er bod yr Awdurdod yn ddi-ddyled, mae'n ymrwymedig i wneud taliadau yn y dyfodol i dalu am ei ddiffyg yn y gronfa bensiwn (gwerth £4,589k ar 31/3/2020). Mae'r Awdurdod wedi parhau i dderbyn symiau sylweddol o grantiau refeniw a chyfalaf "un-tro" a dalwyd ymlaen llaw mewn blynyddoedd diweddar - trosglwyddwyd y rhan fwyaf o'r rhain i'r cronfeydd refeniw a chyfalaf wrth gefn, tra bo rhai (yn cynnwys grant cynllun ERAMMP a grant LIFE) wedi'u cofnodi o dan gredydwyd.

6.2 Mae'r Awdurdod yn adolygu'r cronfeydd wrth gefn yn flynyddol.

6.3 **Llywodraethu:** Adroddir ar sefyllfa'r gronfa bensiwn yn flynyddol i'r aelodau fel rhan o'r Datganiad Cyfrifon Blynyddol. Mae'r Pennaeth Cyllid yn adolygu'r sefyllfa o ran defnyddio grantiau a chynnydd yn erbyn proffil fel rhan o'r broses fonitro cyllideb sy'n bwydo i mewn i adroddiadau i'r aelodau bob mis Medi, Rhagfyr a Mawrth, ac adroddiad alldro'r Awdurdod ym mis Mai.

7 Goblygiadau'r Gyllideb Refeniw:

7.1 Gan fod yr Awdurdod yn ddi-ddyled, nid oes unrhyw daliadau llog dyled i'r gyllideb refeniw.

7.2 **Cynladwyedd:** Mae'r Prif Swyddog Cyllid yn fodlon bod y rhaglen gyfalaf arfaethedig yn ddarvoudus, yn fforddiadwy ac yn gynaliadwy, oherwydd nid oes angen ei ariannu gan ddyledion allanol.

8 GWYBODAETH A SGILIAU

- 8.1 Mae'r Awdurdod yn cyflogi staff cymwys a phrofiadol proffesiynol mewn swyddi uwch sy'n gyfrifol am wneud gwariant cyfalaf, benthyca a phenderfyniadau buddsoddi. Er enghraifft, mae'r Prif Swyddog Cyllid yn gyfrifydd cymwysedig gyda 40 blynedd o brofiad perthnasol (17 mlynedd o brofiad fel swyddog cyllid statudol) gyda mynediad dyddiol at gyngor rheolaeth trysorlys arbenigol, tra bo'r Pennaeth Cyllid hefyd yn rhannol gymwysedig gydag 13 blynedd o brofiad yn y swydd bresennol.
- 8.2 Lle nad oes gan staff yr Awdurdod y wybodaeth a'r sgiliau sydd eu hangen, mae'n bosibl defnyddio ymgynghorwyr allanol ac ymgynghorwyr sy'n arbenigwyr yn eu maes. Ar hyn o bryd, mae gweithrediadau Rheolaeth Trysorlys yr Awdurdod yn gymharol syml, felly nid oes angen arbenigedd allanol, ac eithrio ymgynghori fel bo'r angen gyda Phrif Swyddog Cyllid yr Awdurdod.

9 ARGYMHELLION

- 9.1 **Noder nad oes bwriad i fenthyca arian at ddibenion cyfalaf, ond mae'r cyfyngiadau isod yn cael eu hargymell ar lefel ddarbodus fel mesur rhagofalus rhag ofn bydd argyfwng, neu fod angen gwariant ar fyr rybudd.**
- 9.2 **Cymeradwyo dim newid yn:**
- (i) **y Cyfyngiad Benthyca Awdurdodedig o £500,000 ar gyfer 2021/22, a Ffin Weithredol o £100,000, a**
 - (ii) **dim cyfyngiad ar gyfran y llog sy'n daladwy ar gyfradd amrywiol.**
- 9.3 **Mabwysiadu'r Strategaeth Benthyca Cyfalaf ar gyfer 2021/22 fel yr amlinellir ym mharagraff 3.3 yr adroddiad, a nodi'r cynnwys sy'n ymwneud â'r Cod Darbodus (gweler y tablau o dan baragraffau 2.2, 3.3 a 7.1).**
- 9.4 **Mabwysiadu'r Strategaeth Fuddsoddi ar gyfer 2021/22 fel yr amlinellir ym mharagraffau 3.5-3.14 yr adroddiad, a nodi'r sefydliadau a restrir ym mharagraff 3.7.**

CYNLLUN ARIANNOL TYMOR CANOLIG : 2021/22 – 2024/25 AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI

1. CEFNDIR

- 1.1 Dogfen drosolwg yw hon sy'n nodi'r prif faterion ariannol a fydd yn effeithio ar yr Awdurdod dros y blynyddoedd nesaf. Ategir y ddogfen gan nifer o bapurau technegol a baratowyd gan wasanaeth Cyllid yr Awdurdod, gyda Swyddog Adran 151 yr Awdurdod yn cynghori ar ragolygon strategol.
- 1.2 Mae'r ddogfen hon yn cyflwyno'r sefyllfa yn gryno, ac yn benodol bydd yn galluogi Aelodau a staff yr Awdurdod i gael dealltwriaeth bellach mewn perthynas â:
- Senarios modelu,
 - Egwyddorion a fabwysiadwyd wrth ddyrannu adnoddau,
 - Pennu graddau unrhyw heriau / cyfleoedd ariannol,
 - Egwyddorion i fynd i'r afael â phwysau cyllido.

2. Y GOFYNIAD AM GYNLLUN ARIANNOL TYMOR CANOLIG (CATC)

- 2.1 Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC) hwn yn nodi ymagwedd strategol yr Awdurdod tuag at reoli ei gyllid, ac mae'n amlinellu ystod o sefyllfaoedd ariannol a all wynebu'r Awdurdod dros y pedair blynedd nesaf. Mae'r gwaith o gyflawni'r strategaeth yn dibynnu ar yr adnoddau sydd ar gael drwy setliadau Llywodraeth Cymru (LIC) ac ar lwyddiant yr Awdurdod o ran unioni adnoddau â'i flaenoriaethau gwasanaeth.
- 2.2 Mae'r CATC yn nodi cyflwr cyffredinol cyllideb yr Awdurdod ac mae'n amlinellu model o ofynion ariannol yr Awdurdod ar gyfer lefelau'r gwasanaeth y bwriedir eu darparu yn y tymor canolig. Mae hyn yn darparu fframwaith er mwyn galluogi'r Aelodau a'r swyddogion i ddatblygu dyraniadau cyllideb blynyddol manwl.
- 2.3 Bydd y CATC yn offeryn allweddol ar gyfer rheolaeth ariannol ragweithiol. Fe'i defnyddir fel sail i'r broses o bennu'r gyllideb flynyddol er mwyn sicrhau bod anghenion adnoddau'r Awdurdod ar gyfer y flwyddyn i ddod yn ddigonol ac wedi'u hunioni â'r gwasanaethau cywir, ond hefyd yn caniatáu pennu gofynion ariannu rhagweledig y dyfodol yn ddigon pell ymlaen llaw fel y gellid cynllunio i gymryd camau priodol i ddelio â'r lefelau cyllido a ragwelwyd.
- 2.4 Bob blwyddyn mae'n rhaid mynd ati i baratoi cyllideb flynyddol. Bydd y CATC yn cael ei ddiweddarau bob blwyddyn fel rhan o gylch cynllunio'r gyllideb flynyddol. Bydd yr Aelodau'n parhau i gael gwybod am y datblygiadau yn y CATC trwy gyfarfod yr Awdurdod (cyn i Aelodau'r Awdurdod dyrannu cyllideb yng nghyfarfod Gweithgor mis Mawrth eleni), a bydd y gwasanaethau'n ystyried dewisiadau o ran costau ac arbedion a / neu gynhyrchu incwm fel rhan o gylch cynllunio'r gyllideb flynyddol.
- 2.5 Wedi'r cynnydd o 10% yn nyranid Grant Parc Cenedlaethol ar gyfer 2021-22 a dderbynnir oddi wrth Llywodraeth Cymru, at ddiben yr adroddiad hwn rydym yn cymryd fod y grant craidd hwnnw ddim wedi ei gadarnhau ar gyfer y blynyddoedd dilynol gan mai cyllideb am flynyddyn yn unig sydd wedi ei gymeradwyo. Bydd

Llywodraeth newydd mewn lle yn ystod y flwyddyn, sydd yn golygu gall blaenoriaethau newid.

- 2.6 Ymhellach, tra mae Llywodraeth Cymru wedi cynnig cronfeydd cyfalaf sylweddol, gall gweithredu arnynt fod yn drafferthus oherwydd annigonolrwydd adnoddau staff i gefnogi cyflawni prosiectau cyfalaf sylweddol rheiny dros gyfnod estynedig.

3. BLAENORIAETHAU AC AMCANION TYMOR CANOLIG YR AWDURDOD:

- 3.1 Bydd angen i'r CATC gyflawni blaenoriaethau canolig i hirdymor, ynghyd ag amcanion a phwrpasau statudol yr Awdurdod. Mae pwrpasau statudol yr Awdurdod wedi'u diffinio yn Neddf yr Amgylchedd 1995 fel a ganlyn:

- Gwarchod a gwella harddwch naturiol, bywyd gwylt a threftadaeth ddiwylliannol yr ardal,
- Hyrwyddo cyfleoedd i'r cyhoedd ddeall a mwynhau nodweddion arbennig yr ardal;

ac wrth fynd ar ôl y pwrpasau hyn, dylai'r Awdurdod geisio meithrin lles economaidd a chymdeithasol y cymunedau lleol (wrth gwrs, cadarnhawyd y dyhead yma yng nghyfarfod Awdurdod 9 Rhagfyr 2020).

- 3.2 Mae'r dogfennau canlynol yn allweddol i arwain cyfeiriad yr Awdurdod yn ystod y cyfnod hwn:

- Cynllun Rheolaeth y Parc Cenedlaethol,
- Cynllun Datblygu Lleol,
- Ein Gweledigaeth,
- Cynllun Busnes a Gwelliant,
- Blaenoriaethau Gwasanaeth,
- Rhaglen Waith Gorfforaethol,
- Blaenoriaethau Llywodraeth Cymru yn y ddogfen "Gwerthfawr a Chydnerth".

- 3.3 Mae'r pandemig Covid-19 wedi golygu'r angen i ymdopi gyda'r sefyllfa o agwedd diogelu'r cyhoedd a swyddogion yr Awdurdod, ac mae cymorth grant 'cronfa caledi' wedi'i hawlio oddi wrth Llywodraeth Cymru yn ystod 2020/21 fel bo ar gael. Mae'r mesurau a gymerir yn golygu colledion incwm sylweddol iawn i'r Awdurdod a rhaid ystyried hyn yn y CATC yma, ynghyd ag ansicrwydd argaeledd grant cyffelyb oddi wrth Llywodraeth Cymru ar gyfer 2021/22 a tu hwnt.

4. YR HER ARIANNOL

- 4.1 Ers sefydlu awdurdodau'r parciau cenedlaethol ym 1996, mae'r Awdurdod wedi'i rymuso i reoli ei gyllid ei hun, ond wedi goddef cyfnod estynedig o gyfyngiadau ariannol. Mae goblygiadau pandemig Covid-19 wedi ychwanegu at hyn, er y cymorth grant dros-dro a dderbynnir i leddfu'r effaith ariannol.

Mae 2020/21, fodd bynnag, wedi gweld ffrydiau ychwanegol o grantiau trwy Lywodraeth Cymru sef:

- £275,214 (refeniw) a £314,530 (cyfalaf) i'w defnyddio yn y blynyddoedd ariannol 2020/21 a 2021/22.
- £1,541,600 o arian "Tirweddau Cynaliadwy, Llefydd Cynaliadwy" (T.C.LI.C) i'w wario yn y flwyddyn ariannol 2020/21. Disgwylir y bydd cyllid grant pellach o'r ffynhonnell hon ar gael yn 2021/22, ond nid yw'r swm yn hysbys i ni hyd yma.

Yn ogystal, nodwyd y bydd cynnydd o 10% yn ein Grant Parc Cenedlaethol a'r ardoll cysylltiedig yn 2021/22. Ar adeg sgwennu'r adroddiad, mae'r defnydd o'r gwarged cyllideb (£476,251) eto i'w benderfyni. Bwriedir cynnal trafodaeth yng ngweithgor yr Aelodau ym mis Mawrth.

4.2 Nid yw Llywodraeth Cymru wedi rhoi unrhyw ffigyrau dangosol ar gyfer y blynyddoedd canlynol 2022/23 – 2024/25, a disgwylir y bydd Canghellor Llywodraeth San Steffan yn cynnal 'Adolygiad Gwariant Cynhwysfawr' pellgyrhaeddol fydd yn ysgwyd ffynonellau cyllido Llywodraeth Cymru cyn 2022/23.

4.3 Cyllideb Sylfaenol yr Awdurdod:

Dyma grynodedb o sefyllfa cyllideb gychwynnol yr Awdurdod dros y 5 mlynedd ddiwethaf:

Blwyddyn	2020/21 £'000	2019/20 £'000	2018/19 £'000	2017/18 £'000	2016/17 £'000
Gwariant Refeniw Gros	10,385	11,165	7,430	7,160	6,733
Incwm Refeniw	-5,201	-6,307	-2,907	-2,299	-1,849
Gwariant Refeniw Net	5,184	4,858	4,523	4,861	4,884
Gwariant Cyfalaf Net	1,795	998	184	222	351
Cyfanswm y Gyllideb Wreiddiol	6,979	5,856	4,707	5,083	5,235
Grant	3,745	3,745	3,550	3,745	3,745
Ardoll	1,248	1,248	1,183	1,248	1,248
Cronfeydd Wrth Gefn	1,986	863	-26	90	242
Cyfanswm y Gyllideb	6,979	5,856	4,707	5,083	5,235

* Nid yw'r tabl uchod yn cynnwys toriadau yn ystod y flwyddyn, y grantiau ychwanegol a geir na diwygiadau i'r gyllideb yn ystod y flwyddyn

4.4 **Cyllidebau Blynyddol:**

Rhaid i'r Awdurdod osod ei gyllideb yn amserol. At ddibenion gosod ardoll ar awdurdodau lleol cyfansoddol, mae angen i'r Awdurdod hwn gytuno ar gyllideb gytbwys erbyn 11 Chwefror mewn unrhyw flwyddyn. Gan na fydd Llywodraeth Cymru yn cadarnhau'r ffigwr setliad grant terfynol am 2021/22 cyn mis Mawrth, gall hynny newid yn y cyfamser. Os bydd y setliad yn uwch na'r disgwyl, bydd yr Awdurdod yn colli'r lefi ychwanegol. Os fydd y setliad yn is, yna gall yr Awdurdod geisio cytundeb y Cynghorau cyfansoddiadol i aros hefo'r ardoll a gymeradwywyd ar 3ydd Chwefror. Yn absenoldeb unrhyw gyllidebau dangosol tu hwnt i 2021/22, mae'r Awdurdod mewn sefyllfa anodd i gynllunio ar gyfer y blynyddoedd hyn. Tra'n gofyn i Lywodraeth Cymru barhau gyda lefel grant 2021/22 ar gyfer 2022/23 (gyda'r cynnydd 10%), ni fyddai'n ddarbodus i gynllunio ar sail rhagdybiaeth o hynny.

4.5 **Pwysau Ariannol Blynyddol ar yr Awdurdod:**

Bob blwyddyn mae pwysau ariannol ar yr Awdurdod. Mae'r pwysau hwn yn effaith gronol:

- Pwysau chwyddiant
- Ymrwymadau na ellir eu hosgoi
- Mesurau effeithlonrwydd wedi'u cynllunio / Ffrydiau incwm

Yn ystod y 4 blynedd nesaf mae'r pwysau ariannol cronol a amcangyfrifir ar yr Awdurdod wedi'u crynhoi yma.

Blwyddyn	Gwariant (£)	Incwm (£)	Trosglwyddiadau i/o gronfeydd (£)	Gwariant ychwanegol net (£)
2021/22	1,359,452	146,322	-1,505,774	0
2022/23	-458,251	444,368	0	-13,883
2023/24	89,000	0	0	89,000
2024/25	90,000	0	0	90,000

Noder fod y ffigyrau uchod am 2021/22 yn cynnwys effaith cynlluniau grant a llinellau gwariant "un tro". Darperir dadansoddiad pellach o'r uchod yn y papur hwn.

4.6 **Pwysau chwyddiant:**

Fel arfer adroddir i'r Awdurdod am bwysau chwyddiant, y rhain yw'r pwysau a bennwyd ar gyfer y pedair blynedd nesaf:

Blwyddyn	2021/22 (£)	2022/23 (£)	2023/24 (£)	2024/25 (£)
Chwyddiant Cyflogau	50,440	78,000	79,000	80,000
Chwyddiant Cyffredinol	10,000	10,000	10,000	10,000

Ar adeg 'sgwennu'r adroddiad mae'r Canghellor wedi argymhell rhewi cyflogau (heblaw am £250 ychwanegol i bawb ar gyflog llai na £24,000) am 2021/22 ond nid yw'r cyflogwyr na'r undebau, hyd yma, wedi cytuno. Felly mae darpariaeth cyfystyr a chynnydd 1% (£38,000) wedi ei gynnwys 'wrth gefn' yng nghyllideb 2021/22. Defnyddir rhagolwg chwyddiant cyflogau o 2% y flwyddyn wedi hynny.

Mae'r ffigwr chwyddiant cyffredinol wedi ei gadw ar £10,000.

4.7 **Pwysau na ellir ei osgoi:**

Mae'r canlynol wedi'u nodi fel pwysau na ellir ei osgoi ar yr Awdurdod:

2021/22 Mae'r setliad drafft yn gynydd o 10% (£499,368) yn rhoi gwarged cyllideb o £476,251.

Mae targedau incwm y Canolfannau Gwybodaeth a meysydd parcio wedi eu cynnal ar yr un lefel â chyllideb 2020/21. Mae yna hyblygrwydd wedi ei adeiladu i mewn i gyllideb incwm Plas Tan y Bwlch, ond yr Ysgwrn wedi ei gadw ar lefel blwyddyn arferol. Mae'n anorod y bydd gostyngiad yn yr incwm oherwydd cyfyngiadau Cofid-19, er bod disgwyl i fwy o bobl gymryd eu gwyliau yn y DU. Disgwylir i ganran o'r gwarged yn y gyllideb gael ei gadw fel darpariaeth am y lleihad hwn a all fod cymaint â £500,000 dros y flwyddyn.

2022/23 Nid oes setliad grant dangosol. Yr unig bwysau sy'n hysbys ydyw chwyddiant ond ni wyddom maint chwyddiant cyflogau. Bydd y costau "un tro" (£70,000) ar gyfer 2021/22 yn cael eu gwrthdroi a'r gyllideb ncwm rhent Hafod Eryri (£55,000) yn cael ei ail-sefydlu.

Fel a nodwyd eisoes, at ddiben y papur hwn ystyrir posibilrwydd na fydd y cynnydd Grant Parc Cenedlaethol £499,368 yn 2021/22 yn barhaol, felly gwrthdroir hwnnw erbyn 2022/23, ynghyd â'r llinell gwariant "un tro" £476,251.

2023/24 Nid oes setliad grant dangosol. Yr unig bwysau arall sy'n hysbys yw chwyddiant. Bydd prisiad actiwaraidd newydd (pob 3 blynedd) ar y gronfa bensiw ac felly cyfraniad pensiw cyflogwr diwygiedig yn weithredol yn y flwyddyn ariannol hon. Gall y cyfraniad pensiw gynyddu neu leihau, ond ni fydd yn hysbys cyn hydref 2022.

2024/25 Nid oes setliad grant dangosol. Yr unig bwysau arall sy'n hysbys yw chwyddiant.

Tra'n cydnabod cyfrifoldeb yr Awdurdod i gynnal yr adeilad a gerddi cofrestredig ym Mhlas Tan y Bwlch, mae'r trefniadau "cynnal gwasanaeth" presennol yn rhai dros dro, gan nad yw cynnal busnes gwely a brechwast gyda'r tebygrwydd o ddefnydd arian cyhoeddus o fewn cwrpawd amcanion gwaith yr Awdurdod. Nid oes amserlen wedi ei osod ar y sefyllfa.

4.8 Mesurau Effeithlonrwydd wedi'u Cynllunio / Incwm:

O ran gwariant, mae goblygiad pandemig Covid-19 yn golygu cynnydd mewn costau glanhau am 2021/22 o leiaf. Mae'r costau hyn wedi'u adnabod fel "un-tro" hyd nes bydd y sefyllfa yn gliriach.

O ran incwm, disgwylir y bydd Hafod Eryri yn ail-agor yn 2022/23, fyddai'n golygu £55,000 ychwanegol i'r gyllideb incwm.

4.9 Cronfeydd Wrth Gefn:

Cyflwynir adolygiad blynyddol o gronfeydd wrth gefn yr Awdurdod i gyfarfod o'r Awdurdod. Mae adolygiad eleni wedi ei gynnwys yn yr adroddiad ar Gyllideb Sylfaenol 2021/22 ar agenda Awdurdod Rhagfyr.

Mae gan yr Awdurdod 14 cronfa wrth gefn sef:

Cyfrif Wrth Gefn	31/3/2020	Cyfredol	31/3/2021 (amcan)
	£'000	£'000	£'000
Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy	164	143	164
Cronfa Adran 106	240	240	220
Cronfa Grantiau Refeniw	1,720	1385	1,898
Cronfa Grantiau Cyfalaf	2,257	917	2,267
Cronfa Rheoli Asedau	234	205	234
Cronfa Ymchwiliad Cyhoeddus	225	225	225
Cronfa Arian Cyfatebol	1,063	803	837
Cronfa Llithriad	373	323	373
Cronfa Prosiectau	404	404	485
Cronfa Isadeiledd Yr Wyddfa	56	56	56
Cronfa Risgiau Penodol	424	424	457
Cronfa Gwynwch Staff	120	120	120
Cronfa Risgiau Masnachol	100	100	100
Cronfa Refeniw Gyffredinol	659	659	264
Cyfanswm	8,039	6,004	7,700

'Rydym yn dal i ddisgwyl penderfyniad ar achos Hillside, Aberdyfi, felly nid yw'r uchod yn cynnwys unrhyw amcan o'r canlyniad.

Yn sgîl y cyfnod clo ychwanegol a'r cyfyngiadau'n ymestyn ymhellach na ragwelwyd adeg Awdurdod Rhagfyr, mae amcan colledion pellach o £166,000 wedi'i ychwanegu i'r diffyg £228,600 a ragwelwyd am 2020/21 yn Rhagfyr.

Mae'r Awdurdod yn cynnal adolygiad ffurfiol o'i gronfeydd wrth gefn bob blwyddyn, er mwyn sicrhau bod adnoddau priodol ar gael.

4.10 Setliadau Grant Parc Cenedlaethol:

Fel a nodir uchod disgwylir i'r ffigwr setliad Grant Parc Cenedlaethol ddangos cynnydd o 10% ar gyfer 2021/22, sy'n rhoi cyfanswm grant ac ardoll o £5,493,051, gyda'r cafeat mai ffigwr drafft ydyw, ac felly gall newid. Mae hwn yn gynydd o £499,368 ar £4,993,683 yn 2020/21.

Yng nghyd-destun diffyg ffigyrau dangosol gan Lywodraeth Cymru, dyma bosibiliadau o ran cynnydd / gostyngiad grant craidd dros y dair blynedd olynol:

Newid mewn cyllid Grant Parc Cenedlaethol ac ardoll	2022/23	2023/24	2024/25
	(£)	(£)	(£)
+10%	549,310	494,370	444,940
+5%	274,650	260,920	247,870
+2.5%	137,330	140,760	144,280
+1%	54,930	55,480	56,030
0%	0	0	0
-1%	-54,930	-55,480	-56,030
-2.5%	-137,330	-140,760	-144,280
-5%	-274,650	-260,920	-247,870
-10%	-549,310	-494,370	-444,940

4.11 Effeithiau cronrus:

Mae'r tabl isod yn nodi effaith cronrus yr holl ffactorau yn ogystal â'r newid mewn grant, sef: pwysau chwyddiant, ymrwymadau na ellir eu hosgoi, mesurau effeithlonrwydd wedi'u cynllunio, a chynhyrchu incwm yn erbyn gwahanol ddiffygion ariannu am gyfnod o 3 blynedd:

Newid mewn grant ac ardoll	2022/23	2023/24	2024/25	Cyfanswm
	(£)	(£)	(£)	(£)
+10%	600,188	515,240	574,660	1,690,088
+5%	325,536	199,390	212,800	737,726
+2.5%	188,213	51,760	54,280	294,253
+1%	105,813	-33,520	-33,970	38,323
0%	50,883	-89,000	-90,000	-128,117
-1%	-4,047	-143,380	-143,840	-291,267
-2.5%	-86,447	-222,890	-220,550	-529,887
-5%	-223,767	-349,920	-337,870	-911,557
-10%	-498,427	-583,370	-534,940	-1,616,737

Noder fod y rhagolwg presennol ar gyfer 2020/21 yn dangos gorwariant ar y gyllideb, oherwydd cost diswyddiadau Plas Tan y Bwlch a goblygiadau'r pandemig.

I'r dyfodol, ni ellir llwyr ddiystyru'r holl ystod eang o bosibiliadau uchod, yng nghydestun 'Adolygiad Gwariant Cynhwysfawr' Llywodraeth San Steffan cyn 2022/23, ond tybir y bydd canlyniad agosach at y llwybr canol yn fwy tebygol.

5. BLAENORIAETHAU GWASANAETH AC EGWYDDORION GWEITHREDU:

5.1 Blaenoriaethau Gwasanaeth:

Mae'r Awdurdod wedi adolygu a mabwysiadu ei flaenoriaethau gwasanaeth ac egwyddorion gweithredu i'w gynorthwyo mewn hinsawdd ariannol heriol. Blaenoriaethau gwasanaeth yr Awdurdod yw:

- Sicrhau bod yr amcanion yng Nghynllun Rheoli'r Parc yn cael eu cyflawni'n llwyddiannus gennym ni ein hunain, ein partneriaid a'n rhanddeiliaid er mwyn gwella cyflwr y Parc;
- Sicrhau bod gan y swyddogaeth gynllunio statudol ddigon o adnoddau a'i bod yn cael ei rheoli'n effeithiol er mwyn bodloni polisiau cenedlaethol, disgwyliadau cwsmeriaid ac yn cefnogi cymunedau cynaliadwy;
- Dod o hyd i ffrydiau incwm newydd i gefnogi pwrpasau'r Parc a'r Awdurdod.
- Sicrhau ein bod yn ymwneud yn llawn â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 a Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 ac yn eu cyflawni;
- Dangos manteision Awdurdod y Parc Cenedlaethol yn lleol ac yn genedlaethol o ran rheoli lle mor arbennig ag Eryri ar gyfer nawr ac ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.
- Amddiffyn ein staff, predswylwyr, defnyddwyr a'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol rhag lledaenu firws Cofid-19 ar lefel leol, ranbarthol a chenedlaethol.
- Sicrhau fod staff ac aelodau'n cael cefnogaeth ddigonol yn eu trefniadau gweithio mewn cyfnod o'r fath a bod lles staff yn cael ei gefnogi.
- Mynd i'r afael â'r anghenion gweithredol a'r pwysau ariannol sy'n deillio o gyfyngiadau a heriau gweithredu mewn amgylchedd heriol a'r mesurau gofynnol wrth ddelio â phandemig Cofid-19.

5.2 Egwyddorion Gweithredu:

Egwyddorion gweithredu'r Awdurdod (yn unol â rhan 3 o'r Rhaglen Waith Corfforaethol presennol) yw:

- Rôl alluogi â llai o bwyslais ar berchnogaeth a rheolaeth;
- Osgoi dechrau prosiectau sydd â rhwymedigaethau cynnal a chadw hirdymor;
- Annog a galluogi cymunedau lleol i reoli a chymryd cyfrifoldeb am ddarparu gwasanaethau yn eu hardaloedd;
- Defnyddio cyfryngau electronig fel y brif ffordd o ddarparu gwasanaethau a gwybodaeth;

- Agwedd strategol tuag at dwristiaeth gynaliadwy, addysg amgylcheddol a wardeinio;
- Dod o hyd i ffrydiau incwm newydd i gefnogi pwrpasau'r Parc a'r Awdurdod.

Dylai'r Awdurdod wneud yn siŵr bod pob un o'r gweithgareddau y mae'n eu cynllunio yn gyson â'r uchod, ac mai dyma'r paramedr cyntaf i'w ddefnyddio wrth osod y gyllideb flynyddol.

Mae'r modd y mae'r Awdurdod yn cyflawni ei fusnes yn ystod y cyfnodau economaidd hyn yr un mor bwysig ac yng nghyd-destun hyn bydd yr Awdurdod yn mabwysiadu'r dull gweithredu a ganlyn:

- ymgorffori datblygiad cynaliadwy yn ddyfnach fyth fel egwyddor graidd sy'n arwain ein holl waith;
- trwy weithio gyda'n partneriaid, mabwysiadu rôl o alluogi a hwyluso wrth gyflawni ein pwrpasau;
- gwerthuso holl ymrwymadau ariannol tymor hir ac ymrwymadau eraill ar gyfer pob prosiect posibl;
- gweithio gyda'n cymunedau wrth gyflawni gweledigaeth yr Awdurdod;

5.3 **Strategaeth ariannol:**

Mae'r Awdurdod wedi derbyn arian grant ychwanegol yn 2020/21 (£275,214 referniw a £314,530 cyfalaf) i'w gwario erbyn 31/3/2022 ynghyd ag arian grant T.C. Ll. C. (£1,541,600) ac yn ôl y wybodaeth presennol, cynnydd 10% yn y setliad Grant Parc Cenedlaethol ar gyfer 2021/22. Yn ogystal disgwylir dyfarnu arian T.C.Ll.C. pellach yn 2021/22 i'w wario yn y flwyddyn ariannol honno.

Yn gyffredinol mae'r targedau incwm ar gyfer 2021/22 wedi eu cynnal ar yr un lefel â 2020/21. Gyda'r tebygrwydd o gyfyngiadau Cofid-19 yn parhau am rhai misoedd yn 2021/22, a'r posibilrwydd o ail-gyflwyno cyfyngiadau yn ystod y gaeaf, bydd angen darpariaeth ar gyfer y colledion incwm (net o arbedion gwariant).

Gan nad oes sicrwydd fod y cynnydd 10% yn y setliad grant parc cenedlaethol yn barhaus, bydd rhaid aros tan hydref / gaeaf nesaf cyn derbyn cadarnhâd ynglyn â hyn. O ganlyniad, mae'n rhaid gochel rhag ymrwymo i wariant ychwanegol parhaol yn y cyfamser.

Mae'r arian ychwanegol yn dod â gwaith gweinyddu ychwanegol gydag o. Felly, mae angen ystyried oblygiadau'r pwysau gwaith ychwanegol ar rai o wasanaethau'r Awdurdod.

5.4 Camau Perthnasol i'r dyfodol:

- Adolygu'r CATC wrth i wybodaeth berthnasol fod ar gael i'r Awdurdod.
- Cyd-weithio gyda Gweinidogion a swyddogion Llywodraeth Cymru i sicrhau parhad o'r cynnydd 10% yn y Grant Parc Cenedlaethol ar gyfer 2022/23 a tu hwnt.
- Cyd-weithio gyda Gweinidogion a swyddogion Llywodraeth Cymru i ddatblygu ymrwymiad ar gyllidebau dangosol yn y dyfodol.
- Sicrhau fod yr Awdurdod yn cyflawni ar ei oblygiadau statudol.
- Sefydlu llinellau "un tro" yng nghyllideb 2021/22 ar gyfer defnydd y gwarged cyllideb 2021/22 (£476,251) a'r grant cyfalaf ychwanegol 2020/21 (£314,530) o dan ofal y Tîm Rheoli.
- Sicrhau fod datrys ar faterion gallu i gyflawni ar ddyraniadau cyfalaf.
- Sicrhau defnydd llawn o'r adnodd ychwanegol a gynigir gan Llywodraeth Cymru trwy'r dyraniad cyllid T.C.LI.C yn 2021/22. Disgwylir i'r dyraniad fod oddeutu £1m i Awdurdod Parc Eryri.

CYFARFOD	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
DYDDIAD	3 Chwefror 2021
TEITL	ADRODDIAD BLYNYDDOL YR YSGWRN
ADRODDIAD GAN	Pennaeth Treftadaeth Ddiwylliannol
PWRPAS	Diweddaru Aelodau ar gynnydd yn Yr Ysgwrn

1.0 TROSOLWG

- 1.1 Bu 2020 yn flwyddyn eithriadol o anodd oherwydd y pandemig Covid 19 a bu'n rhaid gohirio rhaglen gyfan o weithgareddau.
- 1.2 Yn sgil y cyfnod clo, caewyd y safle. Manteisiwyd ar y Cynllun Gwarchod Swyddi ac ar ganol mis Awst, llwyddwyd i ail agor y safle ar raddfa rhan amser, ar ddydd Gwener a dydd Sadwrn i hyd at ddau gartref y dydd. Rhoddwyd system archebu ar-lein llwyddiannus mewn lle. Bu'n rhaid cyfyngu ar y niferoedd er mwyn dilyn rheolau Llywodraeth Cymru ar gyfer atal lledaeniad Covid 19 ac addasu'r drefn fel roedd y rheolau yn newid. Roedd adborth ymwelwyr yn nodi eu bod yn teimlo'n ddiogel.
- 1.3 Gwahoddwyd gwirfoddolwyr yn ôl i'r safle ond yn ddealladwy (o edrych ar y demograffig a'r risg uwch mae Covid 19 yn ei bery i grŵp oedran hŷn), penderfynodd bob un i beidio dychwelyd yn syth. Mae swyddogion yn parhau i ymgysylltu gyda gwirfoddolwyr ac ym mis Rhagfyr, llwyddwyd i gynnal dangosiadau o ffilm Noson Garolau'r Ysgwrn 2020 ar eu cyfer.
- 1.4 Yn ddealladwy, mae rheolau Llywodraeth Cymru er mwyn atal lledaeniad Covid 19 a gwarchod iechyd cyhoeddus wedi arwain at newid sylfaenol yn arferion ymweld â safleoedd fel Yr Ysgwrn. Mae Cronfa Dreftadaeth y Loteri Genedlaethol yn rhybuddio na fydd y sefyllfa'n llwyr sefydlogi tan fis Ebrill 2022.
- 1.5 Mae'r wybodaeth gyfredol yn nodi na chaiff amgueddfeydd ac atyniadau dan do ganiatâd i ail agor nes bod y cyfyngiadau yn gostwng i Haen 2. Does dim rhagolwg ar gyfer pryd fydd hynny'n digwydd eto.
- 1.6 Mae sefyllfa'r pandemig Covid 19 yn newid yn rheolaidd ac er bod brechiadau yn cael eu cynnig bellach, mae'n addas cynllunio'n ddarbodus ar gyfer 2021.

2.0 CRONFA DREFTADAETH Y LOTERI GENEDLAETHOL

- 2.1 Bu'r Gronfa yn hynod gefnogol yn sgil bygythiad Covid 19 a rhoddwyd estyniad amser i'r cynllun tan Chwefror 28ain, 2021.

- 2.2 Mae'r gwaith ar y cynllun a'r hawliad terfynol i Gronfa Dreftadaeth y Loteri Genedlaethol yn dirwyn i ben.
- 2.3 Fel rhan o'r cynllun comisiynwyd dau adroddiad, sef Adroddiad Gwerthuso a Chynllun Datblygu Cynulleidfa a gyflwynwyd i Fwrdd Yr Ysgwrn ym mis Tachwedd 2020. Mae'r adroddiad Gwerthuso yn ofynnol fel rhan o gynllun y Gronfa Dreftadaeth ac mae'n ddefnyddiol ar gyfer adlewyrchu ar lwyddiannau a gwersi'r cynllun a blaengynllunio. Gresyn i'r pandemig Covid 19 ddigwydd mor fuan wedi comisiynu'r Cynllun Datblygu Cynulleidfa. Er gwaethaf safon uchel y gwaith, mae'r cynllun wedi dyddio'n gyflym ond mae'n gosod fframwaith defnyddiol ar gyfer cynllunio, er bod y realiti yn debygol o fod yn dra gwahanol, am gyfnod o leiaf.
- 2.4 Daw'r cynllun Cronfa Dreftadaeth i ben ar 28.2.2021. Mae'r dibenion cymeradwy wedi'u cyflawni a'r gyllideb yn wastad.

3.0 GWEITHGAREDDAU

- 3.1 Trefnwyd rhaglen ar gyfer 2020 yn cynnwys diwrnod gweithgareddau i deuluoedd a phobl ifanc, gweithgareddau wedi'u targedu at y gymuned leol, teithiau thematig, gweithdai celfyddydol a llesiant a gweithgareddau tymhorol. Er mai canslo fu hanes y mwyafrif o'r digwyddiadau, llwyddwyd i gynnal a gwreiddu rhai gweithgareddau a phrosiectau digidol, sef:
- Ymgyrchoedd amgueddfaol ar y cyfryngau cymdeithasol, e.e. #museumsuncovered a'r Diwrnod Meddiannu Digidol.
 - Creu fersiwn rithiol o sioe Mewn Cymeriad Hedd Wyn gyda Gŵyl Hanes Cymru. Mae'r fersiwn newydd yn adnodd addysg ddwyieithog a BSL.
 - Ffilm Noson Garolau'r Ysgwrn gyda chefnogaeth Art Fund a Llywodraeth Cymru. O fewn deunaw awr i ddarlledu'r ffilm ar y cyfryngau cymdeithasol ar ddechrau Rhagfyr, roedd dros ddwy fil o bobl wedi'i gwyllo. Erbyn 20.1.21, roedd 17,000 o bobl wedi ei gwyllo.
 - Sesiwn Enwau Lleoedd Meirionnydd gan Myrddin ap Dafydd a ffilm Straeon Calan Gaeaf gan Siwan Llynor, gyda chefnogaeth Gŵyl Amgueddfeydd Cymru. Cafwyd 49 o fynychwyr i'r digwyddiad.
 - Arlwy Nadoligaidd, sef noson werinol 'Nadolig y Cymry' gydag Arfon Gwilym a Sioned Webb (mynychwyd gan 35 person, sioe Nadolig 'Yr Heriau Hud' (mynychwyd gan 36 o blant) a ffilm straeon y Nadolig gan Siwan Llynor.
 - Dros y gaeaf, bydd Siwan Llynor yn parhau gyda'i chyfres o ffilmiau gyda straeon Santes Dwynwen a Gŵyl Ddewi. Caiff rhain eu hariannu drwy grant Tirweddau Cynaliadwy, Lleoedd Cynaliadwy Llywodraeth Cymru (SLSP).
 - Ar ddiwedd Chwefror, bydd cwmni Lincoln Conservation yn traddodi sgwrs Zoom am orffeniadau addurniadol (gwaith paent a phapur wal) Yr Ysgwrn.

4.0 YSTADEGAU

- 4.1 Yn 2019, rhoddwyd cynllun mewn lle i godi prisiau mynediad Yr Ysgwrn ar gyfer 2020. Oherwydd y niferoedd ymwelwyr eithriadol o isel eleni, bu'r cynnydd prisiau yn gymorth i gynyddu mymryn ar yr incwm.
- 4.2 Roedd cyfanswm ymwelwyr Yr Ysgwrn o Ebrill-Hydref 2020, 96.97% yn is na'r un cyfnod yn 2019-20 a gwerthiannau'r un cyfnod 97.95% yn is na'r un cyfnod y llynedd.

5.0 Y SEFYLLFA ARIANNOL

- 5.1 Bu sefyllfa ariannol 2020-21 yn heriol. Fel swyddogion, rydym yn ymfalchïo bod y safle wedi'i ail agor yn llwyddiannus ar ganol mis Awst, yn gydamserol â rhai safleoedd Amgueddfa Cymru a'r Ymddiriedolaeth Genedlaethol ac yn gynt na rhai o safleoedd y cyrff hyn ac amgueddfeydd eraill.

Rydym yn hyderus bod hynny'n gam adeiladol o safbwynt moral staff, marchnata a cheisio meithrin hyder y cyhoedd yng ngallu'r Ysgwrn i baratoi, addasu ac ymdopi gyda bygythiad Covid-19. Serch hynny, mae'n rhaid derbyn nad oedd y cam i ail agor y safle yn ariannol enillfawr yn y byr dymor.

5.2 Bu'r Ysgwrn yn ffodus o gefnogaeth ariannol drwy amryfal ffynonellau, sy'n debygol o olygu ein bod yn cwblhau'r flwyddyn ariannol o fewn ein cyllideb.

6.0 CYMORTH GRANT

6.1 Llwyddodd Yr Ysgwrn i gyflwyno cyfres o geisiadau grant llwyddiannus yn ystod 2020/21 i'r cronfeydd canlynol:

Enw'r grant	Gan bwy?	Grant ar gyfer beth?	Y swm a ddyfarnwyd	Wedi cwblhau?
Cronfa Cydnerthedd Diwylliannol	Llywodraeth Cymru	Costau ail agor Yr Ysgwrn	£2,980	✓
Cronfa Cydnerthedd Diwylliannol	Llywodraeth Cymru	Adfer rhai o gostau rhedeg Yr Ysgwrn a phrosiectau a gweithgareddau dros aeaf 2020/21	£30,740	Ar y gweill. I'w gwblhau erbyn 31.3.21
Grantiau Adfer Covid-19	Art Fund	Cwrdd ag anghenion cynulleidfaoedd a datblygu cynnig cynaliadwy. Roedd y grant hwn ar gael i amgueddfeydd llywodraeth leol nad oedd yn gymwys am gymorth brys arall. Cyflwynwyd cais am gefnogaeth i gynnal noson garolau rithiol.	£1,000	✓
Grant Cymorth Covid-19 APCE	Llywodraeth Cymru	Colled incwm	£11,690	✓
Gŵyl Amgueddfeydd Cymru	Ffederasiwn Amgueddfeydd ac Oriolau Cymru	Cynnal gweithgareddau yn ystod yr ŵyl (hanner tymor Hydref) sef sgwrs enwau lleoedd gan Myrddin ap Dafydd a ffilm o straeon Calan Gaeaf traddodiadol gan Siwan Llynor,	£600	✓

Tirweddau Cynaliadwy, Lleoedd Cynaliadwy	Llywodraeth Cymru	Twristiaeth gynaliadwy gan gynnwys tuag at welliannau isadeiledd a chynlluniau gweithgaredd gan gynnwys gosod boeler nwy gwasgedd isel wrth gefn, gwelliannau i'r ardal cegin a gweini, uwchraddio'r snyg, hyrwyddo taith lesiant, llunio rhaglen weithgareddau, arwyddion, gofod digwyddiadau a chwarae tu allan ac arddangosfa.	£155,000	Ar y gweill, i'w gwblhau erbyn 19.3.21.
---	----------------------	---	----------	---

7.0 2021 A THU HWNT

7.1 STAFFIO

- 7.1.1 Pan ail agorwyd Yr Ysgwrn ym mis Mehefin 2017 tan 2020/21, arianwyd swyddi drwy grant Cronfa Dreftadaeth y Loteri Genedlaethol. Addaswyd y model staffio yn ystod y cyfnod hwn ond mae angen adolygu eto er mwyn sicrhau bod y costau staffio yn gynaliadwy.
- 7.1.2 Daeth cyfle i wneud hyn rŵan yn sgil ymadawiad y Rheolwr Safle yn Nhachwedd 2020. Cyn y pandemig Covid 19, roedd y Pennaeth Treftadaeth Ddiwylliannol wedi creu cynlluniau drafft ar gyfer modelau staffio posib a fyddai'n newid y pwyslais o gynnal y safle i ymgysylltu gyda chynulleidfaoedd targed a chynyddu incwm.
- 7.1.3 Byddai hyn yn cael ei wireddu drwy benodi Rheolwr Profiad Ymwelwyr a fyddai'n gyfrifol am ymgysylltu gydag a chydlynu ymweliadau grŵp, gwirfoddolwyr a chefnogi Rheolwr Marchnata llawrydd i ddatblygu rhaglen ddigwyddiadau flynyddol. Byddai'r tîm blaen tŷ yn cael ei arwain gan Oruchwyliwr a fyddai'n gyfrifol am rotas, archebu nwyddau a chydlynu teithiau cyffredinol.
- 7.1.4 Mae'r strwythur staffio yma wedi' gostio a'i gynnwys yn y gyllideb ar gyfer 2021/22. Serch hynny, gan nad oes awgrym ar hyn o bryd bydd teithio grŵp (ysgolion, cymdeithasau a grwpiau teithio) yn cael ei ganiatau yn fuan, a rheiny'n gynulleidfaoedd targed i'r Ysgwrn, ni ellir cyfiawnhau penodi swyddog i'r rôl Rheolwr Profiad Ymwelwyr am y tro.
- 7.1.5 Serch hynny, er mwyn gwarchod cyllideb staffio'r Ysgwrn ar gyfer y dyfodol ôl-Covid 19, rhaid gofyn am ganiatâd Aelodau i gadw'r gyllideb, gyda'r ddealltwriaeth na chaiff ei gwario hyd nes bydd y sefyllfa'n sefydlogi a bod cynhyrchu incwm digonol yn fwy tebygol. Bydd hynny'n golygu arbediad tymor byr mewn costau, er mwyn gwneud yn iawn am ddiffyg incwm.

7.2 GWEITHGAREDDAU

7.2.1 Mae rhaglen wedi'i chynllunio ar gyfer blwyddyn galendr 2021.

7.2.2 Os bydd y pandemig yn caniatáu, mae opsiwn i gynnal y gweithgareddau o'r haf ymlaen ar y safle, gyda chynllun wrth gefn yn bodoli ar gyfer pob gweithgaredd er mwyn osgoi'r angen i ganslo oherwydd y pandemig.

7.2.3 Bydd sesiynau misol i wirfoddolwyr yn cael eu cynnal ar y safle, gan gadw at reolau Llywodraeth Cymru. Oherwydd y pandemig, mae'r rhain wedi'u gohirio am y tro.

7.2.4 Byddwn yn cynnal cyfres o weithgareddau a phrosiectau a fydd yn ymgysylltu'n benodol gyda'r gymuned leol er mwyn ail sefydlu a meithrin berthynas honno. Mae'r rhain yn cynnwys prosiect drama rhithiol, hwylddydd Gŵyl Ddewi a Gŵyl Goed Nadolig Trawsfynydd.

8.0 CYLLIDEB 2021/22

8.1 Mae'r tabl isod yn dangos cyllideb arfaethedig ar gyfer 2021/22.

8.2 Mae'r gyllideb yn amcan costau staffio agor cyfartaledd o bum niwrnod yr wythnos rhwng y Pasg a diwedd hanner tymor mis Hydref ac y bydd Yr Ysgwrn yn cyflawni ei dargedau incwm presennol.

	2020/21	2021/22
GWEITHWYR	(Rhan o gostau staffio'r flwyddyn hon yn dod o'r grant Loteri)	
Cyflogau	£37,080	£43,470
Yswyriant Gwladol	£1,740	£1,310
Pensiynau	£7,350	£8,620
Ffioedd Proffesiynol	£0	£0
Yswyriant Gweithwyr	£0	£0
ADEILADAU A CHYNNAL TIR	0	0
Cynnal a chadw	£2,100	£2,310
Cynnal tiroedd	£1,500	£1,650
Rhybudd tan ac ymyrrwr	£2,260	£2,480
Trydan	£5,860	£7,030
Trethi	£1,860	£1,930
Gwastraff masnachol	£650	£710
Costau gwresogi – sglodion coed	£5,700	£3,840
Costau gwresogi – glo	£570	£630
Gwagio tanc carffosiaeth	£0	£0
Gwasanaeth Dwr	£720	£800
Defnyddiau glanhau	£400	£600
Rhenti	£0	£0
Boeler LPG	£0	£2,000
TRAFNIDIAETH	£0	£0
Lwfansau Ceir	£1,000	£1,100
Cynnal cerbyd Yr Ysgwrn	£1,040	£1,200

CYFLENWADAU A GWASANAETHAU	£0	£0
Prynu gwasanaeth i mewn (rheolwr marchnata llawrydd)	£0	£9,000
Dodrefn ac offer	£350	£390
Cynnal offer EPOS	£100	£950
Nwyddau siop i'w hailwerthu	£5,500	£6,050
Nwyddau caffi i'w hailwerthu	£3,500	£3,850
Rheoli Pla	£480	£530
Post	£50	£50
Ffôn	£1,410	£1,600
Amrywiol	£600	£600
Costau banc	£620	£680
Cadwraeth casgliad	£750	£750
Tanysgrifiadau Aelodaeth	£160	£180
Cynhaliaeth	£300	£330
Cronfa Trafnidiaeth Ysgolion	£1,000	£1,000
Marchnata	£1,000	£1,000
Perthynas gyhoeddus	£300	£1,430
Gweithgareddau	£560	£620
Cyfanswm Costau (£)	£86,910	
Cyfraniadau	£110	£0
Gwerthiannau siop	£11,700	£11,700
Cymhelliad Gwresogi Adnewyddadwy	£4560	£600
Tariff Trydan (byngalo)	£790	£790
Incwm Caffi Yr Ysgwrn	£10,550	£10,550
Ffioedd Mynediad	£32,750	£32,750
Rhent Tir	£4,000	£3,800
Cyfanswm Incwm	-£64,460	-£60,190
Cyllideb net	£22,450	£48,940

9.0 ORIAU AGOR

- 9.1 Cyn bygythiad y pandemig, y bwriad ar gyfer 2020 oedd agor 7 niwrnod yr wythnos o'r Pasg tan ddiwedd Hydref ac agor drwy apwyntiad i grwpiau yn ystod y gaeaf.
- 9.2 Mae'r sefyllfa yn parhau yn ansefydlog felly mae'n amhosib cynllunio ar hyn o bryd ar gyfer union strwythur agor y safle.
- 9.3 Bydd cyflogi dau aelod o staff tymhorol yn costio £196.95 y dydd, sydd gyfwerth â'r incwm o werthu 27 tocyn oedolyn, sy'n golygu cynnal tair taith gyda deg person y dydd, er mwyn talu'r costau staffio yn unig. Bydd incwm caffi a siop yn incwm ychwanegol i hyn.

10.0 CASGLIAD

- 10.1 Bu'r flwyddyn yn un heriol oherwydd effaith y pandemig Covid 19. Mae'r incwm masnachol isel yn adlewyrchiad o effaith cyfyngiadau ar rediad y safle gan na fu modd croesawu pobl mewn grwpiau o'r maint arferol, boed yn deuluoedd, yn griwiau ffrindiau neu yn grwpiau ffurfiol.

- 10.2 Dengys hyn carfan mor bwysig o gynulleidfa'r Ysgwrn ydi grwpiau ffurfiol, sef ysgolion, cymdeithasau a chwmnïau teithio grŵp.
- 10.3 Mae'n sicr bod rhai ymwelwyr cyffredinol wedi cadw draw oherwydd y pandemig a nerfuswydd o safbwynt iechyd personol a chyhoeddus.
- 10.4 Diolch i gefnogaeth ariannol drwy'r cynllun gwarchod swyddi a cheisiadau llwyddiannus i wahanol gronfeydd grant, mae'r sefyllfa'n well na'r rhagolygon ar ddechrau'r flwyddyn ariannol hon yn sgil y cyfnod clo cyntaf.
- 10.5 Mae'r ymateb i weithgareddau rhithiol – cyhoeddus ac i ysgolion – wedi bod yn gadarnhaol ac mae hynny'n argoeli'n dda ar gyfer y dyfodol a chwant y cyhoedd i ymgysylltu â'r Ysgwrn.
- 11.0 **ARGYMELLIAD:**
1. I Aelodau drafod cynnwys y papur.
 2. I Aelodau gyfrannu unrhyw syniadau neu ganfyddiadau o sefyllfa gyfredol Yr Ysgwrn a sut gallwn baratoi ar gyfer y dyfodol, ôl-Covid 19.
 3. I Aelodau fynegi barn a thrafod opsiynau ar gyfer modelau oriau agor ar gyfer 2021.

ADRODDIAD O'R GWEITHGOR AELODAU A GYNHALIWYD AR 2 RHAGFYR, 2020
PRESENNOL:

Aelodau wedi'u penodi gan Gyngor Gwynedd

Cyng. Elwyn Edwards, Alwyn Gruffydd, Annwen Hughes (Cadeirydd), Judith Humphreys, Edgar Owen, John Pughe Roberts;

Aelodau wedi'u penodi gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Cyng. Philip Capper, Wyn Ellis Jones;

Aelodau wedi'u penodi gan Lywodraeth Cymru

Mr. Brian Angell, Ms. Tracey Evans, Mrs. Sarah Hattle, Mr. Tim Jones, Mr. Neil Martinson, Mr. Owain Wyn;

Swyddogion

Emyr Williams, G. Iwan Jones, Jonathan Cawley, Dafydd Edwards, Emyr Roberts, Helen Pye, Angela Jones, Adam Daniel, Edward Jones, Catrin Glyn, Geraint Evans, Anwen Gaffey;

1. **Ymddiheuriadau**

Cyng. Freya Bentham, Ifor Glyn Lloyd, Elfed Roberts, Gethin Williams;

2. **Datgan Budd**

Ni wnaed unrhyw ddatganiadau o fuddiannau personol mewn perthynas ag unrhyw eitem.

3. **Cofnodion**

Derbyniwyd cofnodion Gweithgor yr Aelodau a gynhaliwyd ar 21 Hydref 2020 a llofnododd y Cadeirydd hwy fel gwir gofnod.

4. **Adolygiad o Gronfeydd Wrth Gefn**

Cyflwynwyd - Adroddiad gan y Prif Swyddog Cyllid i ymgynghori ag Aelodau ar ddigonolrwydd amrywiol gronfeydd wrth gefn penodol yr Awdurdod ac i ystyried cyfleoedd i dynnu i lawr o'r cronfeydd wrth gefn hynny a / neu i ailddyrranu rhyngddynt.

Adroddwyd - Cyflwynodd y Prif Swyddog Cyllid ei adroddiad a'i gefndir, gan gynnwys manylion yr egwyddorion cyffredinol a'r polisi cyfredol ar gyfer cronfeydd wrth gefn fel y'u mabwysiadwyd ym mis Hydref 2019.

Trafododd yr Aelodau a'r Swyddogion yr adroddiad yn fanwl a gwneud y sylwadau a ganlyn: -

- cyngorodd y Prif Swyddog Cyllid fod Rheoliadau Ariannol yr Awdurdod yn cynnwys gofyniad i drosglwyddiadau dros £30,000 gael eu hadrodd i gyfarfod o'r Awdurdod neu'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau. Argymhellodd yr aelodau y dylid cynnwys y gofyniad hefyd ym Mholisi Cronfeydd Wrth Gefn yr Awdurdod.
- nododd y Pennaeth Cyllid, er bod codiad cyflog chwyddiant wedi'i gynnwys yn y gyllideb ar gyfer 2021/22, efallai na fydd ei angen mwyach. Roedd yn rhagweld y byddai diffyg o oddeutu £228K yng nghyllideb 2021/22 o hyd, ac y byddai hyn yn cael ei ariannu o'r Gronfa Balansau Cyffredinol.
- mewn ymateb i gwestiwn, rhoddodd y Pennaeth Cyllid eglurhad pellach ar y cronfeydd Grant Refeniw a Chyfalaf ar linellau 3 a 4 a chadarnhaodd fod y Gronfa Ariannu Cyfatebol ar linell 8 wedi'i dyrannu'n llawn. Dywedodd y Prif Swyddog Cyllid fod y modd y mae Llywodraeth Cymru yn targedu cronfeydd ar gyfer prosiectau Awdurdod yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod ddal symiau mawr wrth gefn (llynellau 3 a 4) a'r Gronfa Ariannu Cyfatebol oedd cyfraniad yr Awdurdod (llynell 8).

- gofynnodd Aelod a oedd Llywodraeth Cymru yn cynnwys costau ymadael staff o fewn cynlluniau grant. Dywedodd y Prif Weithredwr mai ychydig iawn o'r prosiectau a ariennir gan Lywodraeth Cymru sy'n cynnwys costau ymadael oherwydd natur fer y prosiectau, er bod swyddogion yn gwerthuso'r costau hyn cyn dechrau unrhyw brosiect. Teimlai'r Aelod y dylai'r Awdurdod barhau i bwysu ar Lywodraeth Cymru ar hyn.
- gofynnodd Aelod am yr ansicrwydd ynghylch costau ym Mhlas Tan y Bwlch a dywedodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol, er bod rhai diswyddiadau wedi'u cwblhau, bod swyddogion ar hyn o bryd yn paratoi disgrifiad swydd ar gyfer rôl newydd y Rheolwr Tŷ. Yn dilyn y penodiad hwn, ac i ganiatáu i'r Rheolwr Tŷ newydd gael mewnbwn i'r broses benodi, bydd y lefelau staff diwygiedig ym Mhlas Tan y Bwlch yn cael eu pennu, a bydd y costau diswyddo / rhyddhau pensiwn yn cael eu nodi.
- cynigiodd Aelod y dylid dyrannu £250k o'r cronfeydd wrth gefn i fynd i'r afael â'r problemau rheoli ymwelwyr a ragwelir y bydd yr Awdurdod yn eu hwynebu o'r Pasg ymlaen. Roedd o'r farn bod angen dechrau trafodaethau heddiw, dyrannu adnoddau i gefnogi staff yn y maes a darparu cefnogaeth economaidd i'r ardal. Dywedodd y Prif Weithredwr fod Llywodraeth Cymru wedi cymeradwyo £275k arall i'r Awdurdod mewn cronfeydd refeniw ychwanegol, y bydd 80% ohono'n cael ei ddefnyddio i greu swydd swyddog cyfathrebu pellach, i gefnogi gwirfoddolwyr, i gyflogi pum warden tymhorol ychwanegol, darparu refeniw ychwanegol, cyllid ar gyfer gwasanaeth bws Sherpa, ac i gyflogi swyddog ychwanegol ar gyfer y gwasanaeth eiddo.
- mewn ymateb i gwestiwn am linellau 5, 12, 13 a 14 yn y tabl cronfeydd wrth gefn yr oedd yr Aelod yn teimlo y dylent i gyd ddod o dan Gronfeydd Wrth Gefn Cyffredinol, esboniodd y Prif Weithredwr fod y dull adrodd wedi'i gytuno yn dilyn cais gan Aelodau i ddarparu dadansoddiad manwl o'r manylion.
- ystyriodd yr aelodau y cynnig i ddyrannu £ 250k o gronfeydd wrth gefn a daethant i'r casgliad y dylai unrhyw benderfyniad fod yn seiliedig ar angen, ac y dylid sefydlu cost unrhyw gynnig cyn ymrwymo swm penodol. Mewn ymateb, nododd yr Aelod nad oedd hyn yn wir am gronfeydd wrth gefn eraill e.e. y Gronfa Rheoli Asedau, a gofynnodd i'r Aelodau gymeradwyo'r dyraniad yn ddi-oed.
- credai'r Prif Weithredwr y byddai'r ddwy eitem nesaf ar yr agenda yn rhoi mwy o fanylion a gofynnodd i'r Aelodau nodi, er bod yr Awdurdod wedi llwyddo i sicrhau cyllid ychwanegol gan Lywodraeth Cymru, roedd angen i bartneriaid gyfrannu hefyd.
- Cytunodd yr aelodau fod lefel y cronfeydd wrth gefn yn rhannol oherwydd y ffordd y darparodd Llywodraeth Cymru gyllid i'r Awdurdod i gyflawni prosiectau ac oherwydd ein bod yn dal i aros i glywed ynghylch y setliad grant sylfaenol ar gyfer 2021/22, roedd yr ansicrwydd yn ddigon o reswm i beidio ymrwymo symiau sylweddol o'r cronfeydd wrth gefn ar yr adeg hon.
- cytunodd y Prif Swyddog Cyllid i nodi'r cais i ail ddyrannu £250k i fynd i'r afael â phryderon sydd a wnelo rheoli ymwelwyr, a dywedodd nad oedd angen gwneud penderfyniad cadarn heddiw, y gellid ail edrych ar y mater yn y gwanwyn, ac erbyn hynny byddai'r Aelodau cael eich hysbysu'n llawn am unrhyw gynigion a'r cyllid sydd ei angen.
- mewn ymateb i gwestiwn, dywedodd y Prif Swyddog Cyllid nad oedd unrhyw oblygiadau TAW ar gyfer cronfeydd grant.

PENDERFYNWYD

- 1. nodi'r adroddiad.**
- 2. argymhell bod y gofyniad o ran trosglwyddo arian sy'n werth dros £30,000 fel yr amlinellir yn Rheoliadau Ariannol yr Awdurdod, yn cael ei gynnwys yn y 'Polisi ar gyfer Cronfeydd Wrth Gefn'.**
- 3. nodi'r sefyllfa ar yr adeg hon ac ystyried ymhellach y cynnig i ddyrannu £250k o'r cronfeydd wrth gefn yn ddiweddarach.**

5. **Adroddiad ar Faterion Parcio : Yr Wyddfa ac Ogwen**

Cyflwynwyd - Adroddiad ar y cyd gan y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir, y Swyddog Polisi Cynllunio, y Rheolwr Partneriaethau a Swyddog Partneriaeth yr Wyddfa, mewn ymateb i gynnig a godwyd gan y Cynghorydd John Pughe Roberts mewn perthynas â materion parcio yn ymwneud â'r Wyddfa ac Ogwen.

Adroddwyd - Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir y swyddogion a fyddai'n cyflwyno'r adroddiad ar y cyd. Hefyd rhoddodd gefndir a chyd-destun i'r adroddiad ac amlinellodd rôl yr Awdurdod a'i ddibyniaeth ar bartneriaid eraill i helpu i fynd i'r afael â'r mater hwn. Atgoffodd y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir yr Aelodau bod angen caniatâd cynllunio ar gyfer unrhyw ddatblygiad maes parcio newydd a darllenodd hefyd Bolisi 25 y Cynllun Datblygu Lleol: Parcio Ceir i Ymwelwyr. Gofynnwyd i'r aelodau nodi hefyd o dan Hawliau Datblygu a Ganiateir (para. 5) y caniateir i dirfeddianwyr greu nifer fach o feysydd parcio, a allai weithredu am 28 diwrnod neu lai.

Cyflwynodd Swyddog Partneriaeth yr Wyddfa gefndir adroddiad Martin Higgitt Associates a'r llinell amser ar gyfer gweithredu'r strategaeth (Atodiad 2) a anfonwyd at yr Aelodau ar wahân. Dywedodd Swyddog Partneriaeth yr Wyddfa fod swyddogion wedi cyflwyno diweddariadau i'r holl bartneriaid a bod eu hymateb i'r weledigaeth wedi bod yn gadarnhaol iawn.

Cyflwynodd y Rheolwr Partneriaethau grynoded o'r prosiectau sy'n mynd rhagddynt ar hyn o bryd a chadarnhaodd yr ymgysylltir â thrigolion a busnesau ym mhentrefi porth Llanberis, Betws y Coed, Beddgelert a Bethesda yn cael ei gynnal yn gynnar yn y Flwyddyn Newydd. Byddai'r prosiect i sefydlu system rag-archebu awtomatig canol tymor ar gyfer Pen y Pass a'r prosiect i ddatblygu system fonitro ar gyfer traffig wrth iddynt ddynesu at mewn i ardal y Parc Cenedlaethol ac mewn meysydd parcio hefyd yn cael ei sefydlu erbyn Mawrth 2021.

Cyflwynodd Pennaeth y Gwasanaeth Wardeiniaid grynoded o'r gwaith a wnaed gan y Gwasanaeth Wardeiniaid a chadarnhaodd y byddai'r cais llwyddiannus i ariannu pum swydd warden tymhorol newydd o fudd i'r gwasanaeth yn 2021.

Cyflwynodd y Pennaeth Ymgysylltu manylion y dull cyfathrebu amlasiantaethol a oedd yn cael ei ddatblygu ar gyfer 2021 a dywedodd fod gwaith yn parhau i ddatblygu cyfathrebu ar gyfer y dyfodol fel yr argymhellwyd gan Martin Higgitt Associates, yn y tymor byr a'r tymor hir.

Yn codi ar hynny, gwnaeth yr Aelodau'r sylwadau a ganlyn:-

- gofynnodd Aelod i'r Awdurdod gytuno i ddatrysiaid syml a chaniatáu i dirfeddianwyr greu meysydd parcio bach ar gyfer twristiaid er mwyn osgoi'r hyn a welwyd dros fisoedd yr haf eleni. Roedd llawer o bethau wedi newid ers mabwysiadu polisi'r Awdurdod, ac roedd y pandemig yn golygu nad oedd yn ymarferol bellach disgwyl i dwristiaid deithio yn glos at ei gilydd ar fysiau i gael eu cludo at Yr Wyddfa ac i Ogwen. Dylid caniatáu i dirfeddianwyr greu meysydd parcio bach dros dro am gyfnodau o oddeutu 4 i 5 mlynedd, a chodi £10 am bob cerbyd ar y defnyddwyr. Yn gyfnewid am hyn, byddai disgwyl i'r dirfeddianwyr ad-dalu'r Awdurdod, e.e. 20% o'r ffi, i fuddsoddi mewn llwybrau troed, Wardeiniaid ychwanegol ac ati.
- roedd swyddogion yn pryderu y byddai rhoi caniatâd ar gyfer parcio tymor byr yn tansilio'r cynlluniau tymor hir strategol a argymhellwyd gan Martin Higgitt Associates. Roedd Martin Higgitt wedi argymhell y dylid symud parcio i ffwrdd o'r ardaloedd lleol i'r pentrefi porth yn y gobaith y byddai hyn yn newid y meddylfryd presennol. Yn ogystal, profwyd bod creu mwy o le parcio yn denu mwy fyth o gerbydau, ac ni fyddai'n mynd i'r afael â'r mater.

- Dywedwyd wrth yr aelodau bod trafodaethau ar y gweill gyda Chyngor Gwynedd i ddarganfod a allai Glyn Rhonwy yn Llanberis ddarparu datrysiad tymor byr i broblemau parcio ym Mhen y Pass ac Ogwen. Dywedodd Aelod o Gyngor Gwynedd efallai na fyddai hyn yn opsiwn gan fod y safle eisoes wedi'i feddiannu.
- mewn ymateb i gwestiwn, dywedwyd wrth yr Aelodau fod gwaith ymgysylltu â chymunedau wedi'i drefnu ar gyfer dechrau mis Ionawr / Chwefror 2021 a bod grwpiau defnyddwyr yn cael eu cynnwys fel rhan o'r gwaith Uwch Gynllunio Cymunedol.
- dywedodd swyddogion fod "system fonitro ysgafn ar adnoddau" yn cael ei gwmpasu ar hyn o bryd gan ymgynghorwyr, a gyflogwyd yn ddiweddar gan Trafnidiaeth i Gymru, i gwmpasu Prosiectau 3 a 4 fel yr amlinellwyd. Cadarnhaodd y Rheolwr Partneriaethau fod disgwyl i'r prosiectau hyn fod yn barod erbyn Mawrth 2021.
- roedd Aelod yn teimlo nad oedd yr adroddiad yn mynd i'r afael â'r cwestiwn o sut y bydd yr Awdurdod yn mynd i'r afael â'r mater hwn o'r Pasg 2021, nid oedd unrhyw ymdeimlad o frys. Dylai'r Awdurdod gymryd mesurau mwy cadarn am gyfnod interim o flwyddyn. Dywedodd yr Aelod y byddai'n rhoi rhai cynigion yn y panel sgwrsio, yn benodol ar gyfer ardal Ogwen, ochr yn ochr â mesurau pellach a awgrymwyd fel parcio ymlaen llaw ar gilfannau'r A5 a sicrhau bod arwyddion addas ar waith ac ati. Roedd Martin Higgitt Associates wedi nodi, bod 45% yn ymwelwyr tro cyntaf â'r ardal, ac roedd gan yr Awdurdod rôl i reoli hyn. Gofynnwyd i Gadeirydd yr Awdurdod baratoi Cynllun Gweithredu ar gyfer cyfarfod nesaf yr Awdurdod i gyflymu'r camau a gynigiwyd ac i gael cefnogaeth partneriaid ar gyfer y gwaith hwn.
- nododd y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir yn glir y gallai Aelodau ddiystyru'r Cynllun Datblygu Lleol os oeddent yn teimlo bod ganddynt resymau digonol i wneud hynny, ond yn ei farn ef, nid oedd hyn yn wir, yn enwedig yng nghyd-destun y gwaith a wnaed gan Martin Higgitt Associates.
- roedd y Rheolwr Partneriaethau yn teimlo y dylai cymunedau gael mewnbwn a bod rhan o'r Prif Gynllun Cymunedau yn cynnwys rhoi mesurau tymor byr ar waith ar gyfer y tymor twristiaeth nesaf.
- cytunodd y Pennaeth Ymgysylltu i drafod opsiynau ar gyfer llinellau melyn dwbl ymhellach ym Mhen y Pass / Rhyd Ddu gyda Chyngor Gwynedd er mwyn osgoi unrhyw gamddealltwriaeth, a dywedwyd wrth yr Aelodau fod gan yr Asiantaeth Priffyrdd arwyddion wedi'u cynllunio ar gyfer Ogwen erbyn dechrau'r tymor twristiaeth nesaf.
- nododd Aelod fod llwybrau beicio angen mynediad i dir preifat ac roedd hyn yn debygol o gymryd blynyddoedd lawer i'w gyflawni.
- diolchodd Cadeirydd yr Awdurdod i'r swyddogion am yr adroddiad a chadarnhaodd y byddai'r Prif Weithredwr yn cyflwyno diweddariad llafar i'r Aelodau ar ddechrau pob cyfarfod o'r Awdurdod. Roedd yr aelodau'n ymwybodol o broblemau parcio cyn y pandemig, a nawr bod brechlyn wedi'i gymeradwyo, dylai'r Awdurdod ddarparu ymateb cytbwys a bod yn ofalus i beidio â thanseilio'r weledigaeth hirdymor ar gyfer y dyfodol. I ddechrau, roedd angen codi ymwybyddiaeth o'r ddarpariaeth i dirfeddianwyr agor eu caeau ar gyfer parcio am hyd at 28 diwrnod.
- nododd y Prif Weithredwr y dylai'r Grŵp Tasg a Gorffen Rheoli Traffig drafod y materion hyn ymhellach a dylai casgliad adroddiad heddiw lywio eu cylch gorchwyl.
- nododd Pennaeth y Gwasanaeth Wardeiniaid fod y Gwasanaeth Wardeiniaid wedi gweithio'n dda gydag Awdurdod yr Heddlu a Chyngor Gwynedd dros fisoedd yr haf a'u bod bellach mewn gwell sefyllfa i ymateb i heriau yn y dyfodol.
- awgrymodd Aelod y dylai'r Awdurdod ddefnyddio technoleg 'ANPR' i gynorthwyo wrth fonitro ymweliadau ac nad oedd creu mwy o barcio ceir yn datrys y broblem.
- dywedodd y Prif Weithredwr y byddai'r camau sy'n cael eu cymryd yn dod yn gliriach yn gynnar yn y Flwyddyn Newydd ac ail adroddodd mai rôl ymylol yn unig sydd gan yr Awdurdod wrth fynd i'r afael â'r broblem. Prif gryfder yr Awdurdod oedd dod â'r holl bartneriaid ynghyd.

PENDERFYNWYD

1. **nodi'r adroddiad gan gynnwys:-**
 - rôl polisi'r Cynllun Datblygu Lleol presennol wrth reoli'r mater hwn.
 - arwyddocâd Astudiaeth Martin Higgitt Associates a sut y gallai lywio polisi'r dyfodol.
 - yr ystod arall o gamau gweithredu a mesurau y mae'r Awdurdod yn eu cymryd i fynd i'r afael â'r mater hwn yn y tymor byr a'r tymor canolig.
2. **yn amodol ar nodi arsylwadau Aelodau fel yr amlinellwyd, i ofyn i'r Aelodau anfon unrhyw arsylwadau / cynigion pellach i fynd i'r afael â materion parcio i'r Rheolwr Partneriaethau i'w hystyried gan y Grŵp Tasg a Gorffen Rheoli Traffig.**
3. **bod y Prif Weithredwr yn rhoi diweddariad llafar i'r Aelodau ym mhob cyfarfod o'r Awdurdod.**

6. Adroddiad ar Gampyr Faniau a Gwersylla ar hap

Cyflwynwyd - Adroddiad ar y cyd gan y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir, y Swyddog Polisi Cynllunio, y Rheolwr Partneriaethau, y Pennaeth Ymgysylltu, y Pennaeth Gwasanaethau Eiddo a Phennaeth y Gwasanaeth Wardeiniaid, mewn ymateb i gynnis a godwyd gan y Cynghorydd John Pughe Roberts mewn perthynas â Champyr Faniau a Gwersylla ar hap.

Adroddwyd - Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir yr adroddiad a'r cefndir. Cynghorodd yr Aelodau ar y tueddiadau cyfredol a'r cyd-destun deddfwriaethol, ynghyd ag amlinellu rôl gorfodi cynllunio a pholisi cynllunio.

Cyflwynodd y Rheolwr Eiddo fanylion pellach am rôl yr Awdurdod fel tirlfeddiannwr a'r cyfyngiadau ar yr Awdurdod. Adroddodd nad oedd yr Awdurdod yn gallu cynnwys cyfeiriad at daliadau cosb ar arwyddion a godwyd i atal gwersylla dros nos, gan fod angen i'r costau fod yn gymesur o dan y Ddeddf Diogelu Rhyddid. Roedd hon yn broblem ym mhob un o Barciau Cenedlaethol y DU a nododd Aelodau bod rhwystrau corfforol yn symud problem gwersylla dros nos i leoliadau eraill yn unig.

Cynghorodd y Pennaeth Ymgysylltu ar rôl cyfathrebu a negeseuon a diolchodd i'r Swyddog Twristiaeth Gynaliadwy sydd newydd ei phenodi am ei gwaith wrth baratoi'r adroddiad yn Atodiad 1 sydd ynghlwm, a oedd yn amlygu lefel y broblem. Mae'r Awdurdod yn parhau i weithio gyda'i bartneriaid ac roedd y Swyddog Twristiaeth Gynaliadwy yn paratoi dogfen gryno i egluro'r materion a'r polisïau, a darparu arweiniad ar ba rai o'r partneriaid sy'n mynd i'r afael â materion penodol. Roedd gwaith pellach yn mynd rhagddo gyda Croeso Cymru ar lefel Genedlaethol ac roedd swyddogion hefyd yn gweithio gyda Pharciau Cenedlaethol eraill y DU sydd i gyd wedi profi'r un problemau.

Ystyriodd yr aelodau'r adroddiad a gwneud y sylwadau a ganlyn:-

- er bod yr adroddiad yn ymddangos yn negyddol ei naws, roedd yr Aelodau'n teimlo bod enghreifftiau a gwersi da i'w dysgu o brofiadau eraill. Cysylltwyd â'r Awdurdod a gofynnwyd iddo ystyried atebion fel y cynllun AIRES yn Ffrainc. Roedd enghreifftiau da hefyd yn Seland Newydd, ac awgrymwyd y dylai swyddogion gysylltu â rhwydwaith Europarc i elwa o'u profiad.
- efallai mai un ateb fyddai caniatáu gwersylla dros nos ym meysydd parcio'r Parc Cenedlaethol gyda chyfleusterau toiled a fyddai'n llai niweidiol i'r amgylchedd. Awgrymodd yr aelodau hefyd ganiatáu defnyddio toiledau neuaddau pentref a meysydd parcio, neu, fel yn achos Dyffryn Conwy, i ganiatáu i westai a thafarndai ganiatáu i

wersyllwyr aros dros nos ar yr amod eu bod wedi defnyddio eu cyfleusterau ac wedi gwario swm penodol. Cytunwyd pe na bai'r farchnad gyfredol yn darparu'r hyn oedd ei angen, dylai'r Awdurdod ystyried pob cyfle i weithio mewn partneriaeth â'r cymunedau lleol i ddod o hyd i ganlyniadau cadarnhaol.

- gofynnodd y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir i'r Aelodau gofio bod cyfyngiadau i'r trafodaethau hyn gan nad oedd Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn dirfeddiannwr nac yn ddatblygwr a byddai caniatáu aros dros nos ym meysydd parcio'r Parc Cenedlaethol yn groes i'r polisi. Byddai, pe dymunai'r Aelodau, yn dod â cheisiadau am unrhyw gyfleusterau newydd i'r Pwyllgor Cynllunio a Mynediad i'w penderfynu, ac er bod ganddo gydymdeimlad â dwy ochr y ddadl, ni allai gytuno i unrhyw beth a fyddai ar draul busnesau lleol.
- dywedodd y Pennaeth Eiddo mai'r canfyddiad o fusnesau gwersylla lleol oedd bod Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn eu tanseilio trwy osod cyfyngiadau ar sut mae eu busnesau'n cael eu rhedeg, wrth beidio â mynd i'r afael â phroblemau gwersylla dros nos yn uniongyrchol a pheidio â rheoli'r hyn sy'n digwydd ar ei dir ei hun. Yn ogystal, nid oedd safleoedd gwersylla a charafanau lleol wedi gallu gweithredu hyd eithaf eu gallu oherwydd mesurau pellhau Covid, a allai fod wedi ychwanegu at y problemau parcio.
- Trafododd yr aelodau ymhellach yr opsiynau ar gyfer gosod dirwyon parcio a'r ddeddfwriaeth gyfredol. Dywedodd swyddogion fod trafodaethau yn parhau gyda Chynghorau Conwy a Gwynedd ynghylch atebion posibl.
- nododd Aelod ei bryderon na fyddai unrhyw beth yn cael ei wneud cyn tymor twristiaeth y Pasg a phwysleisiodd yr angen i ail edrych ar bolisiâu'r Cynllun Datblygu Lleol ar safleoedd carafanau a gwersylla. Dywedodd y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir fod gwaith yn mynd rhagddo ond mae newid polisiâu cynllun datblygu yn cymryd amser.

PENDERFYNWYD nodi cynnwys yr adroddiad a chymhlethdod y mater ac i gefnogi'r camau gweithredu canlynol ac unrhyw gamau pellach y cytunwyd arnynt fel yr amlinellwyd uchod: -

1. bod swyddogion yn parhau i gasglu tystiolaeth ar y mater, yn enwedig o ran a oedd angen newid polisiâu yn y Cynllun Datblygu Lleol ai peidio.
2. sefydlu cydweithrediad ffurfiol â sefydliadau allweddol eraill i fynd i'r afael â'r materion hyn.
3. sefydlu dull amlasiantaethol ffurfiol o gyfathrebu yn ymwneud â'r mater hwn.
4. sicrhau bod unrhyw newidiadau i feysydd parcio'r Parc Cenedlaethol (rhwystrau, arwyddion ac ati) yn cael eu gwneud mewn cydweithrediad â'n partneriaid.
5. dod o hyd i gyllid / adnoddau ychwanegol i helpu i fynd i'r afael â'r mater hwn.

7. Dathliadau Pen-blwydd yn 70 oed - 2021

Cyflwynwyd - Adroddiad gan y Pennaeth Ymgysylltu gyda throsolwg o syniadau ar gyfer dathlu Pen-blwydd Parc Cenedlaethol Eryri yn 70 oed yn 2021.

Adroddwyd - Cyflwynodd y Pennaeth Ymgysylltu yr adroddiad a'r cynlluniau presennol. Gofynnwyd i'r aelodau ystyried y syniadau pellach fel yr amlinellwyd ym mhara. 4 a chyflwyno awgrymiadau ac arsylwadau.

Ystyriodd yr aelodau yr adroddiad a chyflwyno'r syniadau canlynol:-

- cyhoeddi "70 o bethau i'w gwneud / 70 diwrnod allan yn y parc" y dylid eu teilwra i fynd i'r afael â materion fel defnyddio ardaloedd llai prysur a symud allan o 'botiau mêl,' creu diwrnodau allan ecogyfeillgar a oedd yn fanteisiol yn economaidd i gymunedau ac ati.
- o ran prosiectau etifeddiaeth, roedd Aelod yn teimlo y dylai'r Awdurdod greu yn hytrach nac atgyweirio. Yn ogystal, o ran gwahoddiadau i enwogion, dylai'r rhain fod yng

nghyd-destun persbectif amgylcheddol neu'r dirwedd gydag apêl eang a chydbwysedd rhwng enwogion Cymru, y DU a Rhyngwladol.

- dylai unrhyw barti ddathlu'r cyd-destun allanol yn hytrach na mewnol ac yn benodol dathlu cyflawniadau fel tirweddau amgylcheddol sydd wedi'u gwella.
- atgoffodd Aelod y Gweithgor fod yr Awdurdod ei hun wedi'i sefydlu ers Ebrill 1996, a fydd yn 25 mlynedd yn 2021, a dylid nodi hyn mewn rhyw ffordd hefyd. Un awgrym oedd gwahodd cyn-aelodau'r Awdurdod a chyn-aelodau staff i ymuno yn y dathliadau naill ai ym Mhlas Tan y Bwlch neu yn rhithiwr, i gofnodi cyflawniadau'r Awdurdod dros y 25 mlynedd.
- awgrymodd Aelod ddefnyddio'r achlysur i ddathlu'r Gymraeg ac i gyfeirio atom ein hunain fel "Parc Eryri" yn y dyfodol heb ddefnyddio'r enw dwyieithog. Teimlai hefyd y byddai'n amhriodol cael parti o dan yr amgylchiadau presennol, ac er efallai y bydd Covid-19 wedi'i ddatrys, byddai ei effaith yn cael ei deimlo am nifer o flynyddoedd. Awgrymodd y dylai'r Awdurdod sefydlu cynllun cymorth i blant sy'n byw yn y Parc Cenedlaethol i adfywio iechyd meddwl a chorfforol.
- nododd Aelod fod Grŵp Tasg a Gorffen eisoes wedi'i sefydlu i edrych ar ddefnyddio enwau lleoedd Cymreig ac ati.
- croesawyd y syniad o gerdded gyda'n gilydd fel staff ac Aelodau, ar ôl treulio'r flwyddyn ar wahân.

PENDERFYNWYD

- 1. nodi'r adroddiad.**
- 2. cefnogi'r argymhelliad bod yr holl syniadau'n cael eu rhoi i staff ac aelodau i bleidleisio ar y dewisiadau mwyaf poblogaidd.**
- 3. Cytunodd yr aelodau i e-bostio unrhyw awgrymiadau pellach at y Pennaeth Ymgysylltu erbyn 11eg Rhagfyr 2020**

Daeth y cyfarfod i ben am 15.05

**CYFARFOD CYNHADLEDD YMGYNGHOROL CELYN, TEGID A THRYWERYN
A GYNHALIWDYD YNG NGHANOLFAN HAMDDEN Y BALA AR Y 15fed O HYDREF 2019**

Presennol:

Cyng. Elwyn Edwards (Cadeirydd)	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Brian Angell	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Steve Davies	Rheilffordd Llyn Tegid
Sarah Lind	Bala Adventure and Watersports
Mark Lind	Bala Adventure and Watersports
Debbie Evans	Cyfoeth Naturiol Cymru
Joel Rees-Jones	Cyfoeth Naturiol Cymru
Matthew Jenkins	Cyfoeth Naturiol Cymru
Rhodri Parry	Cyfoeth Naturiol Cymru
Mared Llwyd	Gwarchod y Cyhoedd, Cyngor Gwynedd
Jo Cullen	Dŵr Cymru
Gwenan Davies	Dŵr Cymru
Steve Pooley	Clwb Hwyllo Bala
Paul Welsh	Clwb Hwyllo Bala
Huw Antur Edwards	Gwersyll Glan-Ilyn
Alan J. Evans	Cyngor Cymuned Llanuwchllyn a Llanygerw
Euros Puw	Cyngor Cymuned Llanycil / Undeb Ffermwyr Cymru
Huw Jones	Undeb Ffermwyr Cymru
Dafydd Roberts	Dol Fach Llanuwchllyn / Undeb Ffermwyr Cymru
James Baker	Gwersylla Pant yr Onnen
Trevor Edwards	Cymdeithas Sgota'r Bala/Ffederasiwn Sgotwyr Dyfrdwy Uchaf
Rhys Edwards	Llechwedd Ystrad (tirfeddiannwr)
Beti Ffrancon	Bryn Hynod Llanygerw (tirfeddiannwr)

Swyddogion:

Iwan Jones	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Adam Daniel	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Simon Roberts	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Edward Jones	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Naomi Jones	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Anwen Gaffey	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

1. **Ethol Cadeirydd**
PENDERFYNWYD ethol y Cyngorydd Elwyn Edwards yn Gadeirydd Cynhadledd Ymgynghorol Celyn, Tegid a Thryweryn.
2. **Ymddiheuriadau am Absenoldeb:**
Cyng. Ifor Glyn Lloyd, Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Cyng. Gethin Williams, Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Arwel Morris, Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Rhys Owen, Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Ynyr Jones, Dŵr Cymru
Alwyn Jones, Cyngor Cymuned Llandderfel
Harold Davies, Cyngor Cymuned Llanelltyd
Sue Davies, Cyngor Tref y Bala

Gareth Evans, Triathlon Cymru
Dylan C. Hughes, Pentre Piod Llangywer (Tirfeddiannwr)
Megan Pugh, Maes Carafanau Glanllyn (Tirfeddiannwr)

3. **Cofnodion**

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion Cynhadledd ymgynghorol Celyn, Tegid a Thryweryn a gynhaliwyd ar 10 Hydref 2012 fel cofnod cywir.

4. **Materion Er Gwybodaeth yn codi o'r cofnodion**

6. Unrhyw fusnes arall

3. Adolygu Asedau

Dywedodd y Rheolwr Eiddo fod cytundebau wedi'u gwneud i drosglwyddo perchnogaeth rhai o feysydd parcio'r Awdurdod er budd eu cymunedau. Yn anffodus, roedd y peiriannau talu ac arddangos wedi dioddef difrod a lladrad ar sawl achlysur ac roedd y treial yn aflwyddiannus. Yna cytunodd yr Awdurdod i gyfrannu tuag at gynnal a chadw'r toiledau, ond bu hyn hefyd yn aflwyddiannus a dychwelwyd yr asedau i'r Awdurdod fel eu cyfrifoldeb hwy.

Mewn ymateb i gwestiwn, nododd Uwch Warden y De nad oedd yn gallu rhoi diweddariad i'r cyfarfod ar Llyn Arenig ar hyn o bryd gan nad oedd wedi bod yn rhan o'r prosiect.

5. **Adroddiad Blynyddol a Rhaglen Waith 2018/19**

Cyflwynwyd – Yr Adroddiad Blynyddol a'r Rhaglen Waith, er gwybodaeth.

Adroddwyd - Cyflwynodd Uwch Warden y De ei adroddiad a darparu cyflwyniad byr ar waith y 'Gwasanaeth Wardeinio'.

Darparodd y cyflwyniad: -

- grynodedb o waith y 'Gwasanaeth Wardeinio' yn Llyn Tegid a chyflwyniad i'r staff presennol. Yn codi ar hynny, gofynnodd y Cadeirydd, ar ran aelodau, i swyddogion gyfleu dymuniadau gorau am adferiad llawn a chyflym i Mr. Arwel Morris, Warden Llyn Tegid, wedi iddo gael llawdriniaeth yn ddiweddar.
- amlinelliad o'r gwaith mynediad a'r llwybr-ffyrdd a hyrwyddir. Roedd gwaith diweddar wedi disodli'r hen gamfeydd â gatiâu hunan-gau, gwrth-stoc mewn gwahanol bwyntiau mynediad.
- manylion yr hyfforddiant ar reoli tir a chadwraeth natur a roddir i ysgolion lleol. Roedd yr ysgolion hefyd wedi cymryd rhan wrth ddylunio'r arwyddion newydd ar hyd lan y llyn.
- gwybodaeth ar sut mae'r gwasanaeth yn hyrwyddo cyfleoedd i wella iechyd a lles y cyhoedd.
- manylion am sut mae glan y llyn yn cael ei reoli - trafodwyd materion yn ymwneud â sbwriel a daflwyd yn y maes parcio, a'r mesurau diogelwch a wnaed. Diolchodd yr Uwch Warden i'r Urdd a Bala Adventure Watersports, am eu parodrwydd i gynorthwyo'r Gwasanaeth Wardeiniaid bob amser.
- tynnwyd sylw at y cyfleoedd hamdden dŵr hefyd.

Yn codi ar hynny, diolchodd Alan Evans, o Gyngor Cymuned Llanuwchllyn a Llangywer i'r Gwasanaeth Wardeiniaid am eu holl waith ac am eu parodrwydd i gynorthwyo'r gymuned leol i ddatrys materion amrywiol.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad, er gwybodaeth.

6. **Torri Coed ar y Draethlin**

Cyflwynwyd – Diweddariad gan Reolwr Prosiect Cyfoeth Naturiol Cymru, Mr. Matthew Jenkins.

Rhoddwyd cefndir a diweddariad byr i'r aelodau ar brosiect Diogelwch Cronfa Ddŵr Llyn Tegid. Roedd y prosiect yn cael ei ddatblygu yn dilyn archwiliad diogelwch yn 2014 a oedd wedi codi pryderon diogelwch tymor hir. Fel ardal sy'n amgylcheddol sensitif, un o'r atebion oedd cryfhau'r argloddiau heb godi eu huchder a gosod cerrig / gwenithfaen yn lle'r llechi. Darparwyd argraff artist drafft o'r gwaith arglawdd gorffenedig a gwelliannau maes parcio APCE yn dangos datblygiadau hygyrchedd, gwaith ar y rhwystrau i ganiatáu mynediad i'r anabl a gwelliannau graddiant lle bo hynny'n bosibl. Dywedodd y Rheolwr Prosiect, er y bu diffyg cynnal a chadw ar hyd lan y llyn yn y gorffennol, y byddai newid gweithredol yn y dyfodol ac y byddai CNC yn cynnal a chadw'r glannau.

Cadarnhaodd y Rheolwr Prosiect y byddai rhywfaint o goed yn cael eu tynnu, er, fe fyddai coed a oedd mewn cyflwr da yn cael eu cadw lle bo amgylchiadau'n caniatáu. Byddai rhywfaint o gysgod coed yn cael ei golli, ond y ffocws gweledol fyddai'r llyn a'r golygfeydd godidog. Roedd CNC wedi ymrwymo'n llwyr i ail blannu ac ar hyn o bryd roeddent yn trafod gyda thirfeddianwyr ynghylch gwella gwrychoedd a phlannu coed yn lle'r rhai a gollwyd ac ail-greu rhywfaint o gysgod.

Dywedodd y Rheolwr Prosiect fod rhai meysydd wedi'u tanddefnyddio yn y gorffennol ac y byddai'r cynllun yn: -

- darparu mynediad agored a thaith gerdded gylchol
- darparu lleoedd eistedd a chaffi newydd
- gwella cysylltiadau â'r blaendraeth
- symud rhai llwybrau a gwella mynediad i'r anabl
- cynnwys cynnig drafft ar gyfer y maes parcio gorlif.
- erbyn hyn roedd cyswllt gweithio agos rhwng cynllun CNC ac estyniad Rheilffordd y Bala.
- byddai'r argloddiau'n "barod ar gyfer y trac".
- cadarnhaodd y Rheolwr Prosiect fod contractwyr yn cael eu hannog i ddod o hyd i ddeunyddiau yn lleol

Dywedwyd wrth yr aelodau bod Ymgysylltu â Rhanddeiliaid wedi codi'r pryderon a ganlyn:-

- tynnu coed
- graddoli ac aflonyddu ar dwristiaeth a'r economi leol
- yr effaith ar ddigwyddiadau
- llifogydd - pryderon nad oedd y cynllun yn cynyddu uchder y glannau nac yn effeithio ar y ffordd yr oedd lefelau'r llynnoedd yn cael eu rheoli.

Mewn ymateb, dywedodd swyddogion y byddai tua 270 o goed yn cael eu cwmpo ac y byddai CNC yn disodli o leiaf cymaint o goed ag a gafodd eu tynnu, yn ddarostyngedig i gytundebau â thirfeddianwyr ac ati. Hefyd, byddai'r prosiect yn cael ei gynnal fesul cam ac yn cael ei symud o gwmpas i leihau maint yr effaith. Sicrhaodd swyddogion y cyfarfod y byddent yn ymdrechu i ganiatáu i ddigwyddiadau mawr gael eu cynnal ac na fyddai unrhyw ardaloedd yn cael eu cau gyda mynediad yn cael ei gynnal drwyddo draw. Roedd llinell amser y prosiect yn rhagweld y byddai'r gwaith adeiladu yn dechrau yn yr Hydref 2020 ac y byddai'r gwaith yn parhau am 18-24 mis arall.

Yn dilyn y cyflwyniad, codwyd y pryderon a ganlyn:-

- roedd lefelau uchel y llyn yn bryder mawr. Byddai dal y lefel yn uwch yn golygu y byddai llifogydd yn digwydd, fel y digwyddodd yn ystod y 2 flynedd ddiwethaf.
- pam na ostyngwyd lefel y llyn mewn ymateb i ragolygon y tywydd?
- roedd gwefan CNC wedi datgelu bod lefel y llyn yn uwch na'r lefelau uchaf a gofnodwyd yn 2011.
- roedd tiffeddiannwr lleol yn teimlo y dylai CNC fod yn fwy rhagweithiol. Dywedodd fod hyd at 8 troedfedd o ddŵr yn dod ar ei dir o, sy'n effeithio ar lefelau calch, sydd wedi cael eu profi am y 15 mlynedd diwethaf, ac yn arwain at orfod calchio'r tir eto sy'n ddrud.
- gofynnwyd i swyddogion pam nad oedd CNC yn gweithio gyda Dŵr Cymru i ostwng lefelau'r llyn?
- mae'r hinsawdd wedi newid, ynghyd â lefelau'r llyn, sy'n golygu bod angen gostwng y system gyfan.

Dywedodd Debbie Evans, Cyfoeth Naturiol Cymru, fod y prosiect i wella a diweddarau'r data yn parhau. Esboniodd fod glawiad yn cael ei storio yn Llyn Celyn a bod dŵr yn cael ei ddal nid yn unig i amddiffyn y Bala ond Dyffryn Dyfrdwy i gyd. Bu sawl digwyddiad, fel storm Callum, lle codwyd y llifddorau yn llwyr allan o'r dŵr ac nad oedd CNC yn dal lefel y llyn yn uwch. Y nod oedd ceisio cadw lefel ar gyfer yr holl ddefnyddwyr ac er bod lefel Llyn Celyn yn uchel ar hyn o bryd, bu gollyngiadau rheoledig parhaus ers wythnosau. Eleni efallai bod lefel y llyn wedi bod ychydig yn uwch ond roedd CNC yn rhyddhau dŵr bob dydd i geisio ei ostwng ac nid oeddent yn dal Llyn Tegid yn uwch nag ar unrhyw adeg arall. Roedd newid yn yr hinsawdd yn cael effaith a chafwyd 2 ddigwyddiad gwlyb iawn ym mis Awst 2019 lle'r roedd y gathiau allan o'r dŵr yn llwyr.

Yn codi ar hynny, cytunodd Debbie Evans i adrodd y sylwadau a godwyd yn ôl i CNC a dywedodd y byddai adroddiad manylach yn cael ei gyflwyno i gyfarfod nesaf o'r Grŵp Ymgynghorol.

PENDERFYNWYD

- 1. nodi'r adroddiad a chroesawu'r cyflwyniad.**
- 2. aros am adroddiad manwl ar lefelau llynnoedd i'r cyfarfod nesaf.**
- 3. trefnu cyfarfod pellach o Gynhadledd Ymgynghorol Celyn, Tegid a Thryweryn bob dwy flynedd, ac ystyried sefydlu is-bwyllgor i ganolbwyntio ar waith y Gwasanaeth Wardeiniaid sy'n Llyn Tegid.**

7. Rheilffordd Llyn Tegid

Cyflwynodd Mr. Davies ei hun fel Ymddiriedolwr y rheilffordd a rhoddodd grynodedb o'i gefndir personol i'r cyfarfod. Esboniodd fod yr Ymddiriedolaeth wedi'i sefydlu i godi £2.5 miliwn er mwyn adeiladu estyniad Rheilffordd Llyn Tegid i Orsaf Tref Y Bala. O ran treftadaeth, roedd yn brosiect sylweddol, a fyddai'n cael effaith economaidd sylweddol ar yr ardal. Ar hyn o bryd roedd y rheilffordd yn rhagori ar y disgwyliadau twf ac wedi dangos cynnydd cynaliadwy o ran teithwyr a refeniw. Fel rheilffordd gul 2 droedfedd roedd yn rhad i'w rhedeg ac yn syml i'w gweithredu ac nid oedd unrhyw risg na fyddai'r buddsoddiad yn cael ei wireddu.

Dywedodd mai budd pellach i'r cynllun oedd bod Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) ar hyn o bryd yn cynnal a chadw ac atgyweirio amddiffynfeydd llifogydd. Roedd yr Ymddiriedolaeth wedi gweithio'n agos gyda'r CNC ac roedd y llinellau amser priodol

ar gyfer y cynllun Rheilffordd a chynllun Arglawdd CNC bellach yn rhedeg ochr yn ochr. Trwy gydweithrediad, roedd disgwyl y byddai CNC yn gwneud y gwaith peirianeg sifil ac yna bydd y rheilffordd yn gosod y trac fel rhan o'r estyniad a fydd yn rhedeg ar hyd blaendraeth y llyn.

Dyweddodd Mr Davies fod y prosiect yn cael ei gefnogi gan Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri. Rhagwelwyd y byddai'r estyniad yn cynyddu nifer yr ymwelwyr â'r rheilffordd i o leiaf 55,000 y flwyddyn, a fyddai'n cynyddu'r amcangyfrif o wariant blynyddol yn yr economi leol i dros £1 miliwn, ac yn creu 11 swydd arall.

Roedd y Cwmni Rheilffordd wedi ymrwymo £250k o'i arian ei hun i brynu'r tir ar gyfer prif safle'r orsaf ac i wneud gwaith paratoi tir. Hefyd, roedd gwaith yn parhau ar brynu tir gan Glwb Rygbi'r Bala ar gyfer rhan nesaf o ymestyn gwely'r trac. Amlinellodd Mr Davies y llwybr arfaethedig a dywedodd fod cynnig i'r rheilffordd rannu'r defnydd o'r bont bresennol ar y gweill. Mewn ymateb i gwestiwn, sicrhodd Mr Davies y cyfarfod na fyddai angen torri unrhyw goed, ac eithrio'r coed sydd wedi'u cynnwys ar gynllun arglawdd CNC. Dywedodd fod rhai heriau yn parhau, megis argyhoeddi un ffermwr i werthu rhywfaint o dir, sicrhau caniatâd cynllunio ac ati, ond roedd yn rhagweld y byddai dyddiad agor optimistaidd rhyw ben yn ystod 2022. Roedd angen cefnogaeth leol ar y cynllun a gofynnodd Mr. Davies i bawb a oedd yn bresennol i hyrwyddo'r prosiect os gwelwch yn dda.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad a diolch i Mr Davies am ei gyflwyniad.

8. Caer Gai

Cyflwynwyd – Adroddiad diweddarau gan y Pennaeth Treftadaeth Ddiwylliannol, er gwybodaeth.

Adroddwyd – Cyflwynodd y Pennaeth Treftadaeth Ddiwylliannol yr adroddiad a dywedodd mai dim ond ers 7 wythnos yr oedd hi wedi bod yn ei swydd newydd. Rhoddwyd cefndir i'w rôl i'r aelodau ac yna cawsant ddiweddariad ar y sefyllfa bresennol yng Nghaer Gai.

Dyweddodd y Pennaeth Treftadaeth Ddiwylliannol, wrth i'r Awdurdod anelu at warchod a gwella treftadaeth ddiwylliannol ei ardaloedd, y byddai'n croesawu unrhyw syniadau ar gyfer coffáu treftadaeth ddiwylliannol Caer Gai a chytunodd fod mwy o waith i'w wneud ym Mhenllyn. Er gwybodaeth, dywedwyd wrth yr Aelodau bod y garej leol ar hyn o bryd yn darparu map i gofnodi a chofrestru enwau lleol.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.

9. Cynllun LIFE ar Afon Dyfrdwy

Cyflwynwyd – Diweddariad gan Joel Rees-Jones, Uwch Swyddog (Pysgodfeydd), Cyfoeth Naturiol Cymru.

Derbyniwyd - Rhoddodd yr Uwch Swyddog (Pysgodfeydd) gyflwyniad byr ar gynllun a chais LIFE ar yr Afon Dyfrdwy. Dywedodd fod adfer yr afon yn flaenoriaeth i CNC ac amlinellodd y rhywogaethau y dynodwyd ACA Llyn Tegid ar eu cyfer, megis Eog yr Iwerydd, Llyriad Dŵr arnofiol, Llysywod bendoll y môr, nant ac afon, Brithyll y Dom a'r Dyfrgi Ewropeaidd. Y prif faterion oedd cyrsiau dŵr wedi'u haddasu (mudiad pysgod - coredu, camlesu) a llygredd dŵr (coedwigaeth a ffynhonnell bwyntiau) ac roedd hwn yn brosiect 5 mlynedd gwerth £7m (roedd 60% ohono o'r UE). Byddai'r prosiect yn cynnwys 9 swydd amser llawn a byddai hefyd yn cynnwys gweithio mewn

partneriaeth. Trafodwyd trosolwg o'r camau arfaethedig, a oedd yn cynnwys coredu mudo pysgod, adfer afonydd, rheoli tir, coedwigaeth a rheoli cadwraeth.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad a chroesawu'r cyflwyniad.

10. Capel Coffa, Capel Celyn

Cyflwynwyd – Diweddariad llafar gan Gwenan Davies o Dŵr Cymru, er gwybodaeth.

Adroddwyd - Cafodd yr aelodau'r wybodaeth ddiweddaraf am Gapel Celyn. Roedd y capel yn eiddo i Dŵr Cymru fel rhan o'u gweithrediad o'r gronfa ddŵr. Dywedwyd wrth yr aelodau y bu achosion o fandaliaeth yn y capel yn ystod y blynyddoedd diwethaf, ac o ganlyniad, nid oedd y capel bellach ar agor i'r cyhoedd, a dim ond trwy apwyntiad ymlaen llaw y gellid ymweld ag o. Cymerwyd camau i fynd i'r afael â'r ymddygiad gwrthgymdeithasol diweddar a chodwyd giât newydd i atal cerbydau rhag goryrru. Roedd y ffens o flaen y capel wedi cacel ei hatgyweirio, roedd y gwair yn cael ei dorri'n rheolaidd a choed yn cael eu torri'n ôl er mwyn amlygu'r olygfa, ac roedd canllaw wedi'i godi ar y llwybr i lawr i'r capel. Dywedwyd wrth yr aelodau y byddai Dŵr Cymru yn ddiolchgar iawn pe gallai'r gymuned leol riportio unrhyw ymddygiad gwrthgymdeithasol iddynt.

Yn ddiweddar, cofrestrwyd Capel Coffa fel Adeilad Rhestredig Gradd II* gan Cadw, nid yn unig am ei werth pensaernïol, ond hefyd am ei arwyddocâd diwylliannol. Roedd Dŵr Cymru bellach yn chwilio am wasanaethau Pensaer Cadwraeth i ddarparu cadwraeth tymor hir a hefyd mynd i'r afael â'r broblem o ddŵr yn mynd i mewn i'r capel.

Dywedwyd wrth yr aelodau y gallai ysgolion lleol, cwmnïau ffilm ac ati, sydd angen mynediad i'r capel gysylltu ag Ynyr Jones, Dŵr Cymru, sy'n gweithio'n lleol ac mae ganddo oriad. Gellid gwneud ceisiadau hefyd trwy Swyddfa Caerdydd Dŵr Cymru.

Bydd panel dehongli ac ardal eistedd sy'n cynnwys byrddau yn cael eu darparu fel rhan o ddatblygiadau yn y dyfodol yng Nghapel Celyn a bu cyfle hefyd i weithio gyda chynrychiolwyr Treftadaeth Fron-goch.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad a diolch Gwenan Davies am ei chyflwyniad.

11. Unrhyw fusnes arall

Mynegodd aelod bryderon bod mwd yn parhau i gronni yn y bae yng Nglanllyn, gan beryglu gweithgareddau dŵr, a bod angen datrysiad i'r broblem. Mewn ymateb, dywedodd y Cadeirydd y byddai'r mater hwn yn cael ei godi gyda'r swyddog perthnasol.

Gan nad oedd unrhyw fusnes pellach, diolchodd y Cadeirydd i bawb a oedd wedi mynychu am eu cyfraniad gwerthfawr a daeth y cyfarfod i ben am 12.25 yp.